

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCOVENEK

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva ulica št. 6.

† Dr. Anton Bonaventura Jeglič

Za čast božjo in narodovo pravdo

Ština 2. julija.

Tužno zvone stiški zvonovi. V ihtečih sunkih gre njihov glas po deželi. Okrog samostanskih vrat se zbira mladina. Mladina...

Na samostanskem dvorišču že stoji mrliški avto Pogrebnege zavoda iz Ljubljane. Dekleta ga v vence ovijajo in s cveticami krase. Ze davi, ko je šla žalostna vest iz samostana in se kot blisk razširila po vsej slovenski zemlji, že davi so pohitele na vrte, jih potrgale vse, kar jih je cvetelo, in začele plesti vence ter delati šopke. V smrtni tišini jih pletejo sedaj okrog voza, lilije sprežaj, rdeči nageljni vsenaokrog, povezani med seboj z zelenjem. Spomin od stiške mladine. Spomin na njihovo ljubezen. Mladina...

V opatijski baziliki leži na visokem odru, ves zasut s cveticami. Rakev je odprta. Tako nespremenjeno je njegovo lice, ko da bi bil živ in bi gledal pridne roke deklet, ki so mu za zadnji počitek postale posteljo iz samih rož. Mladina...

Po klopek nemo sede otroci. Ne vem, kaj jih je prignalo semkaj v toliki množici. Nemo zrejo na ta cvetlični oder, na katerem počiva oni, o katerem so jim starši pravili, da je bil največji Slovenec. Manj boječi pa so obstopili katefalk in s sklenjenimi rokami mirno stoje in gledajo v obraz, ki smehljajoče počiva. Mladina...

Ob stebrih bazilike se opirajo krepke postavne stiški fantov. Delo so zapustili in semkaj so prbežali k možu, ki jih je tolikanj rad imel. Zastopniki slovenskih fantov so danes in iz njihovih src vre žalost, ki jo z njimi deli ves rod slovenskih fantov. Pretresljiva straža mladine, ki je nihče ni poklical, ki je nihče ni organiziral, ki je prišla sledeč pozivu svojih src. Mladina...

Pri glavnem oltarju pa pojejo očetje cistercijski smrtni oficij. Mladi in krepki možje, možje dela, discipline, požrtvovalnosti in molitve. Rod, ki raste v duševnih krepostih, da jih presadi na vso slovensko mladino, da bo tudi ona rasla za narod in za Boga. Ganijska straža molitve, ki prihaja k Jegliču, da ni njegovih molitev za mladino ne bo pretrgana. Mladina...

Božja previdnost je tako hotela, da bo ta mož, ki je vse svoje življenje gorel za mladino, ki je na pragu večnosti stoječ poslal svoj zadnji zmagoviti pozdrav mladini, v prvih urah po svoji smrti, ko se je slovenski narod komaj zavedel, kaj je izgubil, obenem od mladine čakal, da pride ponj slovensko ljudstvo in ga popelje k zadnjemu počivališču.

Zadnje ure

Zadnji, ki je pokojnega vladiko videl in z njim govoril, je bil g. svetnik Golob, župnik iz Kostanjevce, ki je iskal zdravja v mirnem stiškem samostanu. Naškok Jeglič je vedno z njim skupno obedoval in večerjal. Sinoči je to bilo poslednjičkrat. Kako razigran je bil nadškof, pripoveduje g. svetnik Golob, kako dobre volje. Vedno in vedno so mu uhajale misli nazaj k taboru slovenskih fantov in moč v Celju. Le redkokdaj je dovolil, da bi po večerji še posedela in pokramljala. To so bile izjeme za velike prilike. Sinoči se je to zgodilo. »Še malo posediva, še malo posediva in to veselje, ki je dejal pokojni nadškof. In posedela sta in kramljala o — Celju, o slovenskih fantih. In nadškof je pripovedoval, kako se je pripravil na mesec junij. Da je vedel, da bo to »hud mesec, ker ga na vse slovenski vabijo, a ne vedo, kako utrudljivo da je to za njega. »Pa nič ne maram, pa nič ne maram,« je pripomnil, »trpeti je treba in moliti.« Pripovedoval je tudi, s kakšnim hrepenjem je pričakoval celjskega tabora fantov in moč. Govoriti jim je hotel iz srca v srca. Govoriti tako, da jih bo razvel za veliko delo, ki jih čaka. »Pa tudi molil sem, da bi jim lepo in prav govoril!« Navedel je celo molitvico, ki si jo je sestavil sam za pripravo na celjski tabor. Glasi se:

»Ljubi Jezus, daj mi to moč, da bom mogel mozem in fantom govoriti tako, da me bodo vsi razumeli, dobro razumeli, prav razumeli... in da jih bom vžgal.«

»In molitev res pomaga. Vsi so me razumeli. (Hvala Bogu! In navdušeni so bili!) Kaj ne, da so me razumeli,« je pripomnil, nato pa zopet govoril o množicah fantov in moč, ki so se mimo njega valile in ki niti slutile niso, da se od njega poslavljajo v imenu vseh slovenskih fantov in moč.

Pripovedoval je tudi ganljiv dogodek s poti iz Celja nazaj proti Ljubljani. Srečali so malega fantka v narodni noči. Nadškof ga je nagovoril: »Ti fantek, tale klobuk boš pa meni dal!« Mali korajžni fantek pa mu odgovori: »Saj ga vam podarim.« »Pa ga je nisem vzel,« je pristavil veliki vladika in se nasmehnil. Zadnji njegov nasmeh.

Ko sta odkramljala, se je nadškof od svetnika poslovil s besedami: »Pa le počasi se slecite, da vas ne bo kaj prijelot (g. svetnik boleha za srčno napako) in z ljubeznivim: »Lahko noč, lahko noč!« odšel v kapelico k večerni molitvi. Tudi svojemu zvestemu strežniku Joži je voščil lahko noč in odšel. Potem ga nihče ni več videl živga.

Na njegovi delovni mizici ob oknu je ležalo odprto slovensko sveto pismo pri 15. poglavju prvega Pavlovega pisma na Korinčane, kjer apostol piše o vstajenju mrtvih. Ob njem je ležalo nemško sveto pismo, odprto pri II. poglavju Apostolskih dejanj, ob njem pa »Hoja za Kristusom«, odprta pri poglavju 25., kjer sv. Tomaž Kempčan govori o »firma pax cordis — o trdnem notranjem miru. Te knjige nam razodevajo, kaj je nadškof Jeglič delal potem, ko se je poslovil od svojih prijateljev ter šel v svoje zatišje, da ostane z Bogom — sam.

Popoldne se je, kot vsak četrtek redno, izpovedal. »Vsak teden sem opravil spoved,« je pravil nekaj dni prej, »vsak teden. Zdi se mi, da sem vse poravnal. Pa če bi še kaj bilo, bi rad povedal. Zelo rad bi povedal in poravnal.« To nam tudi pove, s kakšno dušo se je sinoči nadškof umaknil od ljudi in kako lepo je bilo srečanje z Bogom na pragu večnosti.

Smrt

Davi je kakor običajno nadškofov strežnik čakal vladiko v kapelici od pol pete ure dalje. Nadškof se je sam oblačil in je strežnika pripustil k sebi šele v kapelici. Čakal je in čakal, da je bila ura že pet. Ko nadškofa ni bilo, je šel k njegovi spalnici in začel trkati in klicati. Ko ni bilo nobenega glasu, je vrata odprl in zagledal pred seboj presunljivo sliko. Nadškof je ležal na tleh počevno med mizico ob oknu in umivalniku, naslonjen na desno stran. Ob umivalniku so bila tla polita z vodo. Pri nogah je ležala na tleh njegova suknja, v katero je bil vedno ogrujen. Bil je že oblačen v hlače in obut. Le rokavi srcaje so bili še privhani. Jože nadškofa pokliče in ko zopet ne dobi odgovora, steče ven

Ni umrl kot hirač starček ponoči na postelji, obdan od svojcev, ki naravnega konca že dolgo pričakujejo — zgrudil se je, ko se je dani, stoje in sam, pripravljajoč se na svoje vsakdanje delo. Ni se še odpočil od svojega zadnjega nastopa, ko je bil navdušen tisoče in tisoče slovenskega ljudstva za junaško vztrajnost v borbi za našo krščansko kulturo, in v njegovo molitev pred sveto daritvijo, ki jo je mislil opraviti kakor navadno v svoji stiški kapelici, so se gotovo s spominom na prelepo celjsko manifestacijo — o, kako strastno je rajni ljubil možgano lepoto takih ljudskih prireditelj — primešale tudi podobe bodočih takih veličastnih zborov, kjer bi zopet mogel potegniti z mladeniškimi ognjem svoje duše za seboj slovenska srca na bojišče za narodove vzore in pravice. Pa je tiho prišla božja poslanka in ga odvedla s seboj, kjer ni več borb, ampak samo večno življenje in slava — delež junakov, ki so v vojski zoper slabosti, krivdo in hudobijo na svetu neustrašeno do konca ostali v prvi vrsti.

Junak je bil naš Jeglič in Gospodar nad življenjem in smrtjo mu je naklonil smrt junaka. Ni padel daleč za bojiščem, na zasluženem počitku, v miru starih let, ki minevajo v počasnem ugašanju dušnih in telesnih sil, naveličan sveta, njegove neodoljive lepote in strašnih brezen ter ugank — zrušil se je pokonci, v kratkem odmoru po enem svojih zmagoslavij, ki je bilo njegovo zadnje na zemlji, sam, kakor je sam vsak junak, ki za njim vre številna vojska, on pa je vedno daleč pred vsemi, nedosežen in neumljiv ter vedno oprt le nase in na glas božji v svoji veliki duši. In tudi ob njegovem truplu stoji narod brez ženske solzavosti, ki pride in izgine brez sledi, ampak kot armada okoli svojega mrtvega vojskovođe v molku globokega spoštovanja, s ponosom, da je bila takega junaka vredna, in prepričana, da bodo njegovi prijatelji po njegovem možganskem zgledu nadaljevali boj za božjo čast in narodovo pravdo.

Malodane polovica osem in osemdesetletnega življenja pokojnega nadškofa je bila izključno posvečena delu za poglobitev verskega življenja in za narodno osamosvojitve Slovencev, dobrih trideset let pa je naš Jeglič stal prav v sredi te velike borbe pred svetovno vojno in po nji, in teh trideset let ob prelomu 19. in 20. stoletja tvori v zgodovini slovenskega naroda eno njegovih najvažnejših obdobij. Misel samostojnega naroda, ki je za liberalne dobe bila dejansko omejena na plast gosposke/inteligenca in zaprta med tako zvane »boljše kroge«, je v tem času po zaslugi Krekovega genija postala last vsega ljudstva, tisti pa, ki je Kreku po svoji veliki avtoriteti kot cerkveni krijoč ga z vso delo osebo, je bil škof Jeglič, ki se ni ustrašil ne nazadnjakov na levi strani ne konservativcev v lastnem taboru, ki vsi krščanskega ljudskega gibanja niso razumeli in so ga zavirali. Katoliško misleča javnost pa je bila kmalu vsa na strani mlade ljudske stranke,

na hodnik klicat očete cistercijsance, ki so bili vsi v cerkvi. Opat je takoj prišel iz spovednice, dal nadškofu, ki je bil še topel, odvezo in poslednje sv. olje. Če je bil še živ ali kako dolgo je bil še živ, nihče ne more vedeti, kajti, ko je oče Benedikt, stiški župnik, pripeljal zdravnika dr. Fedrana, so mogli ugotoviti samo še smrt od možganskih kapi, ki je velikega vladiko morala zadeti tri četrt na peto in peto uro.

Na Marijin praznik rano zjutraj in na prvi petek, posvečen Presv. Srcu Jezusovemu. Per Mariam ad Jesum, je bilo pokojnikovo geslo. Bog mu je dal milost, da je s tega sveta odšel na dan, ko Cerkev praznuje oboje. Vse želje so se mu torej izpolnile, razen ene, ki jo je večkrat izrazil, namreč, da bi »rad poprej še maševal«. Rad bi bil umrl po sveti maši. Pa ga je Bog poklical nekaj trenutkov prej, ko se je na daritev sv. maše pripravil, da jo bo mogel opraviti pri njemu v večnosti.

Očetje cistercijsanci so nato nadškofa oblekli v duhovniško obleko in ga položili na posteljo ter kliče v smrtni sobi opravili posmrtno molitve po cistercijskem obredu. Med tem je župnik o. Benedikt sam osebno obvestil ljubljansko škofijo o nadškofovi smrti ter je pripeljal tudi mrliški avto s krsto, v katero so stiški očetje vladiko položili ter ga v odprti krsti prenesli v baziliko in ga položili na katefalk, ki je bil bolj podoben grmadi zelenja in cvetja. Nato so zopet po cistercijskem obredu odpele slovesne posmrtno molitve.

Ob 11 so prišli v Stišno stolna kanonika Stroj in Volc ter ravnatelj škofijske pisarne Jagodič, da prevzamejo nadškofovo truplo in sprejmejo testament pokojnika.

Slovo od Stične

Tužno udarjajo zvonovi bazilike, vse popoldne brez prestanka. Brez prestanka molijo beli menihi v baziliki ob truplu vladike. Cvetje se kopiči od ure do ure. Mladina prihaja, ostaja, odhaja. Črne zastave plapolajo, ali jugoslovanske državne zastave s črnim pajčolanom. Vedno več ljudstva prihaja od vseh krajev. Z odkritimi glavami stoje možje po dvorišču in molijo.

Stiški očetje dvignejo rakev izmed cvetja, po cerkvi reže glasen jok. Veličastno done posmrtno obredno molitve tega starodavnega reda. Naši družini je pripadal, je dejal opat, ki komaj prikriva srčno bol, po svoje ga bomo počastili ob njegovi smrti. Nikdar slovenski narod ne bo pozabil na opata Kostelega, ki je velikemu slovenskemu sinu omogočil tako mirne zadnje ure, kjer se je lahko brezskrbno posvetil duhovnim potrebam naroda, ki ga je vodil 40 let. Nikdar slovenski narod ne bo nehal biti hvaležen stiškim očetom in njihovemu predstojniku, da so s toliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo skrbeli do zadnje ure za vodnika,

ker je čutila, da bo tudi pravemu verskemu dvigu in narodni okrepnitvi slovenstva v korist, če posluša svojega škofa, dočim je liberalno razumništvo, ki ga je naš Jeglič takoj ob svojem nastopu in pozneje še večkrat iskreno vabil, naj se pridruži ljudski ideji, ostalo slepo in zakrknjeno v omejenost svojega preživelega svobodoumstva. Rajni škof ni mogel več računati nanje, ko je videl, da ne pojmiyo, kako je mogoče močan, do svojega zadnjega člana samozavesten, moralno zdrav in nepremagljiv slovenski narod ustvariti le na realni tradicionalni osnovi katoliške vere in omike, rodnega nrvstva in krščanske demokracije, ampak so skušali zidati našo narodno bit in bodočnost na trilih principih nekega v zraku visečega areligioznega in tujerodnega svobodomiseltva brez korenine v našem ljudstvu in naši zemlji ter zgodovini. V svojem popolnem nerazumevanju Jegliča so valili krivdo za razdor na okoliščino, da je škof »vero zmešal s politiko«, namesto da bi uvideli, da abstraktne vere brez zraščnosti v narodovem dejanskem življenju na vseh poprišjih sploh ni, ker bi sicer bila mrtva in neplodovita ter sploh nepotrebna, ampak da je le življenje, prekrvašeno od verskega idealizma in nrvstva ter usmerjeno v večne vrednote, tisto pravo, zdravo in nepremagljivo življenje, ki našemu malemu narodu jamči obstoj in napredek sredi mnogoštevilnih in močnejših sovražnih sil. Ni res, da je škof Jeglič ustvarjal Slovence narodne vrednote in ustanove, ki so naš jezik in kulturo tako globoko zasidrale v ljudsko dušo, iz drugih, to je zgolj verskih nagibov, ampak narodno čustvo in verska usmerjenost sta bili v njem neločljiva in harmonična enota in njegov nadnaravni religiozni svet je bil ves zgrajen na njegovem močnem, pristnem in prvinskem narodnem čustvu, ki mu je tudi vera služila v še mogočnejšo rast in silo. Taki plemeniti geniji, kakor je bil Anton Bonaventura Jeglič, ne poznajo ne dvojnih nagibov ne dvojne morale in se tudi kot borci poslužujejo le plemenitega orodja.

Ob odsotnosti liberalnega razumništva je škof Jeglič, ki te abstinence ni ne želel ne hotel in tudi ni sam izbral borbe proti svojemu idealu narodnega edinstva Slovencev v eni krščanski duhovnosti in demokraciji, blagoslovilo delo naših voditeljev, ki so iztrgali našo deželo iz rok nemškega plemstva in birokracije, odpravili zadnje politične predpravice kast s pomočjo splošne in enake volilne pravice ter utrdili našo narodno avtonomijo. Obenem se je sam zanimal in aktivno udeleževal dela na splošni ljudski izobrazbi, brez katere ni pravega naroda, na verskih in prosvetnih prireditvah govoril, za ljudstvo pisal v krepkem in sočnem jeziku knjige, lene priganjal, vsemu ostro sledil in ni dal miru ne drugim ne sebi — točen ko ura, priden ko mravlja, trden kot skala, buren ko vihar, kadar je bilo treba očistiti zrak, zlomiti ovire in raznetiti plamen ideje, pa plemenit in velikodušen, kakor so

samo veliki ljudje v zgodovini. Tak je bil Jeglič, ki je bil ves človek, ves človeški in ves naš; mož molitve in premišljevanja, obenem pa v isti meri človek te zemlje, navdušen za njeno lepoto, kakor je sam bil lep, krepak in zdrav; vesel lepih in zdravih naših fantov in deklet, ves žareč, razigran, šaljiv in kipeč navdušenosti sredi mladine, tako da je najmlajše še kot starček daleč prekašal v besedi in gesti, v bojevitosti in pogumu za vse dobro in veliko! Kjer je bil Jeglič, tam so vsi drugi izginiti, tam je bil samo on, vse se je osredotočilo v njem in vsi so govorili samo iz njega — posebej je na mah vso množico in njena duša, slovenska duša, je govorila iz njega. To je skrivnost njegovega bitja, vsepremagajoč čar njegove osebe, ogromna sila njegove duševnosti, kakor se ni v toliki meri s tolikim ognjem očitovala dozdej še v nobeni vodilni osebi slovenskega naroda. Zato je razumljivo, kako je mogel v dobi velike moralne in gmotne stiske, desorientiranosti in depresije slovenskega naroda le on vltiti od prvega do zadnjega vsem poguma, bodrosti in trdnega pričakovanja svobode v novi narodni državi skupaj z ostalimi jugoslovanskimi narodi, kako se mu je posrečilo navdušiti tudi najbednejšega kajžarja in združiti v eni volji za samostojnost in lepšo bodočnost vse politične tabore in skupnem vsenarodnem odporu zoper staro tiranijo in ustvarjanju jugoslovanskega državnega edinstva na najširši podlagi ljudskega soglasja in samoodločitve.

Za božjo čast in slovensko narodno pravdo pa je bil pokojnik neumorno delaven in vedno na straži tudi v naši svobodni državi; z besedo in peresom se je tudi za dobe absolutizma, ko oblast ni štedila ne s pregnanstvom, ne z ječo in globami, brez strahu javno postavil za enakopravnost našega naroda, za slovenska narodna in krščanska društva, za krščanske in državljanske svoboščine posameznika in naroda. In prav kot Slovenca, kot vzor Slovenca, ki je obenem bil zvest državljani Jugoslavije in notranjega prepričanja, bo Jeglič ostal nesmrten v naši zgodovini. Ob grobnici velikega pokojnika se bomo Slovenci zbirali ob vseh velikih trenutkih naše usode, zakaj bil je najpogumnejši vodja v vseh borbah slovenskega naroda in slovenskega duha proti vsem zoprnim silam, simbol pristnega, nepokvarjenega in celega slovenstva, ki kaže v preteklost našega narodnega prepoda na zdravi podlagi krščanske omike in v bodočnost, v kateri bomo z Jugoslavijo, s Hrvti in Srbi veliki in močni, ne da bi nam bilo treba prenehati biti, kar smo: Slovenci kot krščanski kulturni narod, enakopraven tako svojim bratom, kakor vsakemu drugemu narodu na svetu.

Na to slovensko oporoko bomo nemo prisegli, ko bo slovenska zemlja sprejela vase truplo našega vladike Jegliča; nesmrtni duh junaškega škofa pa bo blagoslovil svoj narod iz Večnosti, katere je postal deležen kot zvest služabnik božji.

ki je postal last naše zgodovine. Obločen v opatiški žalni ornat je opat Kostelec s vso svojo številno redovniško družino in s stotinami okoliških ljudi, ki jim je duševni in krušni oče, pospremlil pokojnega vladiko iz bazilike do stiškega kolodvora, kjer je bilo zadnje slovo, slovo od stiške idile, ki nam je Jegliča ohranila svežega do groba, bojevitega do groba, voditelja do praga večnosti. V sprevedu so šli opat dr. Kostelec, kanonik Stroj in Volc, škofijski ravnatelj Jagodič ter vsa duhovščina šentiviške župnije z dekanom g. Janezom Hladnikom na čelu, šolska mladina, učiteljstvo ter cerkvena društva z zastavami ter drugi verniki. Na križišču z glavno cesto je opat dr. Kostelec še enkrat blagoslovil krsto, na kar je bila krsta naložena na avtofurgon.

Zvonovi še zvone. Mladina še postaja okrog samostana. Ljudstvo se noče raziti. Črne zastave še vihrajo. Vsi čutimo velikansko praznino, ki je naenkrat nastala. Kakor da bi bilo manj ljubezni in nas je strah, kaj bo. Kakor da bi postalo oblačno in se sprašujemo, kaj sedaj.

Na vsej poti do Ljubljane je verno ljudstvo pričakovalo voz ter izražalo svojo globoko udanost Cerkvi in spoštovanje spomnu umrlega cerkvenega kneza. Na glavni cesti v Stišni sta imela primerne nagovore župan Ignacij Peve in šolski upravitelj Lovro Jevnikar. V Višnji gori je blagoslovil krsto župnik Franc Vidmar, v Grosupljah ekspozit Anton Gole, v Smarju pa župnik Anton Ravnikar. Pokojnega nadškofa je spremljal do škofijske palače v Ljubljani g. opat dr. Kostelec v ornatu ob asistenci stolnih kanonikov gg. Stroja in Volca.

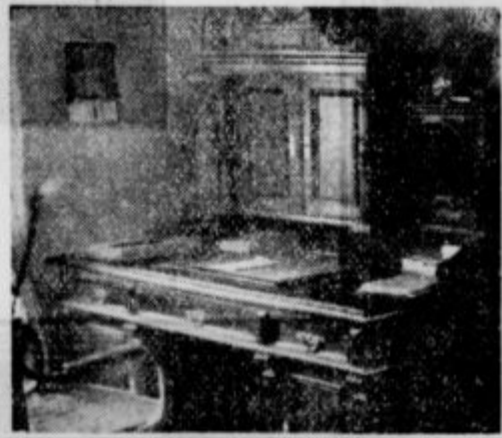
Nadškof se je vrnil v Ljubljano

Ob 3 je prispela krsta s truplom pokojnega nadškofa do ljubljanske mestne meje. Zavzvali so zvonovi vseh ljubljanskih cerkva. Pred škofijo se je zbrala množica ljudstva, v vestibulu škofijskega dvorca pa je čakal škof dr. Rožman s stolnim kapiteljem in številno ljubljansko in podeželsko duhovščino. Ko je avtofurgon privozil pred škofijski dvorec, se je ljudstvo spoštljivo razmaknilo. Uslužbenci mestnega pogrebnege zavoda so prenesli krsto v vestibul, kjer je škof dr. Rožman blagoslovil truplo pokojnega nadškofa. Nato so prenesli krsto v drugo nadstropje v dvorano, kjer so jo položili na mrtvaški oder. Krsto s truplom so spremljali škof dr. Rožman, opat dr. Kostelec, ves stolni kapitelj s proštom Nadrahom na čelu in ostala duhovščina. Zgornji pokrov krste so v škofijskem dvorcu razkrili in pred duhovščino ter občinstvom je zažlestele častiljivi obraz dr. Jegliča, tak, kakor ga imamo še vsi v spominu: snežno bel, dostojanstven in resnoben. Ravnatelj škol, pisarne Jagodič mu je nadel mitro na glavo in tako počiva dr. Ant. B.

Jeglič med črnimi zavesami, med ognjem vočenihi sveč, med grmado cvetja ter med molitvijo številne množice, ki je že danes popoldne prihajala in kropila truplo blagopokojnika. Množica je molila za pokojnega, ginljivo pa je bilo videti posameznike med njo, ki so ob pogledu na častiljivega nadškofa jokali. Umrl je cerkveni knez, mož, kakor ga naš narod še zlepa ne bo imel in žalovanje širokih množic za dr. Jegličem je dokaz ljubezni, ki jo goji ves naš narod za tem svetlim, jasnim in nepozabnim voditeljem.

Množice oblegajo škofijski dvorec

Tiba in dosedaj samotna dvorana v drugem nadstropju škofijskega dvorca se je danes popoldne spreminila v romarski kraj vseh ljubljancev in številnih okoličanov, ki so prihajali, da še enkrat vidijo jasni in tudi v smrti prav tako izraziti obraz pokojnega vladike. Z ulice do mrtvaškega odra gre vse popoldne strnjena in gosta vrsta občinstva, ki se želi pokloniti dr. Jegliču. Disciplinirano in dostojno, s tiho molitvijo v srcih in v mislih se vrste starčki in starke, cvetoča mladina, otroci, dečki, deklice, zreli možje in žene, med katerimi je dosti takih, ki nesejo s seboj v naročju še kakšnega malčka. Policija sicer dela red v škofijskem dvorcu, nima pa preveč truda, zakaj množica ve, koga časti. Prihajajo duhovniki in redovnice, prihajajo višji civilni dostojanstveniki in odlični predstavniki. Le skromna minuta je dovoljena slehernemu, da še enkrat zre tudi v smrti lepi obraz pokojnega vladike in se še enkrat pokloni njegovemu nesmrtnemu duhu. Prav do poznega mraka se gnetejo množice vseh slojev in vseh stanov na stopnicah škofijskega dvorca.

Pisalna miza nadškofa Jegliča

Sožalje kneza - namestnika Paula

Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle je poslal naslednjo brzojavko: »Prezvišenemu gospodu škofu Rožmanu v Ljubljani Prosim, da sprejmete skupno s klerom moje iskreno sožalje o priliki smrti kneza-nadškofa Jegliča, velikega duhovnika in prvobornika za ustvaritev narodnih idealov. — Pavle.

Sožalne brzojavke

Ljubljanski škof dr. Rožman je ob smrti nadškofa dr. A. B. Jegliča sprejel do včeraj naslednje sožalne brzojavke:

Predsednik vlade

Prosim, da sprejmete moje iskreno sožalje ob smrti velikega duhovnika in javnega delavca dr. Antona Jegliča. Dr. Milan Stojadinovič, predsednik ministrskega sveta.

Minister dr. Krek

Ob težki izgubi nadškofa dr. A. B. Jegliča Vas prosim, Prezvišeni, da sprejmete moje iskreno sožalje. Miha Krek.

Predsednik skupščine

Ob smrti prezvišenega nadškofa dr. Jegliča prosim, da sprejmete moje iskreno in toplo sožalje. Stevan Čirič, predsednik Narodne skupščine.

General Tonič

Med prvimi je v Ljubljani izrekel sožalje polveljnik dravske divizije general Tonič.

Ob smrti g. nadškofa dr. Ant. Bonaventura Jegliča, Vašega velikega prednika na ljubljanski stolici in neustrašnega voditelja, Vam izražamo podpisani narodni poslanci v Beogradu svoje iskreno in globoko sožalje. Dr. Andrej Veble, dr. Jure Koče, dr. Franc Šemrov, Miha Brentič, Karel Gajšek, Anton Kersnik, Rudolf Pevce in Josip Benko.

Obvestilo škof. ordinariata

ZUPNIM IN DUHOVNILSKIM URADOM
TER PREDSTOJNIKOM SAMOSTANSKIH
CERKVA V LJUBLJANSKI
SKOFLJI

Danes, 2. julija 1937 ob petih zjutraj, je v Stični umrl prezvišeni gospod nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Pogreb bo v ponedeljek, 5. julija ob 9. iz stolnice v Ljubljani.

V vseh kuratnih in samostanskih cerkvah naj se zvoni kakor običajno za rajne.

Na dan pogreba, v ponedeljek 5. julija, ob devetih, naj se zvoni kakor ob pogrebi.

V sredo, 7. julija, bodi v vseh kuratnih cerkvah slovesno pogrebno opravilo: maša (prima missa in Commemoratio omnium fidelium cum oratione: pro defuncto episcopo). Reši me in, če mogoče, Officium defunctorum.

K temu opravilu naj se v nedeljo povabijo verniki, da se z molitvijo za pokoj duše nadškofa Jegliča zahvalijo Bogu za vse obilne milosti, ki so jih prejeli v 32. letih njegovega škofovanja.

V Ljubljani, 2. julija 1937.

† Gregorij Rožman, škof.

Bogoslovcem ljubljanske škofije

se naroča, naj se zbero v semenišču zaradi pogreba prezvišenega gospoda nadškofa dr. Jegliča v ponedeljek, 5. t. m. do 8. zjutraj, pevci pa naj pridejo že v nedeljo, 4. t. m. popoldne do štirih.

Semeniško ravnateljstvo.

Someščani!

Umrl je nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, em. škof. ljubljanski, prvobornik za verski in narodni preporod slovenskega naroda, častni meščan ljubljanski.

V počastitev spomina prezvišenega pokojnika bo mestna občina ljubljanska raz svojih poslopij izobesila žalne zastave. Vabim ljubljansko prebivalstvo, da tudi raz svojih hiš izobesi žalne zastave.

V zastopstvu predsednika
podpredsednik:

dr. Ravnihar Vladimir, l. r.

Po sobah, kjer je živel in umrl

Tiho je v teh skromnih sobah sedaj, ko je odšel. Presunljivo veličastje diha po njih. S pri-tajenimi glasovi šepetajo redki obiskovalci med seboj, ko da bi bili v cerkvi. Tod je hodil, tod je živel, tod pisal, mislil in molil mož, kot jih v zgodovini le redkokdaj rodi slovenska mati. Spalnica je skoraj nedotaknjena. Le umivalnik je popravljen. Suknja, ki jo je imel na sebi, ko je zadet od kapi padel, je še pobeljena od zidu, ko je padel in se ob zid podrgnil. Cvetlice na klečalniki so sveže. Na obešalniku vise talarji. Na nočni omarici je molek. Kdo bi verjel, da je odšel iz te sobice, v katero niti strežnik ni imel vedno dostopa. Spalna soba mora biti ko kapela, pravi pravilo katoliških vzgojnikov. Jegličeva je to bila... Ob stenah stojita še dve omari, pripoveduje strežnik Jože, ki ju je svoje dni kot dijak dobil od staršev in ki sta mu služili tudi takrat, ko je dosegel najvišje dostojanstvo. Malenkost je to sicer, a ki daje pokojnemu vladiki pečat veličine. Veličine, ki bo ostala zapisana v srcih vseh bodočih rodov.

Beli menihi spremljajo truplo d rageda umrlega gosta v baziliko

Foto J. Erjavca, Stična.

Nadškof Jeglič na mrtvaškem odru v stiški baziliki

Foto J. Erjavca, Stična.

Nadškof dr. A. B. Jeglič na mrtvaškem odru v škofijskem dvorcu

V prostorni sobi, kjer je vse na svojem mestu, nikjer nobene navlake, nikjer niti nepotrebne lističe papirja in ki jo obsejajo 4 velika okna, padeta v oči veliki oljnatilski nadškofovega očeta in dekana Kešeta iz Begunj, ki je Jegliča spravil v srednjo šolo. Dva dobrotnika, ki ju pokojni nadškof ni nikdar pozabil. To je treba zapisati, da si tudi to slovenska mladina vzame za zgled od svojega voditelja.

Na pisalni mizi leži pripravljena počta, ki naj bi se bila danes oddala. Nekaj sto dinarjev skrbno zaviti v čekovnice, da se odpošljejo raznim dobrodelnim naslovom in siromakom. Tudi pola belega papirja, v katero je zavito neko pismo. Na poli papirja beseda »Ceč«, ki jo je zvečer še za-

pisal nanj, da bi drugi dan ne pozabil pisati. Pa bo naslovniku iz nebes poslal pismo, za katerega vsebino ne bomo nikdar vedeli, a o katerem vemo, da bo najboljša, kar jih je kdo kdaj od nje sprejel. Nad pisalno mizo slika škofa dr. Gregorija Rožmana.

Na mali delovni mizici ob oknu, kjer je nadškof najrajši sedel, pa ležijo sveta pisma, kot zgoraj omenjeno in »Hoja za Kristusom«. Ob njih pa najnovejša znanstvena in nabožna publikacija, ki pričajo, da je bil nadškof do zadnjega na tekočem o vsem, kar se je v javnosti dogajalo. Na vrhu leži letno poročilo škofijske klasične gimnazije v St. Vidu — njegova prva in zadnja ljubezen — pod njim pa razprava dr. Kraljiča o Na-

Poľovična vožnja za pogreb

Prometni minister dr. Spaho je dovolil za udeležence pogreba nadškofa dr. Jegliča poľovično vožnjo iz vseh postaj v območju ljubljanske direkcije in iz vseh centrov v državi.

uku sv. Avguština o laži, — dokaz, kako je do zadnjega diha z ljubeznijo spremljal delo duhovskega naraščaja, ki ga je vzgojil slovenskemu narodu.

V kotičku pri peči radioaparata, ki mu je bil vedno v veliko veselje, saj je z njim ostal v zvezi z velikim svetom in z njegovimi idejnimi burjami, s katerimi se je vse svoje življenje do zadnjega diha zmagoslavno boril. Nad radioaparatom dva krasna reliefa: »Ece homo« in »Mater dolorosa«, da bi tudi pri redki zabavi ne pozabil na veliki škofovski poklic, ki terja od nje neprestano ljubezen in trpljenje. Na komodi ležijo njegove električne svetilke, ob njih baret in palica, ob katero se je na stara leta opiral.

Kapelica, ki so mu jo stiški očetje priredili, je vsa v luči in solncu. V oltarju velika slika »Mater admirabilis«, ki je kopija originala, ki se nahaja v Rimu v cerkvi »Trinita dei Montic« pod Monte Pinciom in ki jo je Jeglič nalašč naročil za sebe, tako mu je ugajala ta smehljajoča in zmagoslavno veličastna podoba božje Matere. V sredi kapelice velik klečalnik, mrk in prazen, ob oknu manjši, kjer je nadškof preklečal in premolil ure in ure in od koder je za slovenski narod izprosil marsikatero dobroto in milost, za katero morda niti ne sluti pravega dobrotnika. Zdaj bo prosil zanj pri pravi »Mater admirabilis« in lahko smo srečni, da imamo pri njej priprošnjika, ki mu bo vračala zvestobo za zvestobo ter žvala narod, ki ga je prav za prav Jeglič napravil za Marijinega.

Ko je že slutil, da prihaja smrt

Ravnatelj škofijskih pisarn Jagodie, ki ga je na nadškofa vezala izredna ljubezen, in ki je pokojnega vladiko tudi spremljal v Celje ter jo prišel danes v Stično, da sprejme njegovo truplo in ga spremlja v Ljubljano, pripoveduje s solznimi očmi, kako silno srečen je Jeglič zapustil Celje, kako je večkrat ponavljal, da je to bil eden njegovih najbolj srečnih dni in kako se je v Ljubljani nazaj v Stično grede poslovil od nje z besedami: »V ponedeljek pa se vidimo v Sent Vidu, v ponedeljek pa na svidenje!«

Nadškofov nečak France Jeglič, ki je tudi prišel v Stično, pravi, kako lepo je bilo, ko je dne 15. junija spremljal pokojnega vladiko na Brezje, kjer je pri Materi božji maševal, nato pa ves mladosten govoril o slovesnostih, ki se jih bo udeležil. Tudi v Slovenjgradec ga je mikalo, toda daljava se mu je zdela prevelika in njegov Jože mu je strogo odsvetoval, češ, da on ne prevzame nobene odgovornosti. Nečaku pa je Jeglič obljubil sliko svojega očeta, slonokoščeni križ in lepo baročno namizno uro. Toda, kot da bi slutil, da se mu zadnja ura bliža, mu je uro prinesel seboj v Ljubljano, ko je prišel dne 14. junija na njegov dom, češ da ne pozabim. Križ pa da bo že dobil po njegovi smrti. Na Brezjah so se dali slikati z vso Jegličevo družino in bo to eden najbolj dragocenih spominov na velikega sina, ki je izšel iz kmečke hiše v senci bazilike Marije na Brezjah.

Iz Celja sta nadškofa spremlja nazaj v Stično profesor dr. Anton Kovačič in dr. Voršič. Ko sta se poslavljala od nje, se je razvil sledeči ganljivi razgovor, ki ga je preslišal stiški opat: »Prihodnje leto Vas bomo pa zopet prosili, da pridete.« — »Na moj pogreb boste prišli, na moj pogreb!« — »Če pa Bog tako hoče, bomo pa na Vaš grob hodili moliti.« — »Dobro, za to pa pri-srečno prosim.« In res, celjski tabor ga ne bo več videl v svoji sredi, za to bo pa slovenski narod hodil na njegov grob moliti zanj in za ideale, v sredi boja za katere je padel.

Kaj pripoveduje nadškofov strežnik Jože

Med vsemi je morda najbolj potr Jože, zvesti, dolgoletni strežnik Jegličev. Prosi ga, da bi kaj povedal iz nadškofovega življenja, pa odklanja: »Kaj bom sedaj pravil, ko jih ni več.« odgovarja. Nagovarjajo ga, naj spremlja truplo v Ljubljano. »Kaj bom hodil v Ljubljano. Ne grem v Ljubljano, ne grem nikamor. Saj jih ni več.« Sprašujejo ga, kako je zjutraj našel mrtvega vladiko, pa beseda ne more iz njega. Padli so med umivanjem, pa ni bil nihče pri njih in so umrli. Ze v Gornjem gradu so enkrat padli. Pa takrat jim je udarila kri iz nosu in to jih je rešilo. Sedaj pa ni bilo krvi. Zjutraj sem jih čakal v kapeli, pa ko jih le ni bilo, sem jih šel klicat. Vstanite, le vstanite, sem dejal, ura je že pet, bova pozna. Ko niso nič odgovorili, sem pošepgal v sobo in sem jih videl na tleh. Takoj sem slutil, da je nekaj hudega. Še enkrat sem poklical, potem pa sem šel po opata, da pridejo pogledat, kaj je prav za prav. Potem pa itak vse veste. Kako dobre volje so še bili zvečer. Tako dobro razpoloženi, da jih le malo pomnim takšnih. Kar o Celju so govorili. Še jesti niso imeli časa pri večerji. Tako malo so jedli. Kar govorili so. Zvečer pa potem, ko so šli v sobo, so mi dejali: No Jože, lahko noč, lahko noč! in so šli. Zjutraj pa sem jih našel na tleh mrtve. Preveč so jih gonili sem in tja, preveč. Škof so bili stari in jih je to utrudilo. Pa ljudem ni bilo mogoče dopovedati. Še enkrat niso prav domov prišli, pa so jih že drugam vlekli. Pravil sem jim, da jih bodo ljudje sfentali, ko jim ne dajo miru. Pa kaj, ko me nič niso ubogali. Sedaj pa imamo. V ponedeljek bi morali zopet v Sent Vid. Rekel sem jim, da nikar, toda moja beseda ni nič veljala. Kam bom sedaj šel? Ne vem. Nikamor. Sedaj jih ni več. Nikamor nočem brez njih. Za mene so že vse oskrbeli. Lepo oskrbeli. In ko so ga začeli spraševati, kje so razne stvari, škofovski ornat, pastirska palica, se kar ni mogel znajti. »A sedaj boste pa še to odnesli,« je rekel, »no pa nesite, saj sedaj jih itak ni več. In solze so mu stale v zvestih očeh, vso stemu Jožetu, ki je velikega vladiko spremljal po nadškofovega življenja ter pozna mnogo njegovih doživljajev, ki jih slovenski narod nikdar zvedel ne bo. Jože je bil nadškofu pravi oče in da je Jeglič dočakal tako visoko starost, se je treba v prvi vrsti zahvaliti njemu, ki je s strogo budnostjo pazil na njegovo zdravje, čeravno ga je v srcu bolelo, da ni vedno dosegel, da bi bil nadškof bolj gledal na svoje zdravje in se bolj ogibal telesnih naporov, ki so mu bili v škodo.

Slovenci!

Zazvenele bodo lopate, da posteljejo zadnje postelje v sveti slovenski zemlji možu, kakor jih našemu malemu narodu le skopo naklanjajo stotletja. Kneza-vladike-nadškofa doktorja Antona Bonaventura Jegliča ni več. Da, kneza! Slovenskemu narodu je zatri in uničil narodne kneze tuji meč. Zato si je narod sam rodil pod kmečkimi krovi svoje kneze — duševne vodnike, ne iz plemenite grajske krvi, a zato iz tem bolj plemenite svoje duše. Tak knez slovenskemu narodu, rojen pod kmečko streho leži na mrtvaškem odru. Sekularen mož, ves knežji, ves vladarski, a ob tem preprost, kot narod, ki ga je dal, dober kot utelešeno slovensko srce, pa klen in neopogljiv, kadar je šel v boj za pravice svojega naroda; za svoj narod ni tehtal nobenih žrtev, nobenih naporov in skrbi, da, tudi knežjo krono je vrgel pogumno na tehnično za svoje narodne prepričanje.

Ko vsa slovenska delegacija ni mogla leta in leta izvojevati niti ene čiste slovenske gimnazije, je je Jeglič ustvaril sam iz svojega narodnega prepričanja s pomočjo ljudstva, ki si ga je rodilo za kneza. Zrtev za žrtvijo je pokladal na ta domovinski oltar; duševni delavci so mu ustvarjali slovenske učne knjige, on jih je plačeval. Rovni dijaki so prosili v njegov zavod, on jih je vzdrževal. Izšpali si je zadnji vir ob 1. svezku velikanškega Wiesthalerjevega slovarja — in umrl kot vsi slovenski veliki možje — reven kot je prišel iz revne kmečke hiše. — In ob zlomu svetovne

vojske! Sovražne sile so mu trgale iz rok knežje žezlo in sklepele, kako bi ga odtrgale od slovenskega naroda in ga pahnilo v samostansko celico. Za vse naklepe in kovarske trude je vedel. Ni omahnil, za trenutek ni okleval. Z odločno roko je prvi podpisal zgodovinski dokument našega sedanjega v jugoslovansko narodno državo — tvegati vse in vprav s tem prešnil ves slovenski narod s duhom tiste skupnosti, ki jo mora imeti vsak narod ob trenutkih, ko mu gro za biti ali ne biti. Kot vladika in videc je v hipu spoznal usodo svojega naroda; kot plehko snetje so mu bile vse bridkosti, ki jih vsak tak mož doživlja v borbah za svoja načela. Odločevala je usoda vsega naroda; zato je šel v tvegani boj in smagal.

Slovenci! Strmimo se vsi ob Jegličevem pogrebu s globoko resnobo. Jegličev odprti grob nam bodi nemi klicar tesne skupnosti in povezanosti vselej, kadar bi se bila borba za osnovne biti in pravdo našega naroda. Klicarje topli ljubezni do vseh onih naših bratov in sester, ki se raskropilji po svetu, za katerimi je ljubezen gnala vladike Jegliča v vestfalske rudnike in ameriške tovarne, klicar k jasnemu spoznanju, kaj se pravi biti svoboden državljan med brati, a ne podanik tuje, sovražne gospode!

Jeglič nam je kasal pot. Pojdimo za njim!

ODBOR ZA POGREB NADŠKOFA
DR. A. B. JEGLIČA.

Spalnica v stiškem samostanu, v kateri je vladika Jeglič umrl

Foto J. Erjavec, Stična.

Kako je teklo zunanje življenje pokojnega nadškofa

Naš veliki vladika je bil rojen 29. maja 1850 v Begunjah na Gorenjskem kot sin kmetekih staršev. Ime Bonaventura si je izbral 1896 kot psevdonom v listu »Baikan« po sv. Bonaventuri, zagovorniku sprave med grško in rimsko cerkvijo. Jeseni leta 1859 je bil pričetek njegovega šolanja v Ljubljani, v jeseni 1861 pa je vstopil v gimnazijo. Od jeseni 1862 do mature je bil gojenec Alojzjevišča. L. 1869 je napravil maturo z odliko. Od 1869 do 1873 je bil v ljubljanskem bogoslovnem semenišču. Mašniško

liste. Zlasti v sarajevsko »Vrhbosno«, v kateri je bil ves leta najmarljivejši sotrudnik s članki bogoslovne vsebine. Udeleževal se je raznih katoliških shodov ter obširno o njih poročal. Kaj je bil Jeglič bosanekim katoličanom, se je najbolj videlo ob njegovem slovesu 5. maja 1898, ko je postal knezoškof ljubljanski.

Ogromno delo je izvršil v ljubljanski škofiji z organiziranjem delovanja in življenja duhovnikov ter vernikov, v slovenskem narodu pa kot mecen šolstva, branitelj narodnih pravic ter pisatelj knjig verske ter versko-vzgojne vsebine. Kot pisatelj mu je bila najbolj pri srcu apologetična snov, udeleževal pa se je na vseh poljih teologije in episkopata vsega skupaj do sto brošur in knjig.

Oživil je škofijeke sinode (zadnja je bila 1788 za škofa Herbersteina). Pripravil in vodil je štiri sinode. Neprerastano je priporočal misijone po župnijah, pospeševal Marijine družbe in uvedel vedno češčenje presv. Rešnjega Telesa v škofiji. V »Škofijeke listu« je obravnaval vedno najbolj pereča, dogmatična in moralna vprašanja. Bil je duša vseh številnih katoliških shodov in velik prijatelj in pospeševatelj orlovskega, krščanske socialne zveze ter enovanja izobraževalnih društev. Zavod Svetega Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano, ki je njegovo delo, je bil odprt jeseni 1905. Kot prva čisto slovenska gimnazija je knezoškofijski zavod odločilno vplival, da so se spisale vse srednješolske učne knjige v slovenskem jeziku. Od 1905 do 1907 je Jeglič štutil Janeza Kreka v njegovi borbi zoper tedanjega kranjskega deželnega predsednika za splošno enako volilno pravico. V agitaciji za mašniško deklaracijo iz l. 1917 je Jeglič povabil zastopnike vseh slovenskih etnik, da so skupno s njim in stolnimi kanoniki podpisali pritrilno izjavo. V razdoru SLS je Jeglič odločilno podprl

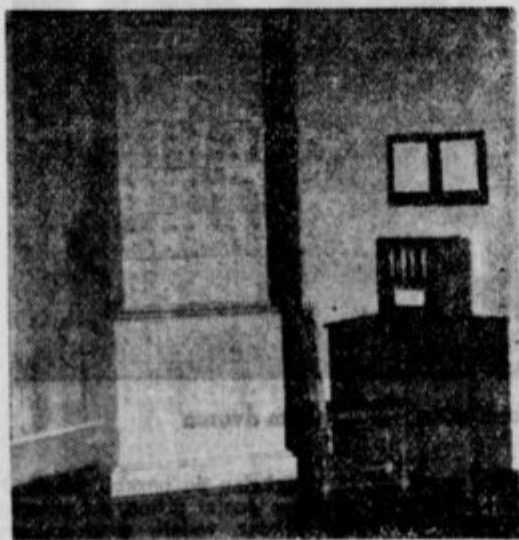
Zasebna kapela nadškofa Jegliča v stiškem samostanu

Foto J. Erjavec, Stična.

posvečenje je prejel 27. julija 1873. Nato je odšel na Dunaj, kjer je bil gojenec Avgustineja in je 1876 položil doktorat iz bogoslovja. Po dovršenih študijah je bil kazniški kurat v Begunjah do jeseni 1877. Nato je nastopil znanstveno potovanje po Nemčiji in Italiji. L. 1878 je postal podvodja v ljubljanskem bogoslovnem semenišču, istočasno pa je poučeval tudi cerkveno zgodovino in pravo, pozneje tudi dogmatiko.

Ze v teh letih je deloval organizatorno in slovstveno. Kot osmošolec je bil ustanovitelj »Domačih vaj« in v semenišču ustanovitelj »Govorniških vaj«. Ta čas je pisal beletristične epise in tudi simbolično igrico »Slavija«. Kot Avgustinejec in semeniščni podvodja je pisal povesti z naravno tendenco. Snov je vzeta iz domačega življenja na Gorenjskem. Dialog je zelo živahen, večkrat poln humora. V viharni dobi liberalizma je pisal apologetične članke (1870—1873).

Leta 1882 je postal kanonik v Sarajevu. Najprej je bil upravitelj stolne župnije, od 1890 dalje pa nadškofov generalni vikar. Dne 12. septembra 1897 je bil posvečen za škofa slavonskega. Po par mesecih bivanja v Sarajevu je Jeglič že pridigal in pisal članke v hrvaškem jeziku. Poučujoč na zasebni pripravnici »Hčera božje ljubezni« vzgojeslovje, je sestavil vzgojeslovje za učitelje in učiteljske pripravnike. Za redovnice raznih kongregacij je prevajal premišljevanja v štirih zvezkih. Dasi do skrajnosti zaposlen s delom v šoli, v spovednici, na prižnici, v pisarni, na misijskih potih, je še našel časa za živahno dopisovanje v periodične

Radio-kotiček nadškofa Jegliča

Foto J. Erjavec, Stična.

jugoslovansko Krekovo strujo. Ko so Italijani čimdalje bolj segali po slovenski zemlji, je odšel v Pariz in London, da pridobi prijateljev svojemu narodu.

V trdem delu so se izčrpavale njegove telesne moči, čeprav je bil njegov duh še vedno prožen, bister in čil. Moral je dobiti za svojo dušno-pastir-

sko službo pomočnika, kar se je zgodilo l. 1929, ko je naš sedanji vladika dr. Gregorij Rožman postal škof koadjutor. Ze leto kasneje je škof dr. Jeglič sklenil prepustiti skrb nad svojo škofijo svojemu pomočniku in 1. julija se je poslovil od ljubljanske škofijeke stolice. Prešiel se je v Gornji grad, a svojega naroda ni pozabil, temveč je sledil vsakemu njegovemu ukrepu in vedno z bodrilno besedo podpri vsako delo v korist tako ljubljenskega slovenskega naroda. Jeseni 1935 je našel novo zatočišče v samostanu oo. cistercijanov v Stični, kjer se je zelo srečnega počutil. In tam ga je danes zjutraj iztrgala smrt iz prvih vrst borcev za blagor in srečo vseh Slovencev.

Navodila za pogreb nadškofa dr. A. B. Jegliča

Pogrebni sprevod se bo po končanih cerkvenih obredih v stolnici razvil izpred škofije po Stritarjevi ulici, preko Marijinega trga, po Prešernovi, Tyrševi, Masarykovi in Šmartinski cesti. Ker je pričakovati, da se bo pogreba udeležilo ogromno število katoliških Slovencev, je nujno potrebno, da vsi udeleženci upoštevajo sledeča navodila.

Dočim se bodo cerkveni obredi pričeli že ob 9. uri, se morajo udeleženci zbrati vsaj že ob pol 10. uri na sledečih zbirališčih:

1. Predstavniki oblastev in uradov, v kolikor ne bodo že spocetka prisostvovali cerkvenemu obredu, na dvorišču škofijeke palače.
2. Zastopniki občin in ostali predstavniki ustanov in korporacij na Vodnikovem trgu ob Vodnikovem spomeniku.
3. Duhovščina in redovniki, v kolikor ne bodo v stolnici, na Pogačarjevem trgu in v Semeniški ulici.
4. Člani društva »Jeglič« ter vsa družina škofovih zavodov na dvorišču Alojzjevišča.
5. Starešinstvo in akademiki na Vodnikovem trgu ob Marovi hiši.
6. Prosvetna zveza in društveni odbori na Vodnikovem trgu ob Semenišču.
7. Fantovski odseki na sv. Petra nasipu od Zmajevga mostu proti St. peterskemu mostu.
8. Slovenska krščanska ženska zveza in dekliški krožki na sv. Petra nasipu od Zmajevga mosta proti frančiškanskemu mostu.
9. Redovnice v Strossmayerjevi ulici pred II. drž. realno gimnazijo.
10. Zavodi in ustanove, Ciril-Metodova ulica.
11. Dijaške kongregacije na Zrinjskega cesti pred cerkvijo sv. Jožefa.
12. Marijine družbe, Marijini vrtci, III. red in druge verske organizacije na Resljevi cesti.
13. Šolska mladina na Miklošičevi cesti ob Kralja Petra trgu.
14. Rokodelska društva, obrtniki, Zveza združenih delavcev in Jugoslov. strokovna zveza v Komenskega ulici med Resljevo in Kolodvorsko ulico.
15. Gasilci na Krekovem trgu in v Streliški ul.
16. Vse zastave in godbe na Poljanskem nasipu ob Jugoslovanski tiskarni.
17. Pevski zbori v Semeniški ulici.
18. Člani bojevniških organizacij in Kmečke zveze na dvorišču rdeče hiše na Poljanah.
19. Slomškova družba in učiteljsko na Vodnikovem trgu ob Solskem drevedrovo.
20. Ostalo občinstvo na Poljanski cesti.

Navodila

Vse prireditve, ki bi se vršile 4. julija naj se v znak žalovanja prestavijo vsaj za teden dni. Lastnike trgovskih lokalov ob ulicah po katerih se bo vil pogrebni sprevod prosimo, da kolkale v času pogreba zaprejo.

Zavode, poljetnike in delodajalce prosimo, da omogočijo svojim uslužbencem udeležbo pri pogrebu.

Mišljenju velikega pokojnika je primerno, da vse one ustanove in posamezniki, ki bi ga hoteli počastiti z venci mesto le teh darujejo v denarju za Škofovo zavode v St. Vidu nad Ljubljano ali za Baragovo semenišče.

Cerkvene organizacije, kongregacije, katoliška prosvetna društva in katoliška mladinska društva prosimo, da se udeležijo pogreba z društveno zastavo ovito v črtno.

Prometno ministrstvo je dovolilo vsem udeležencem pogreba polovično vožnjo. V ta namen je treba kupiti na vstopni postaji cel vozni listek do Ljubljane in pa izkaznico (obrazec K 13.), ki stane din 2. Vozni listek obenem s potrdilom o udeležbi velja za brezplačni povratek iz Ljubljane. Potrdila o udeležbi se bodo žigosala lahko na zbirališčih ter na gl. kolodvoru.

Preč. župne urade prosimo, da tekem nedelje s prižnice seznanijo vernike o vseh izdanih navodilih glede pogreba. Dalje, da ugotovijo število udeležencev do nedelje popoldan do 5. ure in javijo približno udeležbo svoji odhodni postaji. Le tako bo mogla železniška uprava poskrbeti pravočasno za dovolj prevoznih sredstev.

Vsi udeleženci pogreba naj se zberejo točno ob pol 10. uri dopoldne na označenih zbirališčih ter brezpopojno upoštevajo navodila rediteljev. Spomin velikega pokojnika bomo najlepše počastili, ako bomo v pogrebnem sprevodu šli odkritih glav ter molili.

Za prvo pomoč na zbirališčih in med sprevodom bodo skrbeli samaritani in samaritanke.

Spored pogreba

1. Križ.
 2. Fanfara.
 3. Križarji in sestrice sv. Klare.
 4. Šolska mladina.
 5. Zavodi in ustanove.
 6. Gasilci.
 7. Bojevniki.
 8. Kmečka zveza.
 9. Slomškova družba in ostalo učiteljsko.
 10. Rokodelci, obrtniki in delavske organizacije.
 11. Marijine družbe, Marijini vrtci, Tretji red in druge verske družbe.
 12. Dijaške kongregacije.
 13. Slovenska krščanska ženska zveza.
 14. Dekliški krožki.
 15. Fantovski odseki.
 16. Prosvetna zveza in društveni odbori.
 17. Starešinstvo in akademiki.
 18. Jegličevci in škofijski zavod v St. Vidu.
 19. Pevski zbori.
 20. Redovniki.
 21. Duhovščina.
 22. Škofje.
 23. Kreta s častnim spremstvom.
 24. Sorodniki.
 25. Predstavniki oblastev in uradov.
 26. Zastopniki občin, korporacij in ustanov.
 27. Redovnice.
 28. Ostalo občinstvo.
- Zastave in godbe uvrstijo v sprevod aranžerji sprevoda.

Grobica, kjer bo pokopan nadškof Jeglič

Reditelji!

Pozivamo vse reditelje, da se zanesljivo udeležijo sestanka, ki se vrši danes, 3. julija točno ob pol devetih zvečer v dvorani Akademskega doma, Miklošičeva cesta 5. Razgovorili se bomo o organizaciji pogreba nadškofa dr. A. B. Jegliča.

Objave za pogreb

Vsem gasilskim četam in župam dravske banovine!

Povodom smrti blagopokojnega nadškofa in slovenskega vladike dr. Antona Bonaventura Jegliča, odredjamo naslednje:

1. Gasilske župe in čete naj se po možnosti udeležijo pogreba, ki se vrši v ponedeljek 5. t. m. Zbirališče gasilcev pred Mestnim domom (Krekov trg) ob pol 9 dopoldne. Uniforma svečana. Zastopniki čet, ki se udeležijo pogreba in posedujejo prapore naj jih prinesejo s seboj. Vsa ostala navodila dobijo župeke starešine odn. četni poveljniki na licu meeta od gasilskega inšpektorja. 2. V nedeljo, 4. t. m., ko bo ležal blagopokojni na mrtvaškem odru, naj gasilske čete v znak žalosti po možnosti opuste svoje prireditve in jih prelože na poznejši čas, če je to tehnično še izvedljivo. — Posebni okrožnici ne bomo pošiljali.

Z gasilskim pozdravom: »Na pomoč!«
Gasilska zajednica dravske banovine.

Vsem četam župe okraja Ljubljana-okolica! Pogreba pok. nadškofa M. A. Bonaventura Jegliča, prvobornega slovenskega naroda, se udeležijo celokupno slovensko gasilstvo. Pogreb bo v ponedeljek, dne 5. julija 1937, ob 9 dopoldne iz škofijeke palače v Ljubljani. Zbirališče naše župe je točno ob 9.30 dopoldne v Streliški ulici (ob Mestnem domu). Kroj strogo predpisen! Pozivamo vse čete, da se sigurno in v čim večjem številu udeležijo. Posebne okrožnice ne bomo izdali, ker bi jo v tem kratkem času ne prejele vse čete. Nadaljnja navodila izda gasilska zajednica. — Župna uprava.

Prosvetnim društvom v lavantinski škofiji

Vsa prosvetna društva naj se udeležijo pogreba v Ljubljani, če le mogoče z zastavami. Priporočila se našim prosvetnim organizacijam, da se udeležijo žalne službe božje v domačem kraju za visokega pokojnika, in priredijo žalne seje. — Dr. Josip Hohnjec, predsed. Prosvetne zveze v Mariboru.

Prijave za udeležbo pogreba nadškofa dr. Jegliča za progo Maribor—Celje: Vsi, ki se bodo peljali z jutranjim vlakom na pogreb v Ljubljano, naj se vsaj do nedelje opoldne prijavijo v Cirilovi tiskarni v Mariboru ali na postajah, kjer bodo vstopali na vlak. Prijave so nujno potrebne, da bo mogoče preskrbeti dopolnilni vlak, ki bo vozil takoj za rednim jutranjim vlakom. Na ta način bo mogoče železnici poskrbeti za udeležence dovolj prostora.

Fantovskim odsekom

Opozarjamo na okrožnico, ki jo je razposlala Prosvetna zveza vsem društvom. Dolžnost vseh naših fantov je, da se udeležijo pogreba našega največjega prijatelja. Brezpopojno naj pridejo vsi oni, ki že imajo nove kroje. Žalne znake bodo dobili na zbirališču, ki bo za vse fante na Sv. Petra nasipu od Zmajevga mosta proti Pollakovi tovarni. Ne pozabite praporov! — Predsedstvo zveze fantovskih odsekov.

Podzveza fantovskih odsekov v Mariboru poziva člane fantovskih odsekov, da se udeležijo pogreba slovenskega nadškofa dr. Jegliča, ki se vrši v ponedeljek dopoldne v Ljubljani, v krajih in s praporci. — Odbor.

Odbor podzveze fantovskih odsekov v Celju poziva vse člane naših odsekov, zlasti one v krajih, da se v čim obilnejšem številu udeležijo pogreba pokrovitelja celjskega tabora prevzviščenega g. nadškofa dr. Antona B. Jegliča, ki je s tolikim veseljem prihitel med nas in se nadvse zadovoljen vrčal. Odhod iz Celja z vlakom, ki odhaja ob 6.49.

Jegličevci! Ob smrti zavodskega ustanovitelja, našega očeta in društvenega častnega člana vas odbor prosi, da se ravnate po tehle navodilih: 1. Ljubezen do blagopokojnega zahteva, da vsak te dni mnogo molji za njegovo dušo in se do nedelje zvečer poslovil od njegovih zemskih ostankov (škofijski dvorec, II. nadstropje). 2. Pogreba se bomo jegličevci udeležili v skupini zavoda sv. Stanislava. Zbiramo se v ponedeljek ob tri četrti na 9 na vrtu Alojzjevišča, ob 9 bo v alojzjevski kapeli rekviem, nato pa se pridružimo sprevodu na določenem mestu. 3. Za 5. julija napovedani društveni občni zbor odpade, prav tako odpadeta ta dan tudi 20-letnica in 10-letnica mature. — Odbor društva »Jeglič«.

Akademski zveza poziva vse svoje člane, da se udeležijo sv. maše zadušnice in pogreba pokojnega nadškofa dr. Jegliča v ponedeljek, dne 5.

Sožalje dr. A. Korošca

Notranji minister g. dr. Korošec pa je poslal škofiškemu ordinariatu v Ljubljani naslednje brzojavno sožalje: Vest o nenadni smrti velikega nadškofa dr. Jegliča me je globoko zadel. Njega smo izgubili, naj njegov duh večno ostane med nami, njegovo ime pa je globoko vrezano v srcih katoliških Slovencev in vseh Jugoslovanov.

Skupščino zastopa dr. A. Veble

Belgrad, 2. julija. m. Predsednik narodne skupščine g. Stevan Čirič je določil dr. Vebleta Andreja, narodnega poslanca, da zastopa njega in narodno skupščino pri pogrebnih svečanostih za pokojnim nadškofom dr. Antonom Bonaventuro Jegličem.

Julija dopoldne. — Zbirališče v Akademskem domu ob 8 dopoldne, odkoder gremo skupno k sv. maši. Pogreba se udeležimo z društvenimi trakovi.

Dijaškim kongregacijam! Podpisano škofijsko vodstvo vabi vse Marijine kongregacije za dijake in za dijakinje, da se udeležijo v ponedeljek pogreba blagopokojnega g. nadškofa dr. Antona B. Jegliča. Udeležba z znaki in zastavo! Zbirališče je ob pol desetih na Zrinjskega cesti pred cerkvijo sv. Jožefa. — Škof. vodstvo dijaških kongregacij.

Dijaki in bivši gojenci Zavoda sv. Stanislava! Vabite se vsi, katerim je to mogoče, da se udeležite pogreba velikega ustanovitelja našega zavoda prevz. nadškofa dr. Jegliča. V ta namen se zberite v ponedeljek, 5. t. m. ob pol 9 na dvorišču Alojzjevišča na Poljanski cesti v Ljubljani. Ako se ne bi mogli vsi udeležiti pogrebne sv. maše v stolni cerkvi, tedaj se bo opravila ob 9 posebej sv. maša zadušnica v Alojzjeviški kapeli. Od tam pojedemo potem k stolni cerkvi in se pridružimo pogrebnemu sprevodu na odkaznem nam mestu. Molite za našega velikodušnega, očetovskega dobrotnika! — Vodstvo zavoda sv. Stanislava.

Moški pevski zbori, včlanjeni v Hubadovi župlj JPS in Pevski zvezi ter vsi drugi moški pevski zbori se vladno pozivljajo, naj se zglase v ponedeljek, 5. t. m. zjutraj točno ob osmih v Hubadovi pevski dvorani v poslopu Glasbene Matice radi vaje za petje žalostnik pri pogrebu pok. prevz. nadškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča. Arhivarji naj prinese s seboj note: Usliši nas, Gospod in Poljana toži.

Slovenska krščanska ženska zveza poziva vsa včlanjena društva in ženske odseke Prosvetnih društev, da se v čim večjem številu udeležijo v ponedeljek, 5. t. m. pogreba duhovnega voditelja slovenskega naroda prevzvišeni gospod nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. — Cas in kraj zbiranja našega članstva bo točno označen v nedeljskem »Slovenec«, ki naj ga vse pazljivo prečitajo in se točno drže vseh danih navodil. Tudi Radio bo obveščal sproti o vseh pripravah za pogreb in tudi razvrstitve sprevoda ter zbirališča za posamezne skupine in organizacije. Kjer imate radio, obveščajte se med seboj, da se že v kraju samem dobro organizirate za pot! — Ob krsti in grobu našega očeta naj ne manjka nobene zavetne naše članice! Ponedeljek, 5. julija, je žalni praznik nas vseh! — Odbor.

Slomskova družba v Ljubljani prosi vse podružnice in vse članstvo, da se v polnem številu udeležijo pogrebnih slovesnosti za našim ustanovnim in častnim članom prevz. g. nadškofom dr. A. B. Jegličem. Če kdo, je prav on to zaslužil, ko je v vseh najtežjih časih stal ob naši strani ter nas bodril k vztrajnosti in pogumu za naša katoliška načela. — Pogrebne svečanosti se prično ob 9 zjutraj v stolnici. Zbirališča za posamezne organizacije bo objavil nedeljski »Slovenec«, ki naj ga vsi člani prečitajo, da se ne bomo razcepili v več skupin, ampak da skupno nastopimo. Tudi na radijska poročila opozarjamo, ki bodo sproti prinašala vsa potrebna navodila. V ponedeljek vsi v Ljubljano! — Odbor.

Marijinim družbam — kongregacijam! Podpisano škof. vodstvo vabi vse Marijine družbe — kongregacije za gospe, mladeniče in može, za gosposične, dekleta ter za gospe-žene, da se v ponedeljek udeležijo pogreba blagopokojnega prevzvišene g. nadškofa dr. Antona Bonaventura Jegliča. Udeležba z društvenimi znaki in zastavo! Zbirališče je na Resljevji cesti ob pol desetih. — Škof. vodstvo Mar. družb.

Pik insektov Vam ublaži, dobro znani Tschamba Fii. Drogerija Gregorič dr. z o. z. Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Jegličev narodni tabor

v Slovenjgradcu

združen s proslavo majske deklaracije in posvečen spominu vladike Slovencev — bo v nedeljo, dne 4. julija po že objavljenem sporedu.

Voditelj slovenskega naroda dr. A. Korošec bo govoril o nadškofu dr. A. B. Jegliču.

Trnovski tabor preložen

Zaradi narodnega žalovanja za našim velikim voditeljem nadškofom dr. Antonom Bonaventuro Jegličem odpadejo vse slovesnosti, ki so bile pripravljene za 3. in 4. julij. Pač pa bo trnovski prosvetni tabor točno po napovedanem sporedu v soboto 10. in v nedeljo 11. julija. Prosimo vsa društva, ki so nameravala imeti 11. julija svoje prireditve, da jih odgode na 18. julij, da bi se njih članstvo moglo udeležiti važnega trnovskega prosvetnega tabora.

Blejsko jezero javna slovenska last

Bled, 2. julija.

Včeraj popoldne po četrti uri se je pripeljal na Bled g. ban dr. Marko Natlačen. Sel je najprej na golf-igrišče, kjer si je ogledal, kako se dokončuje zadnja dela na igrišču.

Nato je odšel na Bled v Park-hotel, kjer se je končno podpisala pogodba, da kupi banovina Blejsko jezero, stari grad, vilo »Zlatorog« in pa staro Murovo graščino. Tam misli banovina napraviti vrtnarsko šolo, na gradu pa bo slovenski etnografski muzej. Tako je torej večji del Bledu prešel v last banovine.

Okoli 8 se je nato ban odpeljal zopet v Ljubljano.

Koledar

Sobota, 3. julija: Leon II., papež; Bernardin Real.

Novi grobovi

† Gospa Marija Mikuš. V Smartnem ob Paki je umrla zadeta od srčne kapi trgovka in posestnica gospa Marija Mikuš, stara 60 let. Pokojna gospa je bila tašča g. Korošca Zvonimira, davčnega uradnika v Celju. Pogreb blage gospe bo v nedeljo, dne 4. julija ob 10 dopoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče. Pokojnici, ki zapuščajo tri sinove in eno hčer, naj sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Diplomiran je bil na državnem konservatoriju v Ljubljani (kompozicijski oddelek) g. Lipar Peter ml. iz Mengša.

Dentist F. Palovec

Kongresni trg 14 sprejema v juliju in avgustu od 9. do 14. ure.

— Diplomati na Bledu. Te dni sta prispela na Bled še madjarski poslanik na našem dvoru von Alt, ki se je nastanil v svoji vili ob jezeru, in pa francoski poslanik grof de Dampierre. Oba bosta prebila večji del počitnice na Bledu.

— Kraljevska banska uprava v Ljubljani sporoča, da se otvoril golf-igrišča na Bledu, ki je bila določena na 10. julija t. l., iz tehničnih razlogov odloži na nedolozni čas.

— Na praznik sv. Cirila in Metoda, dne 5. julija 1937 denarni zavodi v dravski banovini ne poseljuje. — Društvo bančnih zavodov v dravski banovini.

— Praznovanje tridesetletnice Katehetskega društva. — Katehetsko društvo s sedežem v Ljubljani bo praznovalo svojo 30 letnico z zborovanjem na Brezjah. V ponedeljek, dne 5. julija zvečer bo prijateljski sestanek. V torek, dne 6. julija bo ob 8 sv. maša v Marijini kapeli za rajne člane. Nato v samostanski dvorani občni zbor s poročilom o 30 letnem delovanju. Ob desetih se začne zborovanje z dvema referatoma, in sicer: prof. dr. Fran Jaklič: »Vzgoja k čistosti, prof. dr. Vilko Fajdiga: »Priprava mladine na sodobne nevarnosti.« — Vsi člani in prijatelji Katehetskega društva prijazno povabljeni! — Gospodje, ki se žele udeležiti skupnega kosila, naj se izvolijo takoj prijaviti na naslov: »Katehetsko društvo, Ljubljana, Semeniška ulica 2.« — Pripominjamo, da ne bo v tem programu nikakih sprememb radi pogreba blagopokojnega nadškofa Jegliča, ker se bo ta izvršil že v ponedeljek dopoldne. — Odbor.

— Ali res se ne veste, da so se dopisnice podražile? Na vsako je treba prilepiti dopolnilno znamko za 25 par. Cenjene naročnike opetovano prosimo, da upoštevajo to povznanje poštnine in ne povzročajo novih stroškov upravam naših listov.

— Na dekliškem zavodu Ub. Solskih sester de Notre Dame v Smihelu pri Novem mestu je: otroški vrtec, petrazredna ljudska, štiritrazredna meščanska in enoletna kmetijsko-gospodinska šola. V zavod se torej sprejemajo deklice, ki žele obiskovati eno izmed imenovanih šol. Razen teh sprejema zavod tudi dijakinje, ki bi hotele obiskovati drž. realno gimnazijo v Novem mestu, ki je približno 20 minut oddaljena od zavoda. Učenke in gojenke imajo v internatu priliko za učenje tujih jezikov: nemščine, francoščine in italijanščine ter stenografije in strojepisja. Zavod ima zdravo lego in lepo okolico. V konviktu imajo deklice dobro, okusno pripravljeno hrano in skrbno nadzorstvo, na razpolago so jim svetle in zračne učilnice, lepo urejene spalnice in obednica ter prostrano dvorišče in velik vrt. Gojenke grede vsak dan v prijazno okolico na sprehod.

— Proti previsokim avtorskim taktijem. V Dubrovniku so vsi prireditelji koncertov in glasbenih produkcij sklenili, da od 15. t. m. ne bodo več prirejali koncertov v znak protesta proti previsokim avtorskim taktijem, kakor jih določa nova uredba (in ki grede po večini v žepo posredovalcev, ne pa avtorjev). Kakor žujemo, se podobna akcija pripravlja tudi v Ljubljani.

— Radeče pri Zidanem mostu. Naša gasilska četa obhaja dne 1. avgusta svoj 65 letni obstoj, združen z župnim zletom župe Krško, na kar že danes opozarjamo sosedna društva in jih vabimo k obilni udeležbi.

— Dvomešecnega dečka oddam za svojega. Informacije se dobe v zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece, Ljubljana, Lipičeva ulica.

— Proslava 30-letnice Kat. prosv. društva na Koroški Beli je preložena na 25. julija.

— Veljavnost turistične marke. Kakor nam »Putnik« Maribor sporoča, je Narodna banka podaljšala veljavnost obračuna kurza za turistične marke do konca septembra 1937 in to na dosedanj višini 14 Din za eno marko.

— Prostovoljna gasilska četa Preska-Medvode proslavi v nedeljo, dne 4. julija 25 letnico svojega obstoja. Da ta jubilej čim dostojneje proslavi, si je četa nabavila z velikimi žrtvami nov gasilski reševalni avtomobil, ki bo ta dan blagoslovljen. Po blagoslovitvi bo velika javna gasilska tombola z mnogimi in prav lepimi dobitki. — Vsa prireditve bo pod pokroviteljstvom gospoda bana dr. Marka Natlačena.

— Soško leto drž. nižje gozdarske šole v Mariboru bo pričelo dne 1. oktobra 1937. Sprejemali se bod gojenci za enoletni tečaj. Pouk v tem te-

čaju bo trajal 10 mesecev, in sicer od 1. oktobra 1937 pa do 31. julija 1938. Za sprejem v ta tečaj je potrebna z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Vsak prosilec, ki nima višje izobrazbe kakor ljudskošolske, bo moral s sprejemnim izpitom dokazati, da ima zadostno znanje v osnovnih šolskih vedah. V enoletni tečaj se bodo sprejemali pred vsem vsi tiš kandidati, ki imajo že nekaj gozdarske prakse, potem tudi sinovi malih, srednjih in velikih gozdnih posestnikov, ki ostanejo doma kot gospodarji, in slednjič vsi ostali, ki čutijo v sebi poklic do gozdarske stroke. Kandidati, stari izpod 16 let in nad 24 let, se ne bodo sprejemali. Šola je združena z internatom. Oskrbnina za internat znaša mesečno 500 Din. Pridnim in siromašnim prosilcem se bodo dovolila po možnosti prosta mesla, toda ne pred koncem prvega polletja, ko so vstopili v šolo. — Prošnje je vložiti najkasneje do 1. avgusta 1937 pri ravnateljstvu šole, ki daje vsa potrebna pojasla. — Pravilno kolkovanjem lastnorogno pisanim prošnjam je priložiti: 1. kretni list; 2. domovnico; 3. zadnje šolsko izpričevalo, odnosno odpustnico; 4. navedeno spričevalo; 5. zdravniško spričevalo, s katerim je dokazano, da je prosilec telesno in duševno popolnoma zdrav za bodočo naporno gozdarsko službo in 6. izjavo starišev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačevati vse stroške šolanja. — Glede kolekovanja prošnji glej »Službeni list« kraljevske banske uprave Dravske banovine z dne 31. marca 1937, kos 26.

— Sadje v gospodinjstvu. Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjave (povrtnine). Za gospodinje in dekleta priredil M. Humeč. Knjižica obsega 100 strani besedila in nad 90 raznih slik, ki ponazorjujejo počno tvarino te knjižice. Cena je nevezani 24 din, vezani 32 din. Založila Jugoslovanska knjigarna (III. izdaja l. 1933) v Ljubljani. Najvažnejše opravilo vsake gospodinje je priprava za vkuhanje in konserviranje sadja in druge povrtnine za zimске mesece, v katerih zelenjave na trgu ni več dobiti. Dalje, kako pridelujemo iz sadja razne marmelade, mezge, sadne soka brezalkoholne pijače itd. Kako konserviramo v zaprtih steklenicah in kako postopamo pri tem delu. Knjiga je najboljši svetovalec vsake gospodinje pri takih delih. Da je knjiga res praktično sestavljena in vseskozi porabna, priča že III. izdaja te knjige. Knjigo toplo priporočamo.

Perzijske in turške preproge

in še druge starinske vrednosti, nudim po nizki solidni ceni. — Ogled vsak dan od 10. do 12. ure dop. in od 4. do 7. ure zvečer. Beethovnova ul. 14, II. nadstropje, vrata št. 22

ORIENT - KARPET

— Aretiran vlomilec. Vevški orožniki so privedli v ljubljanske sodne zapore monterkega pomočnika Ivana B., ki je pred dnevi zgodaj zjutraj vdrl skozi drvarnico na podstrežje hiše posestnika Janeža v Sneberju ob Savi in poskušal odnesti do 5000 din gotovine. Bil je zasačen, njegov pomagač pa je pravočasno pobegnil. B. je star vlomilec in je bil pred leti zaradi večjih vlovov obsojen na 5 let robj.

Ljubljana

1 Ordinacije. Jutri, v nedeljo, ob 7 zjutraj bo v ljubljanski stolnici delil prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman red mašniškega posvečenja.

1 Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob 4.15.

1 Jutri, v nedeljo, je na Rožniku žegnanje. Ob tej priliki bo slovensko cerkveno opravilo dopoldne ob 9, popoldne ob 5 pa pete litanije. — Prijatelji rožniške cerkvice vabljeni!

1 Križanska moška in mladeniška kongregacija ima v nedeljo popoldne ob 6 redni mesečni shod z darovanjem za Apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Pri shodu se bo tudi naznanilo, kje naj se kongreganisti zberejo za udeležbo pri pogrebu blagopokojnega velikega družbenega prijatelja nadškofa dr. Jegliča.

1 V počastitev spomina pokojne ge. Fani Ahačič iz Tričia daruje Vida Šešek, prof. glasbe v Ljubljani, 100 din za Dom slepih.

1 Bojevnik! Udeležite se pogreba prevzvišene nadškofa in častnega člana odbora za postavitve spomenika neznanemu slovenskemu vojaku na Brezjah, g. dr. A. B. Jegliča, v ponedeljek, 5. t. m., ob 9 dopoldne. Zbirališče bo pravočasno javljeno. — Zveza bojevnikov.

1 Jubilej g. Jakoba Gajška. Danes praznuje 50 letnico svojega življenja g. Jakob Gajšek, nadzornik Meotne prištave v Ljubljani. Ze v mladosti je bil neomahljiv in čvrst pristaš katoliške ideje. Znano je, da je bilo pod prejšnjim režimom nasilje najhujše prav med mestnimi uslužbenci, toda g. Gajšek ni klonil. G. Gajšku, našemu prijatelju, k njegovemu jubileju iskreno čestitamo in mu želimo še mnogo srečnih let.

1 Slab ribji trg. Včerašnji petkov ribji trg je bil prav slab. Morskih rib ni bilo na izbiro, kajti na Jadranu je bil te dni izredno slab lov. Sardel in sardelice sploh ni bilo naprodaj. Skuše so bile po 16 do 20 din kg, girice pa 14 din. Cerknjske skuše so bile 22 din kg, notranjski raki 3 do 5 din kos, domače postvri 40 din kg. Izredno mnogo je bilo gob. Letos je sploh najboljša letina za gobe. Tako ogromnih množin jurčkov že kmalu ni bilo na trgu. Jurčki so bili včeraj celo po 2 din zvrhana merica, kg pa 6 do 7 din. Na trgu je bilo po splošni cenitvi do 100 košar jurčkov in lisičk.

1 Na Rožniku vabi ob priliki žegnanja gostilna na Rožniku, ki vam bo postregla razen drugih dobrot tudi z žegnanjskimi krofi.

1 Kupčije s hišami in zemljišči. V juniju so bile izvršene prav živahne kupčije s hišami in

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

parcelami. Na realitetnem trgu je naprodaj do 250 hiš in parcel. Nekdo prodaja v središču mesta se nahajajočo trgovsko hišo za 1.500.000 din, druga trgovska hiša pa je na ponudbo za 500.000 dinarjev. Splošno ponujajo v nakup parcele od 30.000 din dalje. Cene parcelam so od 30 din do 500 in celo 700 din za kvad. meter. Posestnik Josip Petrič v Rožni dolini VII/9 je prodal profesorju Brunu Gombaču in njegovi soprogi Franji Gombačevi, učiteljici na Brezovici pri Ljubljani, parc. št. 1347/67 k. o. Viš v izmeri 501 kvad. meter za 25.050 din.

Nočno službo imajo lekarne: Mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Gartus, Moete, Zaloška cesta.

Praznujmo praznik očetov!

Sv. Ciril in Metod sta naša duhovna očeta. Njihovo čestitanje je torej dolžnost naše hvalečnosti, pa tudi našega narodnega blagoslova. »Spoštuj očeta in mater, pa se Ti bo dobro godilo in dolgo boš živel!« pa bodi to posameznik ali narod. Praznik sv. Cirila in Metoda 5. julija je že naš državni praznik. Ni pa še to praznik našega slovenskega srca. Tudi tak nam mora postati.

Imamo cerkev sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, edino v Sloveniji. Naj nam bo to svetišče, dom naših očetov, zato sveto!

Za 5. julija prosimo farani Sv. Cirila in Metoda vse mesto, da proslavi ta dan z nami enodušno tudi kot cerkven praznik, t. j.: 1. Vse trgovine in obrti zaprimo. 2. Običajno službo božjo, in sicer če le mogoče, v cerkvi sv. Cirila in Metoda. 3. Zvečer od 8—9 razsvetlivo vsa naša okna in se udeležimo slovesne proslave za Bežigradom.

Slavnosti tega dne pri nas so: Celodnevno čestitanje Najsvetejšega od 6 do 7/20. Maše ob 6, 7, 8, 9. Ob 9 pridiga in slovesna maša. Ob 7/20 ima prevzvišeni g. škof dr. Rožman pridigo, nato vodi slovesno procesijo z lučkami po ulicah Bežigrada. Zadnji blagoslov pred cerkvijo. Nato igra godba poštarjev pred cerkvijo. Raketi in bengalični ogenj. Ker je cerkev obremenjena še s težkim bremenom dolga, prosimo milih darov ves dan v puščice; zvečer po pridigi darovanje okrog oltarja, kjer dobe vsi sličico sv. Cirila in Metoda v spomin.

Zupni urad Sv. Cirila in Metoda.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Frans-Josef grenicec«.

Nagradno tekmovanje

Nad 10.000 Din za Solea-počitnice!

Počitnice! Vendar enkrat, ko ni treba na delo, v službo, ko lahko potuješ, se baviš s športom, pobitiš ven na deželo, v gore, k morju, ko se razprostiš, okrepiš, ležiš na soncu in postaneš rjav, se kopelješ in lenariš!

le k temu še Solea-nagrada — sijajne počitnice! Dobro kožno kremo boste na vsak način vzeli s seboj, da se obvarujete pred sončnimi opeklinami in pred drugimi neugodnimi učinki slabega vremena in da si ne pokvarite polti. Tokrat naj vam služi Solea krema s kolesterinom, ki krepi kožo, za umivanje pa odlično dišeče Solea milo z aktivnim lecitinom.

V Solea je doseženo in izpolnjeno vse, kar lahko zahtevate od dobre kožne kreme in od prvovrstnega toaletnega mila. Treba ti je le poiskati najvažnejšo prednost Solea-kožne nege in napisati, zakaj lahko svetujete Solea-nego vsakemu dobremu prijatelju in dobri prijateljici, to je vse.

Nagradna naloga se torej glasi: »V čem obstoji glavna prednost Solea-kožne nege, zakaj je za kožo tako posebno dragocena?« Rešitev res ni pretežka, ker se lahko na kratko ali obširno izrazite, ker ima vsaka rešitev, v prozi ali pesmi, vesela ali žaljiva, enake izgleda na nagrado, če je le pravilna. (Citaj preje prospekt v zavrtku Solea mila!)

Kot nagrade so razpisane:

- 1. nagrada v gotovini Din 3.000.—
- 2. do 5. nagr. po 500 Din v gotov. Din 2.000.—
- 6. do 200. nagrada po 17.50 Din (1 doza Solea kreme in 1 kos Solea mila) Din 3.412.50
- 201. do 400. nagrada po 10 Din (1 doza Solea kreme) Din 2.000.—
- Skupno torej Din 10.412.50

Pogoji tekmovanja:

1. Vsak, kdor je čital ta list, razen uslužbencev Tvrnice Zlatorog, oddelek Solea, Maribor in članov razsodišča tega nagradnega tekmovanja, ima pravico udeležiti se tekmovanja.
2. Vsak udeleženeec sme poslati samo eno rešitev.
3. Vse rešitve je poslati na nagradno razsodišče Tvrnice Zlatorog, oddelek Solea, Maribor.
4. Zaključni termin: 14. julij 1937. S poznejšim poštnim žigom dospelje rešitve se ne bodo mogle več upoštevati.
5. Nagradno razsodišče tvorijo: a) notar Ivan Ašič, Maribor, b) ing. Nikola Lalić, Zagreb, c) tovarniški ravnatelj August Jug, Maribor.
6. Pri večjem številu pravih rešitev odloča žrebanje, ki se bo vršilo pod nadzorstvom omenjenega notarja. Proti odločitvam nagradnega razsodišča in proti razdelitvi nagrad ni mogoč ugovor in je izključeno vsako pravno postopanje.
7. Rezultat in imena dobitnikov 1. do 5. nagrade bodo dne 15. avgusta 1937 na tem mestu objavljena, ostali pa bodo pisмено obveščeni.
8. Isti dan se izvrši razdelitev nagrad.
9. Nagravane rešitve preidejo z vsemi pravicami v last Tvrnice Zlatorog, oddelek Solea, Maribor.

Pred prelomom v Londonu

Politika nevmešavanja v Španijo propadla Zadnji poizkusi, da se preprečijo hude posledice španske krize

London, 2. julija. AA. (Havas.) Današnja seja pododpora za nevmešavanje se je začela ob 11.15 v zunanjem uradu. Na sredo je bilo, da se bo današnja razprava odgodila do točka, če ne bi nemški in italijanski poslanik dotlej dobila dokončnih navodil svojih vlad. Zdi se pa, da se vendar ne bo treba zateči k temu, ker se je nemški poslanik svetnik Barmann o pravem času pripeljal iz Berlina, kamor je bil odšel s poslednjim poročilom poslanika v Ribbentropa.

Pred začetkom seje je g. Eden sprejel francoskega poslanika in konferiral z njim pol ure. Medtem se je pripeljal v London tudi svetnik italijanskega poslanstva Guido Crola; pristal je ob 11.30 polodne in prinesel s seboj iz Rima najnovejša Mussolinijeva navodila. Z letališča se je odpeljal naravnost v zunanji urad, kjer se je bila seja že pričela.

Izjava Italije in Nemčije:

Najprej je treba priznati Franca

Takoj ob začetku seje sta dala zastopnika Nemčije in Italije tole izjavo:

Nemška in italijanska vlada ste zadnje dni proučili dejanski položaj zastran nevmešavanja v španske zadeve. Trdno sta odločeni obraniti načelo nevmešavanja. Predlog, ki ga podaja izjava predsednika odbora, storjena v imenu britanske in francoske vlade v torek 29. junija, ne moreta nemška in italijanska vlada smatrati za ustrežajočo ureditev tega vprašanja in sicer iz razlogov, navedenih že na prejšnji seji. Glavni vzrok je, da je kršeno ravnotežje pri postopku nasproti vsakrteri od obeh strank na španskem in sicer v korist ene stranke, medtem ko ga je prejšnji načrt štirih veslel zajamčeval.

Obe vladi sta si v svesti resnih težkoč sedanjega položaja in mislita, da je glede na to tem večja dolžnost vseh, da poiščejo nova pota in metode, da napravijo nevmešavanje kar najučinkovitejše. Glede na ta cilj sta se sporazumeli, da dostavita odboru te nove konkretne predloge:

1. Vse prizadete države so sporazumne, da priznajo obema strankama na španskem pravico bojujočih se strank. Takšen sklep bi imel diplomatski učinek, ki bi okreplil politiko nevmešavanja, ker bi dejansko vse evropske države, razen svojih obveznosti, izvirajočih iz podpisa dogovora o nevmešavanju, prevzele te iste naloge, ki jih imajo nevtralne države, in sicer na osnovi načela mednarodnega prava, ki ustreza izrednemu položaju na španskem. Predlagani ukrepi bi zajamčili razen tega še te prednosti:

a) S priznanjem mednarodnega pravnega stanja obema španskima strankama bi ti dve stranki prevzele nasproti nevtralnim državam vso odgovornost za način vojevanja v zraku, na kopnem in na morju; b) pomorsko nadzorstvo štirih veslel, ki se je popolnoma izjalovilo, kakor tudi drugi sistemi pomorskega nadzorstva, bi postali odveč. Vrzeli prejšnjega sistema bi se odpravile, ker bi bile ladje, ki plovejo pod špansko zastavo ali pa pod zastavo katere izmed evropskih držav, podvržene učinkoviti obliki nadzorstva.

2. Izvzemši sistem pomorskega nadzorstva, ki se je, kakor smo povedali, pokazal popolnoma za neuspešnega in se zato ne more nadaljevati, je treba ohraniti še nadalje sedanji sistem nadzorstva na suhem, kakor ga je odobrila odbor za nevmešavanje.

Nemška in italijanska vlada predlagata v zvezi s tem, da se ohrani tudi nadzorstvo na suhozemskih mejah Španije in sistem nadzorstva v pristaniščih ter sistem nadzorstva opazovalcev na ladjah držav zastopnic odbora za nevmešavanje. Nemška in italijanska vlada bi pozdravili vsako nadaljnjo pobudo na tej podlagi.

Po izjavi zastopnikov Nemčije in Italije so britanski, francoski in sovjetski zastopniki povedali svoje pripombe. Tako bo sklep o končnem stališču Velike Britanije in Francije pričakovati šele na popoldanski seji.

London, 2. julija. c. Seja odbora za nevmešavanje, ki je bila opoldne prekinjena, se je nadaljevala ob 16. uri. Vsi člani odbora pa so prišli na sejo šele ob 16.30. Najprej je bilo rečeno, da je že na popoldanski seji odbora prišlo do popolnega preloma med Italijo in Nemčijo na eni strani in Francijo in Anglijo na drugi strani. Popoldanska seja bi naj imela samo ta namen, da se sestavi skupno uradno poročilo.

Toda seja odbora je ob 18.30 še zmeraj trajala. Vsekar se torej pogajanja še nadaljujejo in je izključeno, da bi tako dolgo sestavljali samo uradno poročilo o sklepih popoldanske seje.

— Vid vaših očel si obvarujete le v optično čistim brnenim stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Z. a je u, izprašanemu optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

Anglija ne bo priznala Franca

London, 2. julija. c. Na popoldanski seji spodbora za nevmešavanje. Italijanska in nemška izjava je nesprejemljiva in to je pokazala že dopoldanska seja. V Parizu ne pričakujejo, da bi bilo mogoče na popoldanski seji rešiti položaj.

V Parizu so črnogledi

Paris, 2. julija. e. V Parizu so v popoldanskih urah zelo pesimistični zaradi sklepov londonskega odbora za nevmešavanje. Italijanska in nemška izjava je nesprejemljiva in to je pokazala že dopoldanska seja. V Parizu ne pričakujejo, da bi bilo mogoče na popoldanski seji rešiti položaj.

Angleška in francoska vlada sta se odločili, pravijo v Parizu, da ukineta dosedanja politika nevmešavanja, ako bi Nemčija in Italija odklonili angleško-francoski kontrolni predlog. To pomeni, da bi Francija umaknila svojo kontrolo s francosko-španske meje in dopustila, da se valencijska vlada preskrbi z vojnim materialom kakor bo vedela in znala. Temu primeru bodo sledile tudi vse druge države, tako da potem sploh ne bo nobene kontrole.

Francoska in angleška vlada sta včeraj zvečer po svojih diplomatskih zastopnikih v Rimu in Berlinu storili posebne korake, da se reši nadzorni sistem nad Španijo. Francoski Poncet in Henderson v Berlinu, kakor tudi Drumond in Blondel v Rimu so izročili skupne vloge, v katerih se poudarja vsa nevarnost in vse posledice.

če bi se odklonil predlog za nadaljevanje kontrole nad Španijo. V teh notah se naglašja, da francosko-angleški načrt nudi vsa potrebna jamstva za nepristransko izvajanje kontrole, tembolj, ko se na vseh nadzorih ladjah smejo nahajati nemški in italijanski opazovalci. Na koncu pravi nota, da se Francija in Anglija ne moreta več zadovoljiti s tem, da bi Nemčija in Italija enostavno odklonili ta načrt, ne da bi ob enem predložile kakšne svoje predloge, o katerih bi se moglo razpravljati v nevtralnostnem odboru. Če imata kak tak predlog, zahtevata vladi Francije in Anglije od Berlina in Rima, naj ga takoj predložita nevtralnostnemu odboru, ker je danes položaj tak, da se stvar ne more več zavlačevati.

Kakor javlja »Times«, so se angleški opazovalci na portugalsko-španski meji umaknili s meje. Portugalska vlada je angleškim opazovalcem odrekla dogovorjena pooblastila.

Po bojiščih

Salamanca, 2. julija. b. Iz glavnega nacionalističnega stana poročajo, da nacionalistične čete prodirajo in da so dosegle mejo med pokrajinama Biskajo in Santandru. Njihove čete so zavzele Monterano, Oremalo in Montenegro. Republikanske čete so se sicer upirale, pa so imele velike izgube. Mnogo miličnikov je prestopilo k nacionalistom. Na južni fronti je prišlo do boja pri Granadi, kjer so imeli republikanci hude izgube. Okoli Madrida ni nič novega. Nacionalistične ladje so bombardirale republikanska pristanišča.

Bilbao, 2. julija. AA. (DNB). Vojaške opera-

cije so se danes nadaljevale na vseh odsekih severnega bojišča. Nacionalna letala so se dvignila že zarana in obstreljevala sovražne postojanke pri Castro Urdiales in zbiranja sovražnih žet po dolinah, ki so jih razpršila s strojnimi. Protinapad ob morški obali smo odbili s hudimi izgubami sovražnika. Nasprotnik je med umikom pustil velike količine vojnega materiala. Nacionalistom se je priključilo okrog tisoč miličnikov.

Južno od Somorostra v hribovju Corbere so nacionalisti zavzeli zelo važne postojanke. Nacionalne čete se sedaj nahajajo v santandruški pokrajini v bližini Otaneza na cesti iz Valmasede v Castro Urdiales. Severno in vzhodno od Rusijosa, kamor so prodrele nacionalne čete včeraj, so danes zasedle važne postojanke.

Salamanca, 2. julija. AA. DNB: General Quijpo de Llano je pred mikrofonom prebral pismo škofa v Gibraltarju, ki protestira proti stališču enega dela angleškega tiska napram nacionalistični Španiji. Ti listi nečesto razumeti, da pomeni Francova zmaga zmago evropske civilizacije. Škof pravi, da se je sam lahko prepričal, da so bile žrtve boljševičke revolucije v Španiji večje od onih v Rusiji. Ni države na svetu, v kateri bi se toliko grešilo proti veri in človečnosti kot pa v boljševičkem delu Španije.

Bilbao, 2. julija. AA. Havas: Radijska postaja v Bilbau je objavila, da se je včeraj razvila večja bitka pri Huesci, kjer so nacionalisti pognali republikance v širini 7 km daleč nazaj. Nacionalisti so odbili več sovražnih napadov in sovražne oddelke razpršili. Zaplenili so 18 strojne, mnogo pušk in ujeli 114 vojakov. Miličniki pripovedujejo, da je general Pozas kriv za neuspeh na aragonski fronti.

Rdeča poročila

Paris, 2. julija. b. »United Press« poroča, da so republikanske čete na fronti pri Granadi napredovale za 4,5 milj in zavzele kraja Urdane in Pason. Njihova težka artiljerija sega že do Granade. V sektorju Coseblanca so republikanske čete napredovale za 2 km. Na guadalajarskem bojišču so čete generala Franca bombardirale nekatero vasi, da bi tako ovirale urejevanje vladnih čet.

Mednarodni kongres Kristusa Kralja v Poznanju

Mednarodna katoliška organizacija Regnum Christi je med Slovenci že precej znana. Saj je njen postanek in dosedanj razvoj prav tesno zvezan z imenom g. konz. svetnika Janeza Kalana, ki sedaj tudi vodi tajništvo s sedežem v Ljubljani. Velika je ideja, ki dobiva bolj in bolj tudi konkretne oblike. Katoličane vseh narodov je treba bolj in bolj prešinjati z zavestjo, da je treba proti organiziranemu mednarodnemu agresivnemu brezbožstvu, proti razkristjanjenju človeške družbe edinstvo med katoličani v boju proti tej nesreči in nevarnosti za človeštvo. Zdržati je treba vse katoličane z enotno močno doživljeno delavnostjo, da se življenju današnjega človeštva zopet vtisne pečat Kristusovega nauka, da v njem zaživi Kristusov duh. Vse obnovili v Kristusu! Kongres Kristusa Kralja naj poživljuje to misel obrambe človeštva pred razkristjanjenjem človeštva, pred napadatelji in brezbožstvom, ki nastopa v različnih eistemih, pod različnimi imeni. Ti kongresi naj pozitivno družijo vse narode v prvenstveni zavesti katoličanstva in vzgajajo voljo, delati za pokristjanjenje družbe, ne z materialnim orožjem, ne s stitjenjem pestjo, ampak predvsem z močjo duha, s ponosom in zanosom apostola narodov sv. Pavla, ki je bil obenem poln neustrašnega poguma, ker je vedel, da je v službi Kristusa in stoji zato za njim Kristus Odrašenik človeštva, Bog in človek, a je obenem gorel ljubezni do človeštva, da ga vodi k Kristusu, usmerja vse življenje k Bogu.

Letošnji kongres Kristusa Kralja je bil doležen za Poznanj, najbolj katoliško in najbolj poljsko mesto na Poljskem, sedež primasa Poljske, kardinala A. Hlonda. V najlepšem spominu imamo Slovenci visokega cerkvenega dostojanstvenika od II. evh. kongresa za Jugoslavijo v Ljubljani leta 1935, ko se ga je udeležil kot papežev legat. V njegovi prestolnici se vrši letošnji kongres Kristusa Kralja, in njega je sv. oče imenoval za svojega legata na tem kongresu. S tem je sv. oče tudi poudaril in priznal sodobno pomembnost kongresa za katoliško življenje. Tudi ni majhnega pomena, da se ta prvič od najvišje cerkvene avtoritete z imenovanjem posebnega legata poudarjeni kongres vrši na Poljskem. Kdor le malo pozna zgodovino Poljske, ve, da ta dežela, ta narod zasluži res naslov »antemurale christianitatis« — obrambni zid krščanstva — in da si ga je vnovič zaslužil leta 1920, ko je s svojim pogumom rešil Srednjo Evropo pred zalemom ateističnega boljševizma. Morebiti se premalo zavedajo posebno severni evropski narodi, kolike važnosti je tudi zanje bil ta »žudež ob Visli«.

Te misli zadosti dokazujejo, da Slovencev ne sme manjkati na takem kongresu, kakor je kongres Kristusa Kralja, v taki državi kakor je Poljska, v takem mestu kakor je Poznanj, s takim legatom sv. očeta kakor je kardinal Hlond. Mala četa — g. svetnik Kalan se je že itak prej nekaj pritoževal — je zato 26. VI. odpotovala iz Ljubljane. Prevzvišeni g. škof ljubljanski dr. Rožman

je z nami, saj je sedaj ugodna prilika, da »vrne obiske« kardinalu Hlodu. Lavantiški knezoškof prevz. g. dr. Tomažič bi se bil srčno rad pridružil našemu romanju, pa so ga njegove višje pastirske dolžnosti zadržale v škofiji. Izročil pa je posebej svojim zastopnikom prisrčne želje za uspeh kongresa. V Zidanem mostu je vstopil v naš vlak msgr. dr. Ferdo Rožič, zastopnik zagrebškega nadškofa, v Mariboru pa še presvetli g. dr. D. Njaradi, križevaški škof. In če še dostavim, da potuje z nami g. svetnik Kalan in med nami tudi dva Slovence-duhovnika, eden iz beograjske nadškofije in drugi iz skopjanske škofije, ni sicer število postalo dosti večje, pa vendar dosti veliko, da smo mogli čustva in želje katoliških Slovencev in Hrvatov prinesiti in vplesti v harmonijo molitve in dela na kongresu Kristusa Kralja v Poznanju.

Kraków, 25. IV. 1937.

Bogatstva v valutah, dragocenega tihotapskega blaga nismo s seboj vozili, potne in vozne liste smo imeli po ljubeznivosti vseh oblasti v redu. Zato smo varno držali skozi vse carinske ograje in so nam tudi povsod, tako v Avstriji, kakor v Češkoslovaški in Poljski na mejah zelo prijamo postregli. Vozili smo se celo noč. Bila je izredno lepa, svetla, samo zvezda večernica — danica je obenem s polno luno spremljala na nebu naš vlak, ko je drsel preko zasanih moravskih ravnin. Pripovedoval ne bom, kdo je spal, kakor bi se s svojo posteljo vozil po svetu, kdo je modroval ali kdo sanjaril, ali se drugače udeleževal; nazadnje smo le bili vsi veseli, ko smo se ustavili ob 8 zjutraj na kolodvoru v Krakovu. Prijetno je, če te na kolodvoru v neznanem mestu kdo pričakuje, ki ti kaj z vso ljubeznivostjo — čeprav ne zaslonj — postreže, odvzame prtljago in te odpelje v Grand hotel, kjer si za en dan ali dva umišliš svoj dom.

Kraków! Kdor le nekoliko posluša utripe življenja in pogleda okrog sebe, bo, čeprav je šele prvič v tem mestu, začutil iz življenja ljudi v zvezi s krajem, da je Kraków eno izmed svetlišč poljske zgodovine, narodne veličine, posvečene s katolištvom. Nešteti romarji, preprosti in izobraženi, v slikovitih narodnih nošah, ubogih ali meščanskih oblekah, iz vseh krajev obnovljene in zedinjene Poljske prihajajo sem ali se ustavijo za dan ali dva, ko romajo naprej k čenstohovski Materi božji. Velika knjiga narodne in katoliške poljske zgodovine je odprta tu vsem. S svetim spoštovanjem se pomikajo od Wawel, ki je trdnjava, kraljevski grad in katedrala, grobnica poljskih kraljev vseh dinastij, ki počivajo v kapeli sv. Leonarda pod katedralo. S pobožno molitvijo, ki napravi tako lep vtis pristnosti na nas, se bližajo grobovom svojih svetnikov v katedrali. S ponosom in z zavestjo prestanega trpljenja, ponižanja in vstajanja ogledujejo trdnjavske utrdbe, gledajo preko Visle na kopice (hrib) Kosciusko, kamor je zemlja iz vseh krajev Poljske nameščena. Dalje na desno pa nastaja sedaj druga kopica v spomin maršala Pilsudskega. Sarkofag z njegovimi zemeljskimi ostanke je na Wawelu. Vprav v teh dneh pa je zastran njega prišlo do nesporazumiljen in precejšnje razburjenosti v poljski javnosti. Zanj je bil določen poseben prostor pod zvonom »srebrnih zvonov«. Dokler ta ne bi bil pripravljen, je počivala kresta v kapeli sv. Leonarda v grobnici kraljev. Priprava prostora pod srebrnimi zvonovi se vleče že dolgo časa, umetniki se ne morejo zediti v načrtu. Sedaj je dal krakovski nadškof Sapieha krsto kar prenesti iz grobnice kraljev v ta prostor, ki ima poseben vhod od zunaj, da ni treba iti skozi katedralo. In to je razburilo vlado, da je celo formalno odstopila. Tudi v Krakovu so neki ljudje prav ta večer uprizorili majhno demonstracijo pred nadškofijsko palačo pod Wawelom.

Mesto je te dni vse v belo-rdečih zastavah, pričakujejo obiska romunskega kralja, na Wawelu pripravljajo zanj stanovanje. Obiska drugih znamenitosti v Krakovu, kot: staroslavne univerze, na umetnosti bogate cerkve sv. Marije, galerije v Sukierowicah (nekaj tržnica za sukno) ne bom opisoval, saj so že večkrat poročali naš listi o tem. Ko smo šli pod oboki Sukiewice in ogledovali male prodajalne, kjer je napredaj samo drobno blago, igrače in podobno, sem opazil na nekaterih označbo »firma katolička«. Steer pa večinoma židovski obraz! Židovstvo je velik problem za Poljsko. Ze prej je bila Poljska oblagodarjena s tem plemenom, sedaj pa se je nji-

hovo število še pomnožilo z židovskimi begunci iz Rusije in v zadnjem času iz Nemčije.

Popoldne smo napravili izlet v Wieliczko, veliki rudnik kamene soli. Z dvigalom smo se spuščali 80 m globoko pod zemljo, nato pa hodili peš po hodnikih in stopnicah, tako da smo nazadnje prišli 130 m globoko v kapelo, ki je res nekaj izrednega. Na stenah solne rude so izklesani reliefi in kipi, prižnica in oltar, vse iz soli. Posebno lepe so jaslice in prizori z Jezusovega življenja. Na oltarju je velik kip sv. Barbare kakor bi bil iz prosojnega marmorja ali alabastra, pa je tudi iz soli. Celo lestenci v sredi kapel, ki se zdijo kakor iz stekla, so iz solnatega kamena. In vse te kipe in reliefe so napravili rudarji sami! Dvakrat na leto, na dan sv. Barbare in na božič imajo v tej kapeli 130 v zemlji rudarji skupno sv. mašo. Manjših kapel in tudi drugih prostorov je še več. Povsod najdemo znake poljske zgodovine in poljske vernosti.

Ko smo prišli nazaj v Krakov, nas je na kolodvoru že čakal avtobus, da nas popelje v Mogilo, samostan o. o. cistercijanov iz Stične. Ze pri prihodu v Krakov nas je sprejel o. prior, ki je že od leta 1925, ko so slovenski cistercijanci prevzeli Mogilo, v tem samostanu. Povabil nas je, da moramo priti na vsak način v Mogilo. Z veseljem smo se odzvali in še bolj veseli in zadovoljni smo iz Mogile odhajali, ker smo tu preživeli res dve prajetni uri. Razkazali so nam veliko cerkev, ki je obenem tudi božja pot »čudodelnega Pana Jezusa«, Kristusa na križu, do katerega ima ljudstvo posebno veliko zaupanje. Ornamentika cerkve je pa nenavadna z nas, sami narodni motivi, zelo pisana. Pogledali smo samostan, knjižnico, vrt, nazadnje smo vse seveda ustavili v obednici. Naj Bog povrne vsem dobrim očetom, posebno o. priorju, njihovo ljubeznivo postrežbo in prijaznost!

Kulturni boj v Nemčiji

München, 1. julija. TG. Vodja bavarske pokrajine (Gauleiter) Adolf Wagner, ki je obenem tudi notranji minister Bavarske, je imel v Fürstenfeldbrucku govor, v katerem je napovedal, da bo nemška država v teku treh prihodnjih let občutno znižala prispevke za stroške katoliške cerkve, češ da ni dolžnost države, da denarno podpira organizacijo, ki se proti državi bori, ampak da vse molitve miru pokliče k redu. Wagnerjeva grožnja tiče v prvi vrsti plač, ki jih na podlagi konkordata dobiva duhovščina iz državnega proračuna. V drugem redu zadene škofijske sedeže, ki so na podlagi konkordata dobivali letno gotove državne prispevke za kritje stroškov. V tretji vrsti pa zadene cerkev sploh, ker bo nemška vlada odpovedala pobiranje cerkvenih davkov v prilog cerkvenih potreb ter katoličane prepustila samim sebi. Tudi ta slednja dolžnost države sloni na konkordatu, ki ga je nemška vlada, ako se bo Wagnerjeva grožnja izpolnila, kršila kar v treh osnovnih primerih.

Preganjanje protestantov

Berlin, 2. julija. AA. Havas: Arctajec pastorja Memöllerja so že dolgo pričakovali. Vsek dan je pridigal v svoji cerkvi pred številnimi poslušalci in zahteval svobodno evangelijsko cerkev v nacionalistični državi. Osebnost in tudi njegovi pristiki so stalno zahtevali, da naj se ustavi preganjanje evngelijskih pastorej. Bil je najbolj popularen nemški pastor in je med svetovno vojno poveljeval »odmornici« U 151, ki je v Sredozemskem morju potopila mnogo sovražnih ladij. Po vojni se je vrnil domov in se posvetil kmetijstvu. Leta 1931 se je začel pečati s teologijo in kmalu nato postal tudi pastor v Dahlemlu. Ko je leta 1933 narodnosocijalistični režim hotel podjarmiti evangelijsko cerkev, se je dvignil proti temu. Stalno se je odkrito boril za versko svobodo v Nemčiji.

Rudarska nesreča v Angliji

Že 100 rudarjev mrtvih

London, 2. julija. c. Popoldne je izbruhnil silen požar v rudnikih Chesterstona, ki so oddaljeni kakih 50 km od Manchestera. Požar v rovih je nastal zaradi eksplozije. Dosedaj računajo, da je že 100 rudarjev mrtvih.

Dunajska vremenska napoved: jasno in toplo. Zagrebška vremenska napoved: Vedro vreme, temperatura se bo zvišala.

Japonci zahtevajo umik

Sovjetska letala nad mandžurskim ozemljem

Tokio, 2. julija. AA. DNB: Agencija Domej poroča, da se je povečala napetost v vprašanju otokov na reki Amur. Včeraj so tri sovjetska letala letala nad otokom Senupa in nato izvedla več izvidniških poletov nad japonsko-mandžurskimi položaji na desni obali reke. Letala so odletela v smeri proti Blagoveščensku.

V japonskem zunanjem ministertvu izjavljajo, da pogajanja med poslanikom Sigemico in Litvinovom še niso zaključena. Sedaj še ni mogoče reči, kakšen bo zaključek razgovorov. Japonska zahteva, da naj Rusi zapuste zasedene otoke v reki Litvinov je to obljubil. To se mora zgoditi takoj in brez pogojev. Šele v tem primeru bodo japonski in mandžurski oddelki zapustili desno obalo reke. Japonska vlada tudi ne more zagotoviti, da japonske čete ne bodo zasedle teh otokov, ko se umaknejo ruski oddelki. Japonski tisk je poln vesti o tem epopaju.

Vojno ministertvo je sredi objavilo: Mi ne nameravamo zaiti v vojno z Rusijo, razen v primeru, če se bomo branili. To je odvisno od stališča so-

vjetske Rusije, ki nas je izzvala. Oni se morajo prvi umakniti in nato se bomo umaknili tudi mi.

Iz Harbina poročajo, da je davi plul japonski rečni parobrod mimo sovjetskega rečnega vojnega brodogradila in po običajnih pozdravih nemoteno plul dalje v svoje redno pristanišče na reki Amur.

Agencija Domej poroča, da je zveza za obrambo japonskih koristi v Pozamurju poslala predsedniku vlade in vojnemu ministru spomenico, v kateri zahteva, da naj Japonska prekine diplomatske stike s sovjetsko Rusijo. Japonska vlada naj tudi druge države pozove k istemu ukrepu.

Moskva, 2. julija. b. Sovjetske radio-postaje opisujejo zadnje dogodke na Amurju kot nespreten poskus japonskih militaristov, da bi izzvali spopad s sovjetsko Rusijo. Trdi se, da so japonske ladje uvidele svojo napako in da so že začele izvajati posledice. Posebno se naglašja, da se je japonski poslanik v Moskvi Sigemico na četrtem obisku na komisarijatu za zunanje stvari premislil in govoril v mirnejšem tonu o svojih zahtevah glede dogodkov na reki Amurju.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 2. julija. m. Današnja skupščinska seja je bila na razliko od večeršnje in predvečeršnje spet malo burnejša. Radi medsebojnega prerakanja poslancev je bila prekinjena za pet minut. Na dnevni red je bil stavljen zakonski osnutek o prekrških. Danes se je spet izkazal poslanec Mravlje, ki je bruhal ogenj in žveplo na »klerofašizem« in na vse, ki ne trobijo v jns-rog. Kratak potek seja je naslednji: Dežurni tajnik je prečital več poročil sej skupščinskih odborov, tako poročilo, da je odbor za proučevanje zakonskega osnutka o spremembi naziva okrajev velikobečkeraški in kaniški dokončal svoje delo. Prečital je tudi celo vrsto konvencij in poročil verifikacijskega odbora o verifikaciji mandata Zivojina Andjelovića. Mandat je bil soglasno sprejet.

Interpelacije slovenskih poslancev JRZ

Na vrsto je prišla cela vrsta poslanskih interpelacij. Tako so vložili interpelacije slovenski poslanci JRZ za posamezne ministre o zadnjih dogodkih v Sloveniji, v katerih razgaljujejo ogabna dejanja naših političnih nasprotnikov proti sedanji vladi. Interpelacije so vložili Anton Keršnik na notranjega ministra radi bestialnega umora akademika Rudolfa Dolinarja iz zasede od plačane bande JNSarjev, dr. Kocce na notranjega ministra radi državne zastave, ki so jo raztrgali trije organizirani pristaši JNS v Laškem, Miha Brenčič na notranjega ministra radi demonstracij ob priliki požiga sokolskega paviljona v Ljubljani in postopanja demonstrantov proti gasilec, dr. Fr. Klar na ministra za telesno vzgojo naroda radi demonstracij ob priliki požiga sokolskega paviljona v Ljubljani in postopanja demonstrantov proti gasilec, Rudolf Pevec na ministra za telesno vzgojo ljudstva kakor tudi na notranjega ministra radi požiga paviljona na telovadišču Sokola v Ljubljani, dr. Andrej Veble, dr. Semrov in Gajšek na notranjega ministra radi razširjenja klevečinskih letakov proti predstavnikom državne oblasti. Vse interpelacije so se dostavile pristojnim ministrom v nadaljnje postopanje, med drugim tudi interpelacija poslanca Mravljeja na predsednika vlade glede postopanja bana dravske banovine in šefa ljubljanske policije.

Pred prehodom na dnevni red je Cirič odgovoril na vprašanje jevtičevca Vukanovića radi prepovedanega sestanka JNS v Bosanski Dubici. Cirič je dejal, da mu razlogi za to prepoved niso znani, da bo pa poizvedel o tem pri notranjem ministru. Poslanec Vukanovič pa so vpadali v besedo poslanci, naj malo pogleda v svoj okraj in ne hodi samo na shode JNS v druge banovine in čisto druge okraje. To bi bilo tembolj pričakovati, ker spada Vukanovič med poslance, za katere je pri zadnjih volitvah glasovalo ogromno število volivcev. Cirič je še prosil vse poslanske skupine za dostojno in pomirjevalno parlamentarno delo, ki ga naj vrše narodni poslanci. Naposled je skupščinski predsednik še sporočil, da so kr. namestniki podpisali ukaz, s katerim je za vladnega zapornika pri pretresu zakonskega osnutka o prekrških določen Aleksander Kuzmanovič, generalni inspektor notranjega ministrstva. Skupščina je nato prešla na dnevni red.

Najprej je podal poročilo vočine odbora za proučevanje zakonskega osnutka o prekrških Dušan Perovič. Neenotno poročilo manjšine pa je podal Luka Soški.

Izjava dr. A. Korošca

Takoj nato je povzel besedo notranji minister dr. Korošec, ki je med drugim izjavil, da je kr. vlada predložila skupščini v pretres zakonski osnutek o prekrških in izvršila svojo dolžnost glede izenačenja zakonov v državi. Tudi prejšnje vlade so delale na tem načrtu, ker so žutile potrebo po zakonu, ki bi uredil in zajel vse snov v tem pogledu. Minister dr. Korošec nadalje izjavlja, da je takoj občutil potrebo po tem zakonu in storil vse, kolikor je bilo v njegovi moči, da se tak zakon čimprej izda radi razlišenih razmer in stanja v posameznih upravnih področjih. Dosedanji predlani material predpisov kakor tudi formul zakona o prekrških ni samo starega datuma, temveč ne odgovarja pravnemu pojmovanju nove zakonodaje. Radi tega se tudi sami pravniki težko znajdejo, kaj od teh predpisov velja ali ne. Materialni predpisi o prekrških se nahajajo v raznih zakonih, uredbah, pravilnikih in patentih, kar tembolj otežuje tudi njihovo pravilno ureditev. Prav tako so komplcirani predpisi o proceduri. Tako se je prekršek ali kaka ugotovitev dolžnosti ponekod kaznovala, ponekod pa ne, to pa ne radi tega, ker je bila v enem kraju kazen potrebna, v drugem pa ne, ampak radi tega, ker so na raznih področjih veljali razni zakonski predpisi. V raznih področjih so glede prekrškov izdajale tudi različne oblasti, poljejske, občinske, sodne, svoje predpise.

Za izdelavo predloženega zakonskega osnutka se je pričelo v prejšnjih letih. Za projekt zakona o prekrških so sestavili leta 1922 posebno komisijo. Omenjeni predprojekt je bil leta 1926 predložen skupščini, ki ga pa radi razpusta ni rešila. Tako je bil izdan kazenski zakon leta 1929 in je bilo določeno, da bo stopil v veljavo 1. januarja 1930 s tem, da bodo tega dne prenehali veljati stari kazenski zakoni. Da pa ne bi nastala prazna vrzel, bi morali zakon o prekrških izdati najpozneje do 30. januarja 1930. Ker pa do tega dne zakon ni bil izdan, se je začelo podaljšati veljavnost dotodanjih predpisov (o prekrških) z zakonom od 31. decembra 1929. V začetku leta 1930 se je znova pričelo od časa do časa delati na tem zakonskem osnutku. Glede nove zakonodaje se je uporabljalo tudi prejšnje gradivo ter zakoni o prekrških v drugih državah. Prekrške bodo kaznovala občinske oblasti z zaporom do največ 30 dni ali pa z denarno kaznijo do 1500 din. Kazen se lahko določi z zakonom ali pa na podlagi drugih norm. To je jamstvo, da nihče ne bo prevzel nase večje oblasti, kakor mu je dana. Čisto dobra stran tega zakonskega osnutka je tudi ta, da se njegov prvi del nanaša ne samo na prekrške iz tega predloga, temveč tudi na one prekrške iz posebnih zakonov. Na ta način se je odstranilo nepotrebno prenašanje predpisov iz zakona v zakon. V tem zakonskem osnutku so določeni tudi posebni predpisi glede otrok in mlajših mladoletnikov, da bi se na ta način delalo za njihovo varstvo. Predloženi zakonski osnutek je skupščinski odbor vsestransko kritično proučil ter so se ob tej priliki razne točke ubla-

— Proti trdi stolici in zlati žili, združeni z navalom krvi, utripanjem srca in glavobolom je naravna »Franz-Josefova« grenka voda že od davnine preizkušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda milo učinkuje in sigurno odvarja, a vrhu tega tudi v zastarelih slučajih ne odreče.

Ogl. reg. B. št. 30474/33.

žile, nekateri zakoni pa poostri. Nekatere predpise elastičnejše vsebine pa so zamenjali z novimi predpisi, nekaterim odstavkom pa dali določnejša pojasnila. Dr. Korošec je izjavil, da predloženi zakonski osnutek v prvem delu obsega splošne in posamezne odredbe o prekrških, v drugem delu pa odredbe o proceduri pri prekrških. Naposled je pojasnjeval več dobrih tega zakona in naprošal skupščino, da ga sprejme.

Mravlje...

Po govoru dr. Korošca, katerega so vladni poslanci nagradili z odobravanjem, je dobil za poslanca Milenko Glišičem poslanec Milan Mravlje. Mravlje ne bi bil Mravlje, če bi tudi danes ne polival guojnice na vse tiste, ki niso jugoslovanski nacionalisti, če bi tudi danes ne udrihal po »klerofašizmu«, blatil »podonavsko katoliško federacijo«, če ne bi čital raznih odlomkov o banu dr. Natlačenu, o Erjavcu ter napadal kr. vlade. Od časa do časa se je obračal v svojem govoru na dr. Korošca, ta pa mu je ob neki priliki svetoval, naj govori poslancem, ne pa njemu, češ da on to že zdavnaj vse zna in ve. Ob neki drugi priliki pa mu je dejal, naj ne govori njemu, ker mu on sploh ne bo odgovarjal. Mravljetu grede silno na živce tudi slovenski fantovski odseki, posebno njihove uniforme, ter vidi v njih same »klerofašiste«. Mravljetovemu pobujanju klerikalizma je poskušalo nekoliko poslancev JNS, med njimi seveda v prvi vrsti dika in ponos Ljubljane Rajko Turk. Samo ob sebi je umevno, da je današnji Mravljetov nastop počastil s svojo prisotnostjo tudi senator Banjanin, ki je v času Mravljetovega govora sedel med poslanci JNS. Navzoč je bil tudi neusojni »führer« Bogoljub Jevtič. Med Mravljetovim govorom je bila narodna skupščina radi nemira in prerakanja, ki so ga povzročili poslanci JNS, prekinjena za 5 minut.

Za časa Mravljetovega govora je skupina poslancev JNS razvila in pokazala na polomljenem drogu raztrgano državno zastavo. Predsednik narodne skupščine Stevan Cirič je vstal in izjavil, naj skupščina ne oziraje se na to, kdo je ta zločin izvršil, izkaže državni zastavi svoje spoštovanje, kar je skupščina tudi storila.

Za Mravljetom je govoril poslanec Voja Lazič, ki je kritiziral predloženi zakonski osnutek.

Za poslancem Lazičem je dobil besedo poslanec Miha Brenčič, ki je glede svojega medklicca: »krajni čas!« med Mravljetovim govorom izjavil, da s tem medkliccom ni mislil napraviti nobene opazke na ustanovo Sokola kraljevine Jugoslavije kot tako, niti na sokolska društva v hrvatskih in srbskih krajih, nego da je imel v mislih samo posamezne primere zlorabe sokolstva v politične namene JNS pri nas v Sloveniji, ter misli, da je v interesu časti in prave sokolske ideje, da se vsaka politika v sokolski organizaciji prepreči in izključi.

Ob 2. je bila današnja seja Narodne skupščine zaključena. Prihodnja seja je sklicana za jutri dopoldne ob 9, na kateri se bo nadaljeval pretres zakonskega osnutka o prekrških.

Domači odmevi

Važen shod JRZ

27. junija je bila v restavraciji »Zemunski most« v Belgradu skupščina JRZ, na kateri je govoril minister pravosodja Djura Janković. Njegov govor je bil naperjen predvsem proti Davidovičevi stranki, ki se je na svojem zadnjem sestanku izrekla za federativno ureditev Jugoslavije. Minister Janković je to tezo pobijal in izjavil, da je JRZ za enotno državo, ni pa za centralizem, ampak za najširše ljudske samouprave. Te samouprave pa morajo okrepiti edinstvo Jugoslovancev, nikakor pa ga ne smejo razkrajati. Kar se tiče Hrvatov, je mogoč sporazum samo s JRZ, ki predstavlja tri četrtine jugoslovanskega ljudstva, ne pa z opozicijo, ki nišarja ne pomeni. Sicer pa ni toliko važna ureditev države bodisi na podlagi enotnosti, bodisi na večnarodni podlagi, niti je toliko važna sprememba ustave, kakor to, da se v državi pametno in pošteno delata in da se varuje politične svobode. JRZ je uvedla režim demokratične svobode. Za srečno rešitev vseh naših spornih vprašanj je potreben pošten in jasno opredeljen sporazum, ki pa more biti samo med skupino dr. Maška in JRZ. Toda ta sporazum ne sme biti kakšna pogodba med Srbi, Hrvati in Slovenci kot nekimi drug drugemu tujimi elementi, ampak na principu zadovoljstva Jugoslavije in jugoslovanskega ljudstva.

Istočasno je na vrsto »Slavijec« govoril naučni minister Dobrovičto Stošević, ki je tudi polemiziral z resolucijo glavnega odbora Davidovičeve stranke. Izjavil je, da bo JRZ nadaljevala delo, ki gre za tem, da se ustvari potrebno ozračje za sodelovanje in bratsko ureditev vseh medsebojnih vprašanj. JRZ teži poglavitno za tem, da zagotovi normalen in miren razvoj dogodkov, da zagotovi državljansko ravnopravnost in enakost vseh pred zakonom in enake pogoje za gospodarski in kulturni napredek jugoslovanskega ljudstva, tako da bo narod lahko popolnoma svobodno izrekel svojo voljo in se bo na ta način hrvatsko vprašanje moglo edino pravilno rešiti.

Na naslov JNS pa je izjavil minister Stošević, da bi bilo bolje, če bi bili oni, ki toliko govorijo o oporoki pokojnega kralja in so ga odvedli v Francijo živega, kralja tudi živega vrnili. Pristaši JRZ in vse naše patriotsko ljudstvo bo oporeko pokojnega kralja varovalo kot svojo največjo svetinjo, kako pa tisti, ki si prisvajajo monopol za čuvanje Jugoslavije, spoštujejo pokojnega kralja, dokazuje med drugim tudi sledeče: Ko je bila naša parlamentarna delegacija v Parizu in se je šla pokloniti pred spomenik kralja mučenika, sta ravno dva člana te delegacije, pristaša JNS, ostala lepo doma ali bogve kje, namesto da se pridružita temu patriotskemu šnu.

Napredek muslimanskih žena

Iz Sarajeva poročajo, da je tamošnja obrtna zbornica sprejela v vrsto fotografskih mojstrov prvo žensko-muslimanko Eniso Karahasanovič. Nekateri listi pravijo, da je to celo prva ženska v Evropi, ki se je posvetila fotografskemu poklicu, kar pa najbrže ne bo res. Bolj verjetno pa je, da je prva muslimanka, ki bo že radi svojega poklica odložila orientalsko »ferdžo«. Drugo vprašanje pa je, ali je to znamenje napredka kulture ali samo civilizacije.

Belgrad, 2. julija. m. Za vse udeležence, ki bi radi prišli na pogreb velikega slovenskega cerkvenega kneza in narodnega voditelja dr. A. B. Jegliča, je prometni minister dovolil polovično vožnjo na področju ljubljanskega železniškega ravnateljstva in iz vseh banovinskih centrov v državi.

Kriza v Franciji

Danes brzkone stavka v hotelih in gostilnah

Pariz, 2. julija. c. Do večera še ni bil dosežen sporazum med hotelirji in nameštenci, dasi vlada že ves dan posreduje pri pogajanjih. Izgleda, da bodo hotelirji jutri, dne 3. julija vendarle zaprli svoje obrate, ker je položaj pri pogajanjih zelo napet.

»United Press« javlja: Prvo znižanje francoskega franka ni bilo prav nič vznemirljivo. Berze so to znižanje sprejele mirno. Pomirljivo je delo-

vala izjava angleško-francoske unije, da ostane valutni sporazum tudi še nadalje v veljavi. Kot glavno vprašanje je ostalo vprašanje stabilizacije cen. Dosedanje znižanje franka ni povzročilo porasta cen. Vladni odbor ima stalne seje za nadziranje cen in je sprejel vse potrebne sklepe, da se obdržijo dosedanje cene. Ni drugega st-ahu, kakor je to, da ne bi prišlo do hitrega dviga cen, ker bi potem nastala splošna nezadovoljnost.

Francosko mnenje o poljsko-romunski zvezi

Pariz, 2. julija. TG. Pariško časopisje še vedno mnogo poroča o obisku romunskega kralja Karola v Varšavi. Posebno poučno je pisanje onega dela desničarskega tiska, ki, kot na primer »Echo de Paris«, v notranjepolitičnem oziru vlado ljudske fronte srdito napada, medtem ko njeno zunanjo politiko, to je zvezo s sovjetsko Rusijo vsestransko podpira. Tako je o varšavskem obisku napisal Pertinax v »Echo de Paris« naslednja razmišljanja, ki so v več ozirih zanimiva.

»Echo de Paris« piše: »Med Poljsko in Romunijo trajajo medsebojni obiski vladarjev in državnikov dalje. Najprej je bil zunanji minister polkovnik Beck tri dni v Bukarešti. Nato je potoval v Varšavo prestolonaslednik Mihael, da povabi poljskega predsednika, naj pride v Bukarešto. Moscicki je res prišel v Romunijo na uraden obisk in je pripeljal seboj svojega zunanjega ministra polkovnika Becka. No in sedaj je šel v Varšavo romunski kralj Karol II. in ga spremlja na poti zunanji minister Antoneseu.«

»Kaj pomenijo vsa ta potovanja? Nič drugega kakor to, da je sedaj polkovnik Beck prepričan, da je na tem, da uresniči svoj veliki načrt, da kontinentalno pritegne svojo zaveznico Romunijo za sodelovanje s germanizmom in za odprto nasprotstvo proti sovjetski Rusiji. Poljska in Romunija sta pred 17 leti sklenili proti sovjetski Rusiji obrambno zvezo. Takrat je vodil romunsko zunanjo politiko še Take Jonescu. L. 1925, pod predsedništvom Jeana Duce, je bila ta zveza podaljšana do 14. januarja 1931, ko je postala trajna. Toda prišel je Titulescu, ki je julija 1933 podpisal s sovjetsko vlado pogodbo o določenju napadaleca. S tem je zveza s Poljsko postala za Romunijo takorekč nepotrebna in nemška nevarnost je stopila pred oči obeh držav kot ona, ki je trenutno največja. Tada Karol II. je Titulescu odslavlil s zunanje politike in v želji, da prelomi s francosko politiko, je zopet poiskal stare zveze s Poljsko. Danes pa že upa polkovnik Beck, da se mu bo

posrečilo dobiti od Romunov podpis pod pogodbo, ki bo dosedanje obrambno pogodbo spremenila v vojsko napadalno pogodbo na ta način, da se njuna medsebojna vojska pogodba razširi. Vsebinska Beckovega načrta te pogodbe je sledeča: »Obe državi si medsebojno objubita, da se bosta medsebojno podpirali ne samo na zunanji ravni, ampak tudi v primeru notranjih nerodov. Obe državi bi v tem primeru postopali skupno s skupnimi sredstvi. — Človek res ne vidi meje, pri kateri se naj sodelovanje obeh držav zaustavi na osnovi takšnih obveznosti.«

»V aprilu je polkovnik Beck namreč napovedal svojemu gostitelju Karolu II. da bo Stalina diktatura kmalu razpadla. Stalinu je dal še dva meseca. V tem primeru seveda Beck pričakuje, da bo mogoče izkopati stare načrte marsala Pilsudskega, to se pravi zasedbo Ukrajine in podobno. Nemčija bi pri operaciji pomagala na ta način, da bi raztrgala Českoslovaško. Besedilo nove poljsko-romunske pogodbe je bilo napisano za te najhujše možnosti. Saj je polkovnik Beck nosil s seboj te pogodbe že v decembru lanskega leta. Vrhovni šef romunskega generalnega štaba general Samsonovič je bil takrat poslan v Varšavo, da stvar podpiše. Toda general Samsonovič je podpis pod takšno pogodbo odklonil. Seveda ga je kralj Karol takoj odslavlil in postavil na njegovo mesto boljši uslužnega generala Gladitza, ki ne dela nobenih evir.«

Svoje jasno stališče je romunski kralj izpovedal v razgovoru, ki ga je objavil krakovski »Illustrovany Kurjer Codzenny«, ko je na vprašanje časnikarja, če je Romunija sedaj zadovoljna, da je dosegla svojo neodvisnost tudi v zunanji politiki, kralj je odgovoril: »Da, to je pa res!«

»Kaj pa pomeni ta zunanjepolitična neodvisnost? To neodvisnost je treba imenovati drugače. Imenuje se: sodelovanje s pan-germanizmom. Poljska ne more in ne sme ostati nevtalna med dvema ogromnimi državama, kot sta Rusija in Nemčija. Kajti preti ji nevarnost, da je ta blokada ne zadušita. Polkovnik Beck se je torej odločil za eno stran. Izbral je Nemčijo za svojo sodružno. Za Nemčijo se je itak že davno odločil. Za njo se je odločil, ko je bil še vojaški ataše poljske države v Parizu, ko ga je francoska vlada odslavila.«

»Ne odrekamo Poljski pravice, da si izbira svojo lastno zunanjepolitično pot, o kateri misli, da najbolj služi njenim interesom. Ne! Toda nedopustno je, da istočasno zagotavlja, da hoče ostati zvesta zaveznica Francije in da istočasno črpa od iste Francije denarna sredstva za svojo oborožitev. To je nedopustno. Nedopustno tudi, da hoče polkovnik Beck svojim političnim nasprotnikom zamašiti usta s zagotavljanjem, da je zvest svoji francoski zaveznici.«

Tudi vladno glasilo »Oeuvre«, ki dobiva informacije od francoskega zunanjega ministrstva, objavlja podobne trditve, češ, da hoče Poljska na vsak način oslabiliti francosko-sovjetsko zvezo s tem, da od Francije odtrga njene manjše zaveznice v srednji in vzhodni Evropi. Tudi »Oeuvre« piše o nekem načrtu pogodbe, ki naj bi Poljsko in Romunijo obvezala, da se medsebojno podpirata v obrambne in napadalne namene ter da druga drugi jamčita tudi obrambo obstoječega notranjepolitičnega reda (za primer, če bi recimo izbruhnile revolucije v eni ali v drugi državi).

Volitve na Irskem

Dublin, 2. julija. b. Volitve na Irskem so minule brez incidentov. Računa se, da se je udeležilo volitev 80% volilcev. Posebno ženske so se volitev udeležile v velikem številu.

Drobne vesti

Dunaj, 2. julija. AA. (Korbiro) Na tekmi Avstrija-Jugoslavija je Kukuljevič izgubil proti Redlu s 6:4, 4:6, 1:6 in 10:8. Igra Palada: baron Bavarski še ni končana.

Skupni potni listi

Prošnje vlagane samo pri pristojni policiji

Belgrad, 2. julija. AA. Vsak dan se ponavljajo primeri, da se društva, klubi in druge ustanove in korporacije obračajo do notranjega ministrstva s prošnjo, po kolektivnem potnem listu za tujino bodisi na športne prireditve, bodisi za zabavo ali v druge namene. Največkrat pridejo te prošnje naravnost v notranje ministrstvo, in sicer dan ali dva pred dnevom namenjenega potovanja, tako da ima ministrstvo prekratek rok za odločitev in za obvestitev pristojnih oblasti o tem.

Glede na to, da mora notranje ministrstvo za stran vsake teh prošnji prositi za razne podatke in jih poslati drugim uradom v presojo — to traja po več dni — se največkrat zgodi, da pride odlok prepozno, ali se pa zadeva, čeprav je premo proučena uredi kar na hitro in informira pristojna oblast telefonsko o odločitvi. Ker ni izključeno, da se tako zaradi premajhne proučitve zadeve izda nepravilna odločitev, ki utegne napraviti kakšno škodo, je notranje ministrstvo obvestilo po bankih upravah vse prizadete, ki bi radi potovali s kolektivnim potnim listom, da naj se s prošnjo obrnejo samo do pristojne policijske oblasti, ki bo prošnjo poslala banki upravi le-ta pa s svojim predlogom ministrstvu. Ministrstvo mora dobiti prošnjo v roke najmanj 8 do 10 dni pred nameravanim potovanjem, da utegne medtem konsultirati po potrebi še druge urade in da more o pravnem času poslati odlok pristojni oblasti.

Ce kdo ne bi vpošteval te zahteve notranjega ministrstva, ne bodo takšne prošnje za kolektivne potne liste sploh prišle v proučevanje.

Opozorilo lastnikom vžigalnikov

Belgrad, 1. julija. AA. Uprava drž. monopolov poroča: Opozorjajo se lastniki vžigalnikov, da je po novem pravilniku, ki je stopil v veljavo, skrajni rok, do katerega imajo plačati zvišan monopolni pristojbino 100 Din na leto, 29. julij t. l. Do tega dne imajo vsi lastniki vžigalnikov plačati to pristojbino in si priskrbeti izkaznico, kakor jo določa pravilnik. Pristojbino imajo plačati pri najbližjem oddelku finančne kontrole, kjer lahko dobe tudi vse informacije. Uprava državnih monopolov je že izdala potrebne naloge in navodila finančnemu nadzorstvu in drugim oblastvom, da bodo od 29. julija dalje vršila kar najodločnejše nadzorstvo in da bodo pri vsakomer, kjer bodo opazila vžigalnik, takoj in ne glede na osebo ugotovila, ali ima predpisano izkaznico s potrdilom o plačani monopolski pristojbini.

Da se izognejo strogim zakonskim kaznim, in nevarnostim, se opozarjajo vsi lastniki vžigalnikov, da do določenega roka plačajo te pristojbine, ker se bodo osebe, ki se zalotijo, da niso plačale pristojbine, smatrale za tihotapce in se bo naproti njim ravnalo kar najstrožje po zakonu.

Lahkoatletška tekma Belgrad - Zagreb - Ljubljana

Ljubljana, 2. julija. Danes popoldne ob 18.30 se je pričel na igrišču ASK Primorja lahkoatletski troboj med reprezentancami Ljubljane, Zagreba in Belgrada. Zanimanje za ta troboj je bilo precejšnje. Rezultati so sledeči: Tek na 200 m. izločilno: 1. predtek: 1. Pleterski

šek (Ljubljana) 23.8, 2. Segal (Zagreb) 24.6, 3. Pavlovič (Belgrad) 24.8.

2. predtek: 1. Katalinič (Zagreb) 23.1, 2. Klinc (Belgrad) 23.4, 3. Gaberšek (Ljubljana) 23.8.

3. predtek: 1. Avguštin (Zagreb) 23.2, 2. Skušek (Ljubljana) 24.0, 3. Jukič (Belgrad) 25.2.

Tek na 110 m. čez zapreke, izločilno: 1. predtek: Hanžeković (Zagreb) 16.1, 2. Bakov (Belgrad) 21.0.

2. predtek: 1. Nikič (Belgrad) 18.0, 2. Zorga (Ljubljana) 19.6, 3. Sojezić (Zagreb) je bil diskvalificiran.

3. predtek: 1. Banšček (Belgrad) 16.9, Pleterski (Ljubljana) 16.9, Ehrlich (Zagreb) je bil diskvalificiran.

Met diska (helenski stil): 1. Pajović (Belgrad) 35.41, 2. Kovačević (Zagreb) 35.18, 3. Manojlovič (Zagreb) 34.79, 4. Jeglič (Ljubljana) 30.73, 5. Nikič (Ljubljana) 30.28, 6. Kajfež (Ljubljana) 29.34.

Stanje točk: Belgrad 8, Zagreb 9, Ljubljana 4.

Tek na 10 km: 1. Bručan (Ljubljana) 33:15.0, 2. Krevs (Ljubljana) 33:15.1/5, 3. Starman (Zagreb) 33:38.5/5, 4. Kraicer (Zagreb), 5. Krpan (Ljubljana), 6. Savič (Zagreb).

Stanje točk: Belgrad 0, Zagreb 8, Ljubljana 13.

Skupno stanje točk: Belgrad 8, Zagreb 17, Ljubljana 17.

Tek na 400 m. čez zapreke, izločilno: 1. predtek: 1. Petričić 62.8, 2. Jurek (Zagreb) 62.9.

2. predtek: 1. Pleterski (Ljubljana) 58.7, 2. Banšček (Belgrad) 58.8, 3. Ehrlich (Zagreb) 63.2.

3. predtek: 1. Zorga (Ljubljana) 67.9, 2. Zvejevič je bil diskvalificiran.

V finalu sta placirala Amerikanec Budge z zmago nad Parkerjem s 2:6, 6:4, 6:4, 6:1 in Nemeec von Cramm z zmago nad Austinom s 8:6, 6:3, 12:14, 6:1. V mixet double-u sta finalista Budge-Marble in Petra-Mathieu.

Nova umetnost:

Barvna glasba

Harmonične kompozicije glasbe, barve in vode!

V zadnjih letih je človek ustvaril dve novi »umetnosti« in z njima obogatil zakladnico naše kulture, to sta: film in radio. Mislili smo, da se izraža ljudska umetniška duša v besedi, barvi in tonu ter da bo šel razvoj raje v smeri izpopolnitve že preizkušenih oblik, ne pa v smeri iskanja povsem novih elementov ekspresije.

Kaže pa, da ni tako. Inozemski tisk poroča o uspehih umetniških poizkusih na polju popolnoma nove umetnosti, ki pa še ni »skrščena«, ne vedo še, kako bi jo imenovali. V mislih imamo namreč tako zvano »barvno glasbo«.

Prvi korak je bilo sharmoniziranje zvočnih in svetlobnih efektov. Skonstruirali so neke vrste glasovir, pri katerem je bilo vsako klavičice povezano z zelo komplicirano svetlobno aparaturjo. V trenutku, ko umetnik udari na glasovirju akord, se poleg glasov pokažejo na platnu, obesenem na steno, različne barve, odvisne od različnih tonov.

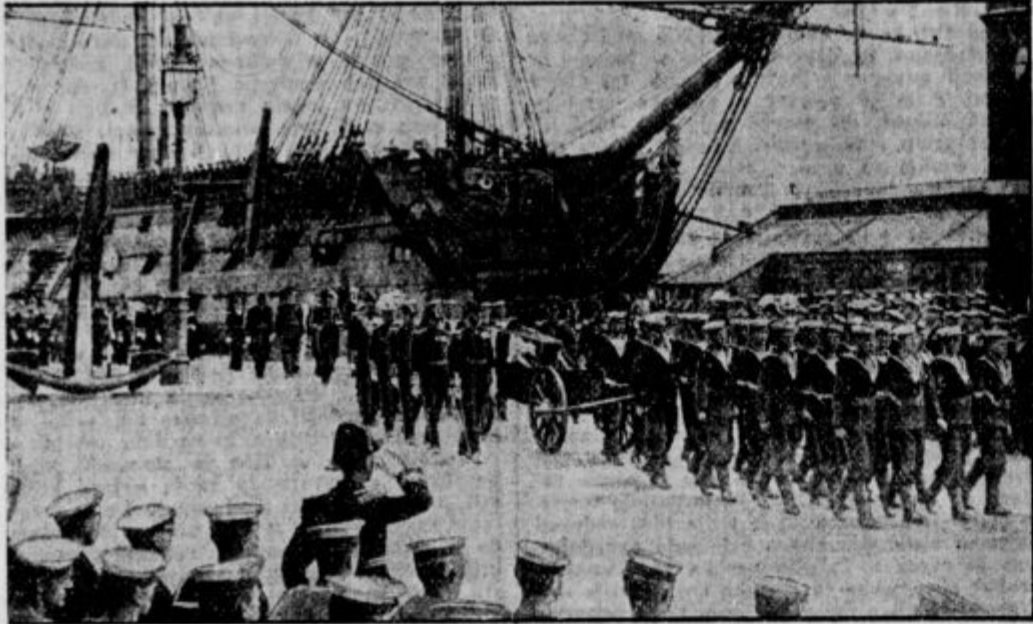
Pokazalo se je, da krije združenje zvokov in barv neslutene možnosti. Pri prvih poizkusih so skombinirali na platno proicirane barvane plamene in glasbo, ki so jo pripravili nalašč zato. Kakor

poročajo francoski listi, bo na pariški razstavi prvič javna produkcija »barvne glasbe« v kombinaciji z vodo.

Instrument te nove umetnosti je zelo komplicirano sestavljen; je namreč iz orgel, sistema nekaj sto raznobarnih reflektorjev in nad petnajst oblik raznih vodometov. V trenutku, ko zaslišimo glasbo, zasumijo kvišku curki vode fantastičnih vodometov, na katere pada razkošna mavrica barv. Pripomniti moramo, da to ni mešanica slučajno skupaj zmetanih efektov, kajti glasba in barve sta nekako logično povezani v skupno kompozicijo. Mesto platna na steni so v tem slučaju porabili vodomete, s čemer je optični efekt močno povečan.

Očividci trdijo, da je vtis, ki so ga dobili ob tej simfoniji barv, tonov in čudovitih oblik vodometov tako nekaj prelepega, da mu ni moči najti kaj podobnega. Vse označbe, kakor »bajnos«, »fantastično«, ne podajo polnega vtisa.

Ce malo pomislimo na vesti in nepristransko presodimo, se bomo težko vzdržali mnenja, da ta nova umetnost ne more računati na popularnost, ker je zelo komplicirana in tudi presneto draga...

Angleškega admirala Fischerja pokopavajo. Kreto z njegovim truplom so prenesli na bojno ladjo, katere je v spremstvu vojnega brodogojca odplula na široko morje, kjer so krsto potopili na dno morja, kakor je želel pokojni admiral.

Kongres poljskih beračev

Kdo bi si mogel kdaj misliti, da se bodo začeli na kongrese sestajati tudi berači! In vendar je tako!

V Otvoku na Poljskem blizu glavnega mesta Varšave so se dne 2. julija berači iz vseh krajev Poljske. Prav za prav so prišli tja na kongres samo delegati te velike, dasi oblasno še ne priznane policijske organizacije. Na dnevnem redu so imeli zelo pereča vprašanja, ki se tičejo beraškega stanu in izvrševanja njihovega pridobitnega poklica. Pokazala se je namreč za berače nujna potreba, da ta vprašanja uredi v medsebojnem sporazumu, ker je poljska vlada zadnje čase začela z vso strogostjo nastopati zoper ta starodavni stan. Zlasti pa je vlada ukrenila tiste protiberaške odredbe na pritožbe gostov, ki so hodili v razna poljska kopaljšča, kjer so jih potem berači sistematično nadlegovali. Da bo tega konec, je vlada ukrenila, kar se ji je zdelo najbolj primerno. Toda ni računala s tem, da so berači stanovsko tako trdno organizirani.

No tudi berači so uvideli, da ne smejo preveč napanjati loka ter so se pokazali do skrajnosti spravljive, v čemer so sijajen vzgled vsem svetovnim diplomatom, ki tako radi rožljajo z orožjem. Berači pa strun nikakor niso napeli, temveč so sklenili sami izdati potrebna navodila vsem svojim članom, naj nikar ne otežujejo etališča poljske vlade v očeh kopaljških gostov ter naj zato beračijo z vso potrebno in umestno prizanesljivostjo in obzirnostjo.

Zanimivo je, da se je tega kongresa beračev udeležil tudi zastopnik neke druge stanovske organizacije, ki na videz nima z beraškim stanom nikake skupnosti. Na kongres je namreč prišel sam zastopnik zveze hotelirjev, ki se je z berači pogajal v tem smislu, da bi bila ovca cela in volk sit. Predlagal je, da bi naj berači nič več sami ne hodili v hotele in restavracije beračit, ker hočejo vse to delo opraviti hotelirji samo za nje. Hotelirji so pripravljivi, da od vsakega gosta pobere poseben prispevek, ki so ga pripravljivi odšteti beraški strokovni organizaciji, da ga ta porazdeli med svoje člane. In kaj so nato dejali berači?

135 milijonov frankov so zaigrali

Francoske igralnice, ki jih je največ v francoskih kopaljščih, so sedaj izdale svoje letno poročilo o svojih dobičkih, katere so dosegle leta 1936. In je zanimivo, da je bilo lansko leto prvo po 6 letih, da so te igralnice zopet izkazale višje dobičke. Prejšnja leta so dobički samo padali. To je dokaz, da se je lani gospodarska kriza na Francoskem znatno zmanjšala.

Lansko leto izkazuje vse francoske igralnice vsega skupaj 135.854.100 frankov dohodkov. To je za cel poldrugi milijon več kakor leta 1935. Zanimivo pa je, da lansko leto ni imela največjega dobička doslej najbolj sloveča ali pa najbolj razupita igralnica v mestni kazini v Nici. Ta je dosegla lani samo (!) 11.600.000 frankov dobička ter je prišla na drugo mesto, medtem ko je prvo mesto zasedla druoa igralnica v elegantnem kopaljšču ob Rokavskem prelivu Touquet, kamor pa ne hodijo je elegantni in zapravljivi Francozi, temveč tudi bogati in razsipni Angleži. Ti se tjakaj vozijo vsake sobote s svojimi ladjami, da prebijajo nedelje v teh elegantnih igralnih beznicah. Zato pa tudi ni čudno, če je ta igralnica dosegla 14 in pol milijona frankov dobička in je v tem pogledu postala prva.

Kakor je znano, je na Francoskem igralna strast zelo razvita in stara. Če se tukaj združijo s Francozi še Angleži in drugi razsipneži, ni čuda, če moremo potem poročati o takih milijonih, ki so jih lahkomišelnih ljudje vrgli skozi okno.

Vsi kakor en mož so se izrekli zoper ta predlog, ker bi se s tem odrekli starodavni beraški tradiciji, katero morajo vsekakor spoštovati. In pa tudi ne gre, da bi kdo drugi namesto njih beračil, kar bi se ne skladalo z beraško častjo. Rekli so: »Tradicija beračenja je tako stara in tako imenitna«, da nikakor ne gre to tradicijo metati med staro šaro.

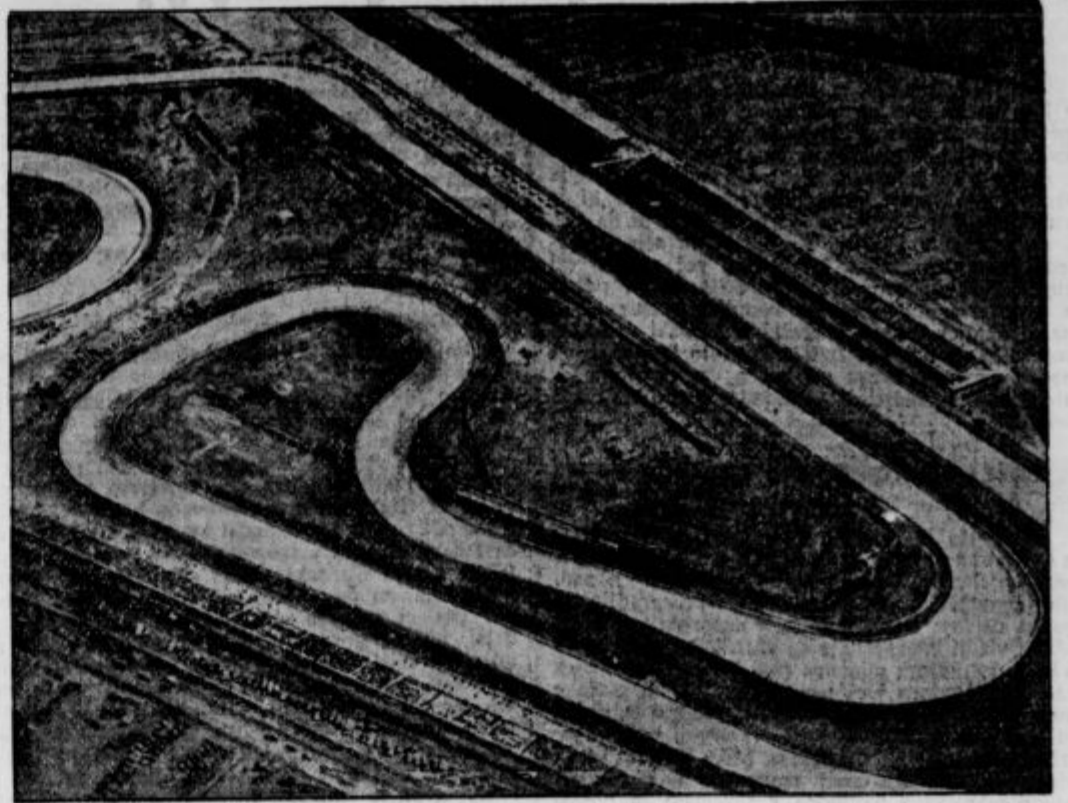
Na zadnje je bil za predsednika te stare in imenitne organizacije izvoljen berač Jojne Arbus, ki je potomec sloveče beraške rodovine. Tudi ta zna varovati stare rodovinske tradicije, ker vseh njegovih 8 otrok že izvršuje poklic svojega očca.

S. A. Adrèe, ki je pred 40 leti v spremstvu svojih tovarišev Strindberga in Fränkla v odprtem zrakovem odplul proti severnemu tečaju in je v ledenih puščavah vsa družba našla svojo smrt. Njihova trupla so šele pred nekaj leti našli v snegu in ledu. Dne 11. julija bo minilo 40 let, odkar so junaški možje šli na nevarno in smrtonosno pot.

80.000 angleških bojnikov je v Londonu paradiral pred angleškim kraljem Jurijem VI.

Rooseveltov dirkalni stadion v New Yorku, na katerem se bodo v soboto začele velike avtomobilске dirke, za Vanderbiltov pokal. V stadionu je prostora za 160.000 gledalcev. Progo samo pa, ki je dolga 31 milj (angleška milja je 1609 metrov), bo treba 91 krat prevoziti.

Mesarjem rak ni nevaren!

Dognanja francoskega zdravnika

Ponekod je že stara ljudska vera, češ, da mesarji nikdar ne dobe raka. Francoski zdravnik M. L. Blier je začel raziskovati to staro ljudsko vero ter je nazadnje ugotovil, da ni brez podlage. Nekako takole je izjavil, ko je končal svoja dognanja:

Dokler mesarji izvršujejo svojo obrt ter se ukvarjajo s surovim in krvavim mesom, se le redkokdaj zgodi, da bi za rakom obolel kak mesar. Zaradi tega se človeku samo po sebi kar vsiljuje spoznanje, da razvoj raka ovira, če ima kdo mnogo opraviti s surovim in krvavim mesom.

Toda tudi znanstveno podlago ima to spoznanje. O tem je Blier govoril na zborovanju pariške družbe za primerjalno patologijo. Dejal je, da je v medicini znano zdravilo zoper raka vranica, o kateri je dokazano, da so jo uspešno uporabljali zoper to bolezen. Vranica pripada k tako

imenovanemu in znanstveno imenovanemu retikuloendothelialnemu sistemu, ki v našem telesu uspešno deluje zoper raka. Meso, katero ima mnogo tkiva v sebi, je zaradi tega temu sistemu zelo blizu. Ker pa naša koža more obrambne snovi zoper raka sprejemati vase tudi od zunaj, zato ni izključeno, da meso mesarju, ki ima vsak dan opravka s surovim mesom, vedno sproti dovajanje obrambne snovi v telo ter jih tam kupiči kar v zalogo. Zaradi tega potem te snovi v telesu takega človeka napravijo telo za raka nesprejemljivo ali pa ga vsaj varujejo tistih vplivov, ki pospešujejo raka.

Kakor se bere iz teh vrstic, bi se mesarjem ne bilo treba bati te bolezni. Zato pa na mesarje prejšjo druge nevarnosti, ki pa z rakom niso v zvezi, zoper katere pa se ne zna varovati vsak mesar v zadostni meri, četudi jih pozna.

Od povsod

Romunski kralj Karol je v spremstvu svojega sina in prestolonaslednika Mihaela 1. julija zapustil Krakov ter se v posebnem vlaku vrnil nazaj v Romunijo.

Papežev nagovor francoskemu narodu. Kakor poročajo pariški listi, namerava sv. Oče v nedeljo 11. t. m. po radiju nagovoriti francoski narod ter blagosloviti vso Francijo. To naj bi se zgodilo v nedeljo zato, ker bodo isti dan blagoslovili novo baziliko v Lisieuxu.

Starka zgorela. 63 let stara oslepela notarjeva vdova Hedvika Hötzel v Gollingu na Salzburškem je sedela pri ognjišču, ko se ji je nenadno vnela obleka. Preden so ji mogli pomagati, je bila že tako opebena, da je kmalu potem umrla.

Ob vojaških marših ni dovoljeno plesati! Avstrijska policija je izdala ukrep, da ni dovoljeno plesati, kadar vojaška godba igra kak vojaški marš. Ta je pametna odredba. Prav gotovo tudi ni dovoljeno razgrajati, kadar godba igra državno himno.

Na budimpeštanskem letališču je padlo na tla športno letalo in se razbilo. Tudi pilot je ubit.

Strela ga je ubila v hiši. V vasi Viechtenstein pri Schärdingu v Avstriji je v noči na 1. julij divjala velika nevihta. Strela je okoli pol desetih zvečer udarila v hišo malega 29 let starega kmetiča Rudolfa Dorferja, ki ga je na mestu ubilo. Njegovo ženo, s katero sta bila komaj malo časa poročena, pa je strela omamila, vendar so jo rešili.

Biseri niz obglavljene francoske kraljice Marije Antoinette je bil te dni prodan na javni dražbi v Londonu. Za 950.000 frankov ga je kupil bogati indski maharadža iz Barbhanga.

Na šest let ječe obsojeni policijski šef. Policijskega šefa v Trentonu v Združenih državah Parkerja je sodišče obsodilo na 6 let ječe, ker je prisilil Pavla Wendla, da je priznal, češ, da je on umoril Lindberghovega otroka. Na 3 leta ječe je bil obsojen tudi sin policijskega šefa, ker je očetu pomagal pri tem delu.

Otroško zavetišče je zgorelo v Asakusi, predmestju Tokija. Zgorelo je 10 otrok.

Za reformo koledarja se poteguje država Čile, ki je v tem oziru poslala Društvu narodov izdelan predlog. Čile predlaga, da bi se koledar spremenil že s 1. januarjem leta 1938. Vsaka četrtnina leta bi bila enako dolga. Začela bi se vsaka z nedeljo. Dnevi na koncu leta in pa junij bi bili prestopni dnevi, ki bi leto astronomično izravnavali. Na podlagi tega predloga je avstrijski državni kancler pozval vse gospodarske ustanove, naj se izrečejo. Sedaj so se v Avstriji že začeli posvetovati. Nič pa ne kaže, da bi iz tega kaj bilo, najmanj pa že 1. januarja leta 1938.

Delavci v Čikagi so že začeli delati. Guverner države Indianopolis je sporočil, da je med delavci in delodajalci že dosežen sporazum v jeklarski industriji. Na podlagi tega sporazuma je 1. julija 19.000 delavcev v vzhodnem delu Čikage že šlo na delo.

Najdeno truplo dolgo pogrešane letalke. Znano bo še bralcem našega lista, da smo poročali v poletu 70 let stare angleške letalke vojvodinje Bradfordske, ki je o veliki noči v svojem malem letalu poletela iz Anglije na evropsko stran. Od tistega časa je nihče ni več videl. Pač pa so našli razbitine njenega letala v morju, kar je pomenilo, da je stara gospa mrtva. Sedaj pa so našli ob angleški obali tudi njeno truplo.

Grozilno pismo predsedniku Rooseveltu je poslal postaren American, ki se piše Weinwright. Mož je v pismu grozil Rooseveltu, da ga bo ubil. Možja so zaraditega prijeli in zaprli.

Smrtna kazen zaradi maše

Sovjetska tajna policija je v Kazanu prejela ruskega pravoslavnega duhovnika Bumagina, ki je po naročilu tete ustreljenega maršala Tuhačevskega bral sv. mašo za duše maršala Tuhačevskega in njegovih 7 ustreljenih tovarišev. Duhovnika Bumagina je sodišče obsodilo na smrt ter je bil ustreljen. Tudi 80 let staro telo maršala Tuhačevskega so zaprli. Čez tri dni so jo v jetniški celici našli mrtvo.

Nevidne reči in ljudje

Na kratko smo že poročali, da je neki Gradčan, ki se piše Pinter iznašel tako uredstvo, s katerim je mogoče v kratkem času nevidne napraviti reči in ljudi. Vsakdo je zmajeval z glavo, češ, da je kaj takega eploh nemogoče, vsaj tako ne, kakor veli iznajditelj. Neki tehnik, ki se rad peča s takimi vprašanji, je dejal, da je kaj takega govorit norost.

No, sedaj pa poročajo listi, da je tisti iznajditelj s svojo iznajdbo delal poskuse v paviljonu tovarne Semperit na dunajskem velesjemu. Najprvo je k tem poskusom povabil seveda časnike, kakor se pač spodobi. Najprvo je pokazal neko stvar ter je povedal, da bo ta stvar kmalu nevidna. In res je tisti predmet postal vedno prozornejši, dokler nazadnje ni kar izginil izpred oči gledalcev.

Nato je Pinter prvič na Dunaju pokazal, kako postane neviden tudi človek. Povabil je nekoga izmed občinstva, naj pride k njemu na oder. Kmalu je tisti človek postal neviden očem gledalcev, čeprav je ves čas ostal na odru ter z odra gledal, kaj se dogaja med gledalci. Lahko je tudi natančno opazoval, kaj se dogaja na odru, vendar ni mogel razložiti, kako je sam izginil izpred oči gledalcev. Torej nevidnost bi bila dognana. Kako pa iznajditelj to naredi, tega ni hotel še nikomur povedati. Zato nihče ne ve, ali njegova iznajdba temelji na optičnem ali fizikalnem dogajanju. Na razrešitev te uganke je po pravici lahko radoveden ves svet.

Maribor

m Maribor ob smrti velikega slovenskega vladke. Kakor blisk se je včeraj dopoldne širila po Mariboru vest o nenadni smrti velikega slovenskega vladke, sivolasega nadškofa dr. Antona Jegliča.

m Ob priliki kulturnega tedna v Mariboru, ki ga priredi umetniški klub v Mariboru, razdeli klub sledeče nagrade za tri najboljša dela iz književnosti, v podabljačo umetnosti, glasbe in za najboljše odrsko stvaritev. Te nagrade so: I. nagrada v znesku din 1500, II. nagrada v znesku din 1000 in III. nagrada v znesku din 500 za vanko gori navedenih umetniških vrst.

m SSK Maraton sporoča, da se zaradi smrti nadškofa dr. Jegliča preloži otvoritev športnega doma v Rušah na pozneje.

m Ureditve Glavnega trga prihaja vendarle v svoj zaključni stadij. Banská uprava je razpisala za 15. julija komisijonelen ogled na licu mesta, da se prouče preureditveni načrti.

m Mariborski zadružniki v Martuljku. Tudi mariborski zadružniki so se udeležili otvoritve za družnoga počitniškega doma članov železniške nabav. zadruga v Martuljku. 70 mariborskih zadružnikov se je odpeljalo na slovesno otvoritev na avtomobilih mariborske nabav. zadruga drž. uslužbencev.

m Gledališka uprava vladno prosi p. n. abonente, da poravnajo zaostale obroke.

m Kolesarjenje po pešpoti na otek prepovedano. Na pešpoti, ki vodi v kopaljšče pa Mariborskem otoku, so priridili orožniki zaradi številnih pritožb pešcev zasedo. Imela je popoln uspehi, ker je bilo prijavljenih okrajnemu glavarstvu 35 kolesarjev. V bodoče pa bo na tej poti stalna straža, ki bo vsakega kolesarja ne samo zapisala, temveč ga tudi zavrnila na banovinsko cesto.

m Studenčani se pritožujejo. Studencem je posodila mariborska občina škropilni voz, katerega so vsi občani veselo pozdravili. Sedaj pa so nam poslali pritožbo, da se škropijo samo Kralja Petra in Aleksandrova cesta, pa še ti dve samo enkrat dnevno, dočim so važne stranske ceste popolnoma pozabljene.

m Kantina v vojašnici kralja Aleksandra na Meljski cesti se bo oddala v zakup dne 5. julija ob 11. uri. Pravico imajo tudi osebe, ki niso invalidi.

Celje

e Župni izlet gasilske župe celjske. V nedeljo, dne 4. julija priredi prostovoljna gasilska četa v Gaberjih 25-letni jubilej svojega obstoja, združen z župnim izletom celjske gasilske župe. Jubilejna četa je zaprosila na merodajnem mestu za četirinsko vožnjo, veljavno od 3. do 6. julija. Rešitev še ni dospela, zaradi česar se vsi, kateri posejijo to prireditve, opozarjajo, naj si na posteljah, kjer vstopijo, nabavijo vozni listek za enkratno vožnjo ter pripravijo potom svojih četnih tajnikov uverjenje »Služb. list. br. 112 od 28. V. Glasom citirane odredbe imajo vsi gasilci odnošno samarijanke po železnihah znizano vožnjo.

e Pasji kontumae za mesto Celje. Okrajno načelstvo v Laškem poroča z dopisom br. 81-28.37 z dne 19. junija t. l., da je bila v Slivnem, občina Sv. Krištof, uradno ugotovljena pasja steklina. Da se prepreči širjenje te nevarne bolezni, odreja mestno poglavarstvo v smislu čl. 57. zak. o odvratanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni, pasji kontumae za mesto Celje, in naroča: 1. Vsi psi, ki še niso bili prijavljeni v tek letu, se morajo prijaviti najkasneje do 15. julija t. l. mestnemu poglavarstvu (soba št. 10). 2. Psi, ki niso varno priklenjeni ali zaprti, morajo biti opremljeni s sigurnimi nagobniki, ki izključujejo vsako poškodovanje tujih ljudi ali živali. Preprečiti je tudi potepanje mačk. 3. Vsak primer sumljivega obolenja psov in mačk je nemudoma javiti mestnemu poglavarstvu (veterinarskemu referentu v mestni klavnici). 4. Prepovedano je za čas kontumae brez dovoljenja mestnega poglavarstva menjati stalno bivališče psov. Prestopki te narredbe, ki stopi z današnjim dnem, t. j. 3. jul. in veljavno, se bodo kaznovali v smislu čl. 111 gori navedenega zakona. — Mestno poglavarstvo v Celju.

e Kino »Metropol«. Danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 »DUŠICA ROZA MARIJA«.

Kamnik

V Kamniku so že dogradili leseno ogrodje tridelnega odrá, kjer se bo igral Kalderonov misterij »Veliki oder svetca«. Kalderon je bil do sedaj pri nas malo znan, od njegovih številnih misterijev poznamo menda samo »Skrivnost svete mašec«. V soboto, 10. in v nedeljo, 11. julija pa bo frančiškanski pevski zbor uprizoril v Kamniku enega njegovih najslavnejših misterijev, ki je odrsko zanimiv, vsebinsko globok in lahko razumljiv, poln bistrih duhovitosti, pikre ironije, vesele komike in globoke tragike — prav tako, kakor prinaša življenje tesno drugo ob drugem — vse to pa prepleta globoko krščansko pojmovanje sveta.

Ker vlada za to izredno igro, ki bo v Sloveniji sedaj prvič igrana, veliko zanimanje, naj

si bližja okolica preskrbi vstopnice za sobotno predstavo, da bodo mogli ljudje iz bolj oddaljenih krajev na nedeljsko predstavo.

Za udeležence iz Ljubljane bo pripravljen avto, ki bo odpeljal po predstavi vse nazaj v Ljubljano. Prijave sprejema vratar na frančiškanski port v Ljubljani.

Škofja Loka

Tudi Škofja Loka se pripravlja na prosvetne prireditve: njihov program je dovolj obsežen.

Začne se 11. julija s štafeto, v kateri bodo nesli fantje našega Krekovega okrožja prst z groba Krekove matere v Selcih v Ljubljano na Krekov grob. Mislimo, da imamo pravico, da pri letošnjih prosvetnih prireditvah na prvem mestu počastimo spomin velikega ustanovitelja Prosvete — Janeza Evangelista. In mi smo po pravici prvi: saj se je Krek pri nas čutil doma in tu ima njegova mati grob. Naša štafeta velja materi in sinu; mati pošilja sinu prsti, ki naj ostane na grobu kot znak zvestobe in ljubezni materinske, ki ne mine. Obenem hočemo pokazati, da bomo hodili po potu za Krekom; braniti hočemo slovensko in jugoslovansko misel kakor si jo je on zamislil.

18. julija je glavni prosvetni dan: ob 9 sveta maša na Glavnem trgu, po maši blagoslov novega društvenega prapora, nato labor: govorita g. inspektor Dolenc in prof. dr. Fajdiga. Popoldne teledrugi nastop mladine Krekovega okrožja. Naslednji dve soboti in nedelji, t. j. 24. in 25. julija, 31. julija in 1. avgusta se ponovi škofovo pasijon, ki je že lani zaslovel. Upamo, da bo pritegnil starih in novih gledalcev.

Nazadnje — 8. avg. — imamo v načrtu veliko tombolo. Govori in misli se, da bi postavili za 30 tombol — 30 koles. — Škofja Loka torej — vabi. Kakor ločani radi pridemo drugam čim več moremo, tako pričakujemo, da bomo mogli pozdraviti v svoji sredi mnogo prijateljev in znancev zlasti z Gorenjske!

Osebnosti

— Diplomirani so bili na filozofski fakulteti v Ljubljani v junjskem terminu ti-le kandidatje in kandidatinje: Battistin Mirko (praktično-kemijska skupina); Brenk Franc (pedagoška skupina); Cerar Jelka (praktično-kemijska skupina); Čoh Nada (germanska skupina); Furlan Danilo (geografska skupina); Hrovat Hermina (pedagoška skupina); Jamar Marija (romanska skupina); Jeglič Stanislav (matematična skupina); Lombar Alojzija (romanska skupina); Lumbar Bogomir (pedagoška skupina); Lusner Gustav (pedagoška skupina); Mehle Milan (skupina za ožbo zgodovino); Müller Marija (romanska skupina); Petrič Metka (biološka skupina); Resnik Leopold (klasična skupina); Senegačnik Edvard (germanska skupina); Siege Leopoldina (germanska skupina); Slapar Franja (germanska skupina); Škerlj Boris (praktično-kemijska skupina); Uršič Hinko (geografska skupina); Uratarič Bogdan (pedagoška skupina); Vehovar Tatjana (germanska skupina); Znidarič Danica (biološka skupina).

Konjske dirke v St. Jerneju

Pod pokroviteljstvom g. bana Marka Natlačená so, kakor vsako leto, bile na praznik sv. Petra in Pavla konjske dirke v St. Jerneju. Obisk je bil nenavadno velik. Poleg domačinov, ki so z velikim zanimanjem sledili uspehom svojih znancev-dirkalcev, se je udeležilo prireditve tudi veliko število tujcev — ljubiteljev konjskega športa. Novomeščani, Brežičani in Bizeljčani so letos mnogoštevilno obiskali to tradicionalno kmetkošportno in rejsko prireditve. Opazili smo tudi nekaj udeležencev iz oddaljenega Karlovca in Zagreba, ki so se zanimali za nakup konj priznane šentjernejske reje. Vodstvo »Dirkalne in jahalne družšvac se je potrudilo, da so dirke izpadle v čim večje zadovoljstvo udeležencev, kakor tudi rejcev-dirkalcev. Točno izvajanje programa, ki so ga imeli obiskovalci tiskanega na razpolago, je pripomoglo, da je bilo lažje slediti tekmam. V vseh točkah, razen v zadnji, ki je bila namenjena jahalnim sportnim konjem, so zmagali samo konji domače kmetske reje.

V I. dirki dveletnih konj je zmagal »Filko« g. Josipa Krainerja, vozač Lipej I., Bizeljsko. V II. dirki tri- do štiriletnih konj je zmagala »Mirca« Kerina Franceta od Sv. Križa. V III. dirki štiri- do dvanajsetletnih konj je bil prvi »Glič«, konj Turka Janeza, Roje. V IV. dirki američanskih kasačev je zmagal »Makfilko«, triletni žrebec Lipeja Ivana, Bizeljsko. V V. jahalni dirki je v zelo močni konkurenci ob udeležbi športnih jahalnih konj zmagala sedemletna kobila »Dahic«, last Koška Janeza iz Drame; jahač France Kerin, Sv. Križ. Te dirke so se udeležili tudi dirkalci, ki so dirkali v zadnji točki, jahalni dirki z zaprekami, kjer pa je zmagal g. Stanjko Viljem. V VI. dvoprežni dirki je krasno vozil in zmagal Petan Jože iz Sromelj s svojo sedemletno kobilo »Danico« in triletno kobilo »Mireoc«, last Kerina Franceta od Sv. Križa.

Videli smo, da ima društvo namen dvigniti nivo in sloves šentjernejskih dirk, kar upamo, da se mu bo z dobrohotno pomočjo merodajnih krogov in s požrtvovalnim delom članov v polni meri posrečilo. Želimo pa, da bi v prihodnje na dirkališču na notranji strani nobena stvar občinstvu ne ovirala razgleda, niti se sprezalo in naprezalo in bi morali biti tudi gledalci samo na zunanji strani, kot je to na vseh drugih priznanih dirkališčih.

Novi kovanci

Iz teksta zakonskega predloga posnemamo še, da bodo novi srebrniki vsebovali: po 50 in 20 din 75% srebra, novci po 10 din bodo iz čistega niklja, drobiž za 2, 1 in 0,50 din bo sestavljen iz 910/1000 bakra in 90/1000 aluminija, po 25 par pa 980/1000 bakra in 20/1000 aluminija.

Po zakonskem predlogu bodo državne in samoupravne blagajne sprejemale srebrni denar po 50 in 20 din in neomejeni višini, zasebniki pa do 1000 din. Nikljasti denar sprejema država, odn. samoupravne blagajne v neomejeni višini, zasebniki pa največ do 500 din. Drobiž po 2 din bodo sprejemale drž. blagajne do 2000 din, zasebniki pa so dolžni vzeti ne več kot 500 din, komade po 1 din vzame država do 1500 din, zasebniki do 200 dinarjev, komade po 0,50 din vzame država do 1200 din, zasebniki do 100 din, kontno sprejema komade po 25 par država do skupnega zneska 500 din, zasebniki pa morajo vzeti tak drobiž do 25 din za enkratno izplačilo ali vplačilo.

Poizvedovanja

Deški suknič iz točna, zeleno obšit je bil najden pred kavarno »Evropoc« in se dobi pri Theuerbuchu, Gostrinova ulica 4.

Za pametno nego kože - 10000.- Din nagrad!

To je počitniško veselje s Solea. Brez kožne kreme itak ne moremo na počitnice - pri uporabi Solea kreme s kolesterinom, ki krepi kožo, in dišečega Solea mila in če pri tem le malo razmišljujete, pa se vam ponuja 1. nagrada 3.000.- Din v gotovini! Vsaka boljša specialna trgovina ima v zalogi Solea milo in Solea kremo. Z dobrimi prijatelji na morju, v gorah, v kopaljšču, pri počitku skupno presoditi Solea proizvode, najti posebno prednost Solea-kožne nege in nato pogumno in odkrite poslati rešitev na Tivornice Zlatorog, oddelek Solea, Maribor - to je vse!

Zadnji termin je 14. julij 1937. Kratke ali dolge rešitve, v verzih ali prozi, na dopisnici ali v pismu, vse ima iste izgleda na uspeh, če je pravilna. Zdravo kožo in vesele Solea-počitnice!

Koncentracija v drž. lesni industriji

Dne 20. julija bo občni zbor delničarjev Šipada, na katerem bodo razpravljali predvsem o fuziji tega podjetja s tovarno celuloze Drvar in deln. družbo za vnovčevanje lesa in trgovino z lesom Durmitor v Sarajevu. — K temu je pripomnil, da ima vse delnice Šipada (Šumsko-industrijsko podjetje Dobrlin-Drvar, kot se glasi polopen naziv tvrdke) v rokah država. Šipad sam ima v rokah vse delnice tvrdke Durmitor, s katero se bo fuzioniral. Tivornica celuloze v Drvarju je bila svoječasno v posesti švicarskega kapitala, toda država, odnosno ministristvo za gozdove in rudnike je odkupila te delnice. Po sklepu ministrskega sveta z dne 14. oktobra 1936 je Državna hipotekarna banka izplačala Šipadu posojilo 14 milij. din za odkup delnic celulozne tovarne v Drvarju od inozemskih skupin. Ker je Šipad v posesti i Drvarja i Durmitorja, je fuzija stvar racionalnosti. V zvezi s tem bo Šipad zvišal svojo delniško glavnico, ki znaša sedaj 20 milij. din najbrže za kupnino Drvarja, torej za 14 milij. din in za delniško glavnico Durmitorja. — Računski zaključek Šipada za 1935 je izkazal 2,8 milij. din izgube, radi katerega se je skupna višina izgub obremen z onimi iz prejšnjih let povečala na 13,6 milij. din. Za 1936 ima Šipad zopet izgube 1,4 milij., tako da se skupna izguba poveča na 15,0 milij. din. Za lansko leto izkazuje nadalje podjetje povečanje upnikov od 88,1 na 107,7 milij. din, nadalje je podjetje zadolženo za 7,75 milij. v obliki akceptov pri Narodni banki. Med aktivni znašajo efekti 12,0 (1,75) milij. din, investicije in železnice 19 (1,7) milij., udeležba pri Durmitorju 26,6 (27,07) milij. din, zaloge in material 38 (33) milij. din.

Narodna banka in kreditni trg

Poročali smo že, da je bila v sredo in četrtek seja upravnega odbora Narodne banke pod predsedstvom guvernerja dr. Milana Radosavljeviča, ki je razpravljala zlasti o rešitvi obnove poslovanja naših denarnih zavodov vseh vrst. Na seji je podal glavni ravnatelj banke dr. Milan Protič važne podatke o stanju naših denarnih zavodov.

Od 620 denarnih zavodov, delniških bank jih je pod zaščito 318, od tega 298 ima odlog plačil, 18 izvenkonkurno likvidacije in 2 sanaciji. Od kašičitenih bank plača za stare vloge in terjatve 7 bank po 4%, 1 plača 3,5%, 23 po 3%, 4 po 2,5 odstotka in 253 bank po 2 odstotka. Skupne vloge so se od 1. aprila do maja, torej v teku meseca aprila povečale od 11.238 na 11.319 milij. Din, torej za 81 milijonov dinarjev. Lani aprila so se vloge povečale za 53 milijonov dinarjev, znašale so dne 1. maja 10.360 milijonov dinarjev. Najnižje stanje vlog je bilo doseženo dne 1. decembra 1935 e 9.780 milij. Din. Vloge se razdele sledeče: državni denarni zavodi 2,856 milij., samoupravne hranilnice 2122 in zasebne banke 6260 milijonov dinarjev. Od skupne vsote odpade na Belgrad in nekdanjo Srbijo 4894 (tu so všteti predvsem državni denarni zavodi), na Zagreb a Hrvatsko in Slavonijo 3496, Slovenijo 1822, Vojvodino 747, Bosno in Hercegovino 316, na Dalmacijo pa 244 milij. Din vlog.

Po drugi statistiki je bilo na koncu leta 1935 pod zaščito vlog in tekočih računov oz. upnikov pri denarnih zavodih 4308 milij. likvidno pa je bilo 5917 milijonov. Do konca septembra 1936 so zamrzne vloge padle na 3981, likvidne pa narasle na 6641 milij. dinarjev. Pri nezastiženih zavodih je bilo zamrzne vlog 643 milij., na zaščitene banke pa odpade od 6641 milij. vlog 639 milij Din na nove vloge.

Ker so izpolnjeni vsi pogoji za nadaljnjo sanacijo gospodarstva, rešeno je vprašanje kmetjskih dolgov, povečuje se vrednost terjatev denarnih zavodov, ker so dolžniki nedvomno postali bolj solventni. Narodna banka je popolni gospodar deviznega položaja. Zato je potrebno urediti tudi poslovanje denarnih zavodov na zdravi in novi podlagi. Po referatih guvernerja in glavnega ravnatelja so bili podani še nekateri drugi pismeni referati o tem, kakšno pot naj bi ubrala Narodna banka za oživiljenje denarnih zavodov. Svoj referat je podal tudi član upravnega odbora g. Ivan Avsenek.

Borza Denar

V zasebnem klistingu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 237,20—238,80.

Avstrijski šiling se je v Ljubljani nadalje okrepil na 8,42—8,52, v Zagrebu na 8,505, v Belgradu na 8,375—8,475.

Grški boni so beležili v Belgradu 33,25 blago. Italijanske lire so nudili v Zagrebu in Belgradu po 2,20.

Nemški čeki so v Ljubljani popustili na 12,50 do 12,70, v Zagrebu so ostali neizpremenjeni na 12,575—12,775, nadalje so beležili v Zagrebu za aredo avgusta 12,30—12,50, za konec avgusta 12,30 do 12,50, za konec septembra 12,50—12,70. V Belgradu so beležili 12,3971—12,5971.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2,004,968 dinarjev, v Belgradu 4,015,000 Din. Efektin promet je znašal v Belgradu 431,000 Din.

Nadaljnji padec franka.

Dočim je še včeraj francoski frank beležili v Curihu 17,30, je danes popustil na 16,775. V Zagrebu je včeraj frank beležili 179,27—180,70, danes pa je padel na 167,02—168,46. Po včerajšnjih notacijah v Parizu, Londonu in Newyorkom soedeč, se je vrednost franka zmanjšala v primeri z 29. junijem za približno 17 odstotkov.

Ljubljana. — Tečajji s primem.

Table with exchange rates for various currencies like Amsterdam, Berlin, Brussels, etc.

Curih, Belgrad 10, Pariz 16,775, London 21,6125, New York 43725, Bruselj 73,60, Milan 23, Amsterdám 240,30, Berlin 175,30, Dunaj 81,60, (81,90), Stockholm 111,45, Oslo 108,65, Kopenhagen 96,50, Praga 15,25, Varšava 82,90, Budimpešta 86,25, Ate-ne 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 955, Buenos-Aires 13225.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 88,50—90, agrarij 51,50—52,50, vojna škoda promptna 406,50—408, begluske obveznice 75—76, 4% severni agrarij 51,50—53, 8% Blerovo posojilo 95,25—96,25, 7% posojilo Drž. hip. banke 98,50—100, Trboveljska 250 blago, 7% Blerovo posojilo 85—86.

Zagreb: Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 89—90, agrarij 52 denar, vojna škoda promptna 406—408, za konec julija in avgusta 405 denar, begluske obveznice 75 denar, dalm. agrarij 73 denar, 8% Blerovo posojilo 94—95,50, 7% Blerovo posojilo 85,50—86 (85,75), 7% posojilo Drž. hip. banke 99,75 denar, 7% stab. posojilo 86—87 (86,50). — Delnice: Narodna banka 7,150 denar, Priv. agrarna banka 194—196, Trboveljska 200—210, Danica 35 blago, Ouj. livarna 180—190, Oej. sladk. tov. 180 blago, Dubrovačka 380 blago, Jad. plov. 375 denar, Oceanija 280 denar.

Belgrad: Državni papirji: vojna škoda promptna 407,50—408,50, begluske obveznice 76,25 denar (76,50), dalm. agrarij 74,25—74,50, 4% sev. agrarij 52 denar, 8% Blerovo posojilo 95—96, 7% Blerovo posojilo 86—86,25, 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar, 7% stab. posojilo 87—87,50. — Delnice: Narodna banka 7,150 denar, Priv. agrarna banka 197—199.

Dunaj, 2. julija. Naraščanje tečajev na dunajski borzi se je danes delno nadaljevalo. V kulisi so posebno narasli tečajji Feltena, popustili so pa tečajji Alpine in Rime. Nadalje so po prehodni oslavitvi češki papirji šli gor, avstrijske delnice so bile z malimi izjemami čvrste, tudi madjarski papirji so se malo popravili. Beležili so [v oklepajih včerajšnji tečajji]: Donavsko-savsko-jadranska 61,15 (61,05), avstrijske stavbne srečke 18 (18); delnice: Länderbank 86 (86), Donavsko-savsko-jadranska 19,70 (19,70), Graz-Köflacher 27, Steg 28,90 (28,45), Stewegg 28,90 (28,40), Magnesi 94,50 (94), Trboveljska 27,40 (27,08), Alpine 44,45 (44,95), Berg-Hütten 685 (680), Rima Murany 94,25 (94,50), Steyr-Daimler-Puch 214 (213), Leykam 76,25 (78), Semperit 68,95 (68,25).

Žitni trg

Novi Sad: Koruza: be., erem. 91—93. Tend. prijazna, promet živahen. Sombor: Pšenica: be., ok. Sombor 165—167, gornja be., erem., slav. gornj. ban. 162—164, ban. 164—166, bač., ladja »Begej« 169—171, be., ban. potiska 169—171. — Koruza: be., erem. 90—92, be. beli 25 93—95. — Moka: be., ogggg 255—265, 235—245, 220—230, 190—200, 150—160, 110—115. — Otrubi: be., erem. 88—90. Ječmen, žizol ne notirajo. Ostalo neizprem. Tendencja čvrsta. Pro-met 34 vag.

Sport

Danes nadaljevanje troboja Belgrad-Zagreb-Ljubljana

Danes nadaljevanje troboja Belgrad-Zagreb-Ljubljana
Zanimivi lahkoatletski troboj med najboljšimi atleti Belgrada, Zagreba in Ljubljane, ki se je pričel včeraj, se danes popoldne nadaljuje na igrišču Primorja. Vabimo ljubljansko športno občinstvo, da si to edinstveno in elitno lahkoatletsko prireditev ogleda v obilnem številu, kajti včerajšnji rezultat in odlični atleti so nam garancija, da bomo gledali

S Haškomo začnemo

Zagrebska akademiki bodo odprli serijo prijateljskih tekem, ki jih bo priredila naša Ljubljana pred začetkom jesenskega dela liginega tekmovanja. Vrstila se bodo domača in inozemska moštva ter se nam bo nudila prilika, da si po dolgem predledku ogledamo tudi italijanske predstavnikove nogometa. Odbor SK Ljubljane je odločen nuditi naši športni publiko dobre tekme, pod pogojem, da ga bo ista finančno podprla z obilnim posetom. Večne deficite v klubu nima kdo kriti in če zmorejo mesta, ki so dvakrat manjša od Ljubljane plačati n. pr. za SK Romo 50.000 din, bo morala tudi Ljubljana pokazati mnogo več zanimanja, če želi videti odlična inozemska moštva, ki bodo nudila tudi našemu moštvu odlične treninge, ki je neobhodno potreben za napredek.

Hašk se momentano nahaja v zelo dobri formi. Pred dvema dnevnoma je porazil madjarskega prvaka Hungarijo z rezultatom 5:0. Naše moštvo pa je preteklo nedeljo s 4:3. Vsekakor smo z našim rezultatom, ki ga je doseglo pomlajeno moštvo Ljubljane, lahko zadovoljni. Upamo, da nam bo tudi v nedeljo zaigralo tako, da bo navdušilo športno občinstvo ter potrdilo zagotovila merodajnih, da se Ljubljana počasi bliža elitnim jugoslovanskim klubom.

Glavna tekma začne ob 17.30, predtekma Svoboda jun. : Kranj jun. ob 16.30.

Sportni dan na Vrhniki

SK Vrhnika priredi v nedeljo 4. julija IV. veliki športni dan s sledečim sporedom:
Dopoldne: ob 9 klubska kolesarska dirka na progi Vrhnika-Planina-Vrhnika. V tej skupini imajo pravico startati izven konkurence tudi vozači drugih klubov, ki so verificirani v KSKJ. Pri tej dirki bomo zopet videli znanega dirkača Oblak Janka, ki se bo boril z ostalimi kolegi za naslov klubovega prvaka. Oblak se je za letošnje leto umaknil iz javnega tekmovanja.

Po startu kolesarjev bo veliki lahkoatletski meeting v različnih disciplinah. Sodelovali bodo poleg domače sekcije tudi SK Borovnica, SK Javornik (Rakek) in SK Kamnik.

Popoldne: ob pol 14 je zbirališče športnikov na Cankarjevem trgu. Ob 14 povorka športnikov z godbo na čelu okoli Vrhnike na igrišče, ki je poleg veselicega prostora pri znani vrhniški gostilni

prvovrstne športne dogodke.

Vstopnina: Dijaki 3 din, stojišča 5 din, sedeži po 15 in 20 din.

Pokalni turnir v Mostah

V nedeljo 4. julija se nadaljuje pokalni turnir STK Moste. V finalnih tekmah se sestanejo:

Ob 16 Mladika — Moste za tolažni pokal.

Ob 17.30 Ljubljana — Slovan za pokal g. dr. Osolnika.

»Kočevsk«. Ob 15 bo nogometna tekma med SK Kamnik in Vrhnika, po tej tekmi bo tekma hazenašic kot propagandni nastop. Sodelovali bodeta dve družini dveh najboljših ljubljanskih klubov.

Po končanih tekmah bo razdelitev nagrad za vse skupine in velika športna veselica.

Kolesarska podzveza poziva vse klube, da se v čimvečjem številu udeležijo IV. športnega dneva SK Vrhnika po delegatih in vozačih. Odhod iz Ljubljane z vlakom ob 7.45, povratek iz Vrhnike 17.10

Seja U. O. v ponedeljek 5. t. m. v sejni sobi restavracije »Slamič« z dnevnim redom: Izlet v Postojno—Trst, zvezdna dirka v Celje, ki bo obenem za prvenstvo podzveze. Prosi se sigurne udeležbe radi drugih važnih sklepov.

Tour de France 1937

30. junija se je pričela ta nedvomno najzanimivejša športna prireditev vsakega leta. Do 25. julija bo trajala. Pod zgornjim naslovom bomo redno prinašali potek dirke, ki zanima ves športni svet, Francijo samo pa spravlja v mrzlično napetost in pričakovanje.

Poleg vseh drugih ugodnosti, vmesnih in neoficijelnih nagrad, dobi zmagovalc nagrado 200.000 frankov. Letos tekmujejo s kolesi, ki so opremljena s prestavami. Prvič se letos udeležujejo tekmovanja Angleži in Kanadci. 94 je vozačev. Z desetimi v moštvo nastopajo Belgija, Francija, Italija in Nemčija, s šestimi Švica, Nizozemci, Španija in Luksembur, Anglija pa s tremi. Od vozačev posameznikov je 22 Francozov, štiri Belgijci in štirje Italijani.

Belgija polaga svoje upe na Maesa in Verwaeca, v sprintih pa na Menlenberga in Danneelsa.

Italija pričakuje največ od Bartalija, pa tudi Martano in Servadei utegneta presenetiti.

Nemčija ima najboljša moža v Bautzu in Weckerlingu.

Francozi verjamejo v Speicher-a, Hietardfa in Lapebil-a. Zraven teh prihajajo v poštev Le Greves in Archamband.

Ostale države imajo prav gotovo tako svoje favorite, ene za gorske proge, druge za ravnično in zopet druge za sprint pri ciljih.

Starter in poročevalec je bivši dvakratni zmagovalc, Francoz Magne.

Vsako eredo in vsako soboto bomo prinašali izčrpana poročila.

KULTURNI OBZORNIK

Mladika

Naš ugledni in pestro urejani družinski list nastopa drugo polovico letošnjega letnika z isto točnostjo in obsegom, kakor je izhajal doslej. Od leposlovnega dela pa do zadnje strani na platnicah vzgaja, zabava, poučuje in razvoja ter tako smoteno in z uspehom vrši zastavljeno nalogo. Poleg pesmi in leposlovnih spisov ima zmerom tudi članke o zanimivih krajih in ljudeh ter v sleherni številki posveča svojo pozornost kakšnemu slovenskemu umetniku na ta način, da prinaša reprodukcije njegovih del ter besedo o slikarjevi osebnosti in življenju, ne da bi pri tem zanemarjala tuje umetnike in tako uvajala v razumevanje slikarstva in kiparstva pod vodstvom poznavalcev umetnosti. Mnogo pažnje polaga na razna vprašanja, ki so v zvezi z družinskim življenjem in njegovimi zadevami, skrbi pa tudi za primerno in duhovito razvedrilo. Mladika je zelo dobro urejan in vreden družinski list.

Leposlovje v juljski številki so prispevali poleg Mare Husove, ki je v nadaljevanju Žive plamenice dosegla zdaj 12. poglavje, Jan Plestenjak s Cevljarjem Sojarjem, v katerem prav gladko pripoveduje in prikazuje tisto večno zabavljajočo družbico v gostilni, ki zna nešteto receptov za izboljšanje sveta, ki vse ve in vse hoče, pa tako iz dneva v dan v svoji lastni onemoglosti pije.

Venceslav Winkler je kar lepo napisal razgovor dveh starih gospodarjev, ko se menita glede dote, ki naj jo dobi nevesta, čeprav ne rešuje v ospredju vprašanja »Dveh rodov«, kakor je spis naslovljen. Globlje je zastavljen »Otrok«, ki ga objavlja Viktor Smolej in s čemer posega v jedro tistega družinskega življenja, ki ni v sebi in svoji skupnosti osredotočeno, temveč se razkrajja ob skrajnem povdaru individualnih pravic. Začetek, ki je objavljen, kaže dobro zasnovano tudi v zgradbi s svojima predstavnicama dveh nasprotnih tečajev.

— Od štirih pesmi v zvezku je napisal dve Leopold Stanek, ki se že nekaj časa redno oglašata s tem leposlovnim izrazom. Kljub še nepopolnemu oblikovanju, kjer se mu včasih izpodmakne sila in lepota verza, so njegove pesmi, kakor je na primer »Križa«, presrčne v svojem tonu, sicer pa pripovedne. Venceslav Sejavec je objavil pesem izgubljeni sin, Janez Tominec pa Melanholijski. — Ivan Zorec nadaljuje zapiske Iz nižav in težav (poglavje 58. — Domače vaje, in 59. — Pojedina pri Trimalhionu). — Dr. Andrej Snoj, ki popisuje iz doživetja in znanja svoje potovanje v Jordansko kotlino in k Mrtvemu morju, bo s tem pomnožil naše potopise z lepim primerom, ki je poučen ter vsebuje tudi pesniške opise krajine in prizorov. V sedanjem zvezku popisuje dr. Snoj Karantanijo, pot proti Transjordaniji, v Teleilat Ghassulu, Odkritje Sodome in Gomore?, Na mestu Kristusovega krsta in pot k Mrtvemu morju.

Prijetno je pisano zemljepisno poročilo o Filipinih, ki ga je sestavil Pavel Kunaver ter v njem opisal otočje po njegovem geološkem znanju, po ljudstvih, gospodarstvu in kulturi ter prirodnih posebnostih. Jan Plestenjak se je v toplo pisanem članku spomnil pokojnega vseuč. prof. dr. Ivana Prijatelja. Zanimivo in pomembno gradivo ima »Slovensko narodno blago« o raznih vražah in ljudskih verovanjih (zbira Mödendorfer), Ivan Šašel pa nadaljuje »Nove pregovore in

reket«. — K. Dobida poroča »K delom Franceta Koširja«, enega naših mlajših slikarjev, ki se je že dobro uveljavil in čigar deset reprodukcij prinaša sedanji zvezek Mladike. V. Steska poroča o Teodorju Horscheltu. Obsežen je knjižni pregled. — Niko Kuret piše o otroških igračkah v zvezi z otrokovim razvojem ter daje tudi praktična navodila o vrsti in setsavi primernih igračk. E. Skalický daje pouk o torbica in gobelinski tehniki. Mimo zabavnega dela pa so zbrane mnoge tehtne »Misli« o perečih zadevah našega življenja javnega. Objavlja ph. St. L.

Mostar i Hercegovina je naslov monografičnemu zvezku Glasnika Jug. profesorskega društva za julij in avgust, ki izhaja v Belgradu (tiskan v cirilici in latinici). Skoraj dvesto strani obsegajo razni spisi, ki pojasnjujejo zgodovino Hercegovine, prikazujejo Mostar kot književno in duhovno središče Bosne in Hercegovine, rišejo prosvetne, zdravstvene in gospodarske razmere v Hercegovini, poročajo o lepotaht ter zemlje ter dajejo pregled narodnih in kulturnih društev v nji.

Tako odkriva V. Corović preteklost Hercegovine od prvih početkov, kolikor jo je doslej ugotovila arheologija, pa do najnovejšega položaja v naši državi. Dušan V. Vuksan poroča o stikih Crne gore s Hercegovino na začetku 19. stoletja. Hamdija Kapidžić objavlja poročila, ki se nahajajo v dunajskem vojnem arhivu in s svojim člankom doprinese k zgodovini hercegovskega upora leta 1881—1882. Vasilij Popović očrtava razmerje in poglede Evrope do hercegovskega upora.

Dr. N. Stojanović poroča o Hercegovcih v bosansko-hercegovskem saboru ter opisuje njegov sestav in značaj poslancev. Mustafa Alikalifič poroča o razlogih in razvoju Džabičevega pokreta. — Svoje spomine na kulturni svet Mostarja objavlja Stefan Zekula v članku »Svet devet in tridesetimi leti«. Jovan Dučić označuje pesniško delo Alekse Santića in njegovo osebnost, dočim piše Jovan Radulović o prvem oblikovanju pesnika Alekse Santića in pisatelja Svetozarja Corovića. Jovan V. Vuković razpravlja o karakterističnih posebnostih mostarskega govora ter razčlenja fonetiko, morfologijo, akcent in sintakso. — Marčić Bruno daje pregled o upravi, šoli in učencih na mostarski gimnaziji. Pavel Kozomora pa poroča o osnovnem pouku v Hercegovini nekdanj in sedaj. Dr. Lovro Dojmi opisuje zdravstvene razmere v Hercegovini s socialno-medicinskega stališča. Vaso Gajić opisuje gospodarstvo, in sicer živinorejo, poljedelstvo, gozdarstvo in rudarstvo ter ostale gospodarske panoge. — Salih Baljič poroča o lepotaht ter zemlje, Predrag Karalić na očrtava »mistični pejzaž Popovega polja«. — Obsežen je pregled o kulturnih in prosvetnih društvih in ustanovah, o »Napredku«, »Gajretu«, o sokoletstvu, o frančiškanih in frančiškanskih šolah ter o tiskarni dona F. N. Miličevića v Mostarju. Zanimiv je pregled orientalne arhitekture, ki se kaže v zgradbah in seliščih. Skrbno je zbran tudi pregled literature o Hercegovini.

**V boj za naše časopisje!
Zahtevajte povsod naš list!**

Skol ljubljanski naznanja v globoki žalosti, da je v petek, dne 2. julija, ob 5 zjutraj v 88. letu življenja, v 64. letu mašništva in 40. letu škofovstva v samostanu oo. cistercianov v Stični mirno v Gospodu zaspal, maziljen s sv. oljem,

prevzvišeni gospod

Dr. Anton Bonaventura Jeglič

nasl. nadškof garski,

prisednik papeškega prestola in rimski grol, biseromašnik, odlikovan z redom sv. Save I. razr., z redom Karadordve zvezde 4. vrste in z redom belca orla II. razr., častni mešan ljubljanski itd. itd.

Vodil je 32 let ljubljansko škofijo pod geslom »Pridi k nam Tvoje kraljestvo po Mariji« in zapustil v slovenskem narodu neizbrisne sledove blagoslovljenega dela. Gospod ga je poklical k sebi na praznik Marijin in na prvi petek, posvečen presv. Srcu Jezusovemu.

Truplo bo položeno na mrtvaški oder v dvorani škofijskega dvorca v Ljubljani.

Pogreb bo v Ljubljani v ponedeljek, dne 5. julija, ob 9 iz stolne cerkve sv. Nikolaja na pokopališče pri Sv. Križu.

Duši velikega pokojnika prosimo večni mir!

V Ljubljani, dne 2. julija 1937.

Agnes Günther:

28

* Dušica - Rožmarija

Vožnja na grad molka je divna. Najprej drži cesta v dolino navzdol. Čez prastari, pokriti most drvi kočija. Potem se premika v krivuljah proti strmi višini navzgor. Stolpi in strehe brauneškega gradu se imenitno odražajo na svilenomodrem jesenskem nebu. — Nato pridejo v visok gozd, kjer postane drdranje koles skoraj neslišno. Ta gozd se sveti v medlem in svetlem zlatu, v škrlatu in modri zelenini. — Papa je izredno vesel in dušica sluti, da je z njo zadovoljen.

Naprej se vije pot čez polja, po katerih vlečejo plug in nad katerimi plavajo gospenji laski. Iznemada ima dušica v rokah žarečedeč javorov list, ki ji je priletel v naročje. Drži ga proti svilenemu nebu ter ga mora vedno znova občudovati in razmišljati, čemu se je list tako lepo oblekel — za umiranje! — Se nekaj prastarih majhnih hišic z visokimi strehami, še visok oreh in klanec, po katerem srebrno blesti sroboj in se smeje rdečeblesče šipek. Hipoma se prikaže nad vrhovi mogočnih lip temen stolp. — Grad molka! —

»Rožmarija, raduj se, to je grad molka! Tako nagovori knez malčico.

»Kako čudno,« vzklikne kneginja, »opazi se šele, ko smo že tik njega!«

»Zato še stoji,« odgovori knez. »V tridesetletni vojni ga menda niso našli.«

»Moj Bog, kakšna tišina!« vzklikne kneginja. »Ali ima grad odtod svoje ime?«

Pri gozdarjevi hiši, ki stoji prijazno ob vhodu med dvema lipama, so izstopili. Čez notranje obzidje zre visoka in temna, z zelenim bršljanom ogrnjena graščina in mračen črn stolp z obrambnim hodnikom. Pod lipami šumlja in žubori studenec. — Ko je zapeljal voz navzdol proti hlevom, je studenčev žuborenje edino, kar se sliši v tej čarobni tišini. Z okroglega okopa okoli lipe, se vidijo gozdovi v pestrih jesenskih barvah. Visoko v zraku kroži jastreb in iz vrta, katerega oklepa z bršljanom obraščen zid, prihaja nežni vonj po rezedah. Knez prime dušico za roko ter stopi z njo k studencu. Tu vzame iz etuja srebrn kozareček ter ga napolni s studenčnico, rekoč:

»Pij, Rožmarija! To moramo tu storiti!«

Dušica zre v svojega očeta ter pije iz kozarca. V svojem srcu pa ga prosi odpustanja, ker ga je dolžila, da se zna slaviti praznikov.

»Tako je storil tudi moj oče, ko je prvič prišel na ta grad. Rekel je, da mora iz tega studenca piti, kdor hoče postati pristen Braunecker.«

Zdaj je pristopila tudi kneginja. Dvignila je malo svojo čipkasto obleko, kajti okoli studenca je bilo mokrotno.

»Povej mi, Frid, ali je to le družinsko govorjenje, kakor trdi tvoja sestra Helena ali pa je tudi nekoliko prazne vere vmes?«

»Helena je ženska, ki ne pozna čuta spoštivosti in bi morala svoj jezik malce bolj brzdati. Prazna vera? — Tega ne bi mogel reči. Obstojta bajte zgodba o nekem Brauneckerju, o studencu in o villi. Zal je sam ne poznam. Ali ti smem ponuditi?«

Toda Helena ne mara mrzle vode, ampak upa, da dobi tam gori v začarani graščini topel čaj... Seveda šele potem, ko ta dva dovršita svojo pobožnost. Rožmariji je, kot bi bila v cerkvi! —

Ko sta končala, izpregovori knez: »Rožma-

rija, tu vzemi še lipovo vejico k tvojemu javorovemu listu!«

»Ali mora to tudi biti? Moj Bog, kako svečana je malčica! Sreča, da ni deček, sicer bi morala postati duhovnik!«

Potem stopajo med bršljanovimi stenami po stopnicah navzgor proti notranjemu grajskemu dvorišču, kjer stoji graščina z visokim stolpom. Nad visokimi vratmi je mogočen, v kamen vdolben grb z letnico 1534. Za vrati je mračna dvorana z izrezljanimi jelenjimi glavami z mogočnim rogovjem ob lesenih stebrih. Kneginjo malce strase.

»Hu, kako diši tu po duhovih! Frid, prepričana sem, da tu celo podnevi straši. Tega mi pa nisi povedal, da je ta grad takšno gnezdo strahov... Ti vendar ne boš trdil, da bi mi mogli v tem ozračju živeti in to nekaj dni!«

Knez je nekoliko v zadregi: »No da, malce starodobno že diši tu po prostorih, v katerih nihče ne prebiva... Menda je gozdarica premalo zračila ali pa je preveč tega bršljana. Gori bo bolje, boš videla!«

Toda kneginja ne neha tožiti: »Te jelenje glave povsod, ki boljše s svojimi steklenimi očmi! Te dolbine ob oknih na stopnišču! To je grad duhov iz kakega angleškega romana!«

»Da ti to rogovje ne ugaja! Poglej, na vsaki ploščici imel vse te jelene so postrelili po naših gozdovih. — Ta sedemnajsterak! Jaz imam veselje z lepim srnjakom! — Tega je ustrelil moj oče, ko mu je bilo šele petnajst let. Citaj ta napis! — Kako ga je moralo to vzradostiti! Danes pa to sitnarjenje za par srnjakov! Če se bodo hoteli zabavati naši pravniki, bodo morali loviti podgane.«

Zdaj se skloni kneginja čez stopnice ter reče: »Tega ste vi gospodje sami krivili! Ako bi bili prišli leta 1848 kmetje nad me in bi bili pokvarili moj sport, radi tega bi mi še dolgo ne bilo treba loviti podgan!«

Gori se odpro staromodne prijazne sobe, opremljene z lepim rokokom in empirpohištvom. Vitke empirmizice se kaj slabo postavljajo poleg prastarih črnih peči. Tapete so pokrite s strahotnimi kockami, ki silijo gledalca, da jih začne preštevati. Kneginja ne more razumeti, da bi bilo kaj posebnega na teh sobah, katerih okna zakrivajo modrobeli zastori. Ta strašne tapete, te pošasne peči! Ta stari, neotesani tlaki! — Tudi majhni pomoli, katerih okna leže ločno proti vzhodu in zahodu, je nikakor ne morejo navdušiti. Naslonjač, ki stoji tam, je okoren in vložena mizica pred njim se maje. —

Kneginja dobro sluti, da knez od nje nekaj pričakuje. Ginjenosti ali občudovanja. Tako čudno jo gleda in z ravno istim izrazom zro v njo oči te čudne deklice. — Oče in hči sta si hipoma podobna!

Kar izpregovori knez, kateremu se pozna, da je malce v zadregi: »Jaz seveda ne morem pričakovati, da bi ti grad molka nekaj povedal... Za nas Brauneckerje grad molka ni kot drugi gradovil! Z njim so v zvezi marsikateri pravljice... Ze to čudno ime!... Iz tega gradu izvira bajte naša sreča...«

Kneginja se hudo dolgočasi. Toda dušici so se širom odprle oči ter žareče v čudnem sijaju:

»Ali so tu bili vsi oni ljudje, ki žive zdaj v svojih slikah? Gospod z mečem, lepa gospa z okraskom, ki se zdi kot padajoče krvave kaplje in blede deček s ptičem in majhnim mečem ob srebrni verižici? So ti bili tu, papa? — In so prinesli srečo s seboj? ... In čemu se zove grad molka in čemu drže vsi modri možički pret na ustnice? Zakaj moramo molčati? Ali prinese molk srečo?«

Zavod sv. Stanislava s škofijsko klasično gimnazijo

žaluje za svojim ustanoviteljem prevzvišenim gospodom

**nadškofom
dr. Antonom
Bonaventurom
Jegličem**

Njemu je posvetil največ svojih potov in skrbi, truda in ljubezni. Zavod mu bo hvaležnost povračal s tem, da bo deloval vedno po načelih, ki mu jih je On začrtal

Št. Vid nad Ljubljano, dne 2. julija 1937

ZAVOD SV. STANISLAVA
S ŠKOFIJSKO KLASIČNO GIMNAZIJO

Svojemu mnogoletnemu velikemu
pokrovitelju
prevzvišenemu nadškofu

dr. Antonu Bonaventuri Jegliču

ki je v najtežjih časih pogumno ščitil
obstoj in svobodo „Katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani“,
ob njegovi smrti hvaležen spomin!

Pogreb bo v Ljubljani v ponedeljek 5. julija ob devetih iz stolne cerkve sv. Nikolaja.

Člani KTD se bomo velikega pokojnika spominjali zlasti v presveti daritvi.

V Ljubljani, praznik Marijinega obiskanja 1937.

Za odbor: predsednik dr. Gregorij Pečjak.

TRIPERESNA DETELJICA

Spisal M. Kunčič. — Ilustriral M. Sedej.

Spotoma je Nande srečal Jožka, ki jo je urnih krač mahal v isto smer, kamor je bil namenjen sam.
 »No, kako je bilo doma?« ga je pobaral.
 »Vse je šlo po sreči,« je odgovoril Jožek. »Mama ne ve ničesar. Samo tako čudno me je parkrat pogledala, da mi je kar vroče postalo. Pa je bilo menda samo zato, ker sem se tako pozno vrnil.«
 »Mene pa oče sploh nikoli ne vpraša, kje hodim,« je ponosno povedal Nande. »Navadno me kar sam napodi z doma. Tudi danes me je.«
 Med tem pomenkom sta se približala Sršenovemu kozolecu, kjer ju je Peter že čakal. Stal je tam široko razkoračen, mogočno je žvenketal s kovanici v hlačnem žepu in se zadovoljno režal.

»Servus, fantale ju je pozdravil.«
 »No, kako je bilo?«
 »Vse v redu,« je v imenu obeh odgovoril Nande ter pristavil: »Radeneden sem, kaj bodo jutri pisali časopis.«
 »Hvalili nas gotovo ne bodo,« se je na vsa usta zasmejal Peter in predlagal: »Fanta, vesta kaj? Mojega starega danes ni doma. Pojdita z mano, bosta videla, kakšnega lepega psa je včeraj ujel.«
 »Jo, pa res, pojdimote,« je vzkliknil Jožek, ki se je za pse zelo navduševal.
 Peter je spotoma potegnil iz žepa cigareto, jo spretno prižgal in puhnil oblak dima v zrak.
 »Poglejta, najboljši sem si kupil,« je razlagal in jima pokazal pisan zavojček. »Ali hočeta še vidva?«
 »Nak, jaz še ne kadim,« je odklonil Jožek.
 »Pa ti poskusi!« je Peter prigovarjal Nandetu.
 Nande je vtaknil cigareto v usta, jo prižgal in nekajkrat potegnil dim vase. Začel je kašljati in se dušiti, da je bilo grozno. Vrgel je cigareto na tla in se Petru, ki se mu je škodoželjno režal v obraz, v zadregi opravičil: »Danes mi nič kaj ne dišite!«

Dobro vpeljana
avto taksa z avtomobilom
 v dobrem stanju s koncesijo na prodaj.
Maribor-garaža Völker

Mestna občina mariborska razpisuje oddajo
 restavracije

GRAJSKA KLET

Natančnejše informacije za ta razpis se dobe med urad. urami v pisarni mestnega upraviteljstva, Rotovski trg št. 9. Pismene ponudbe je nasloviti na Mestno poglavarstvo Maribor in vložiti istotam do 20. t. m.

Izbira ni težka,

kadar treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potom katerega bo prišel najsigurnejše v stik z najširšimi kupno-močnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik »SLOVENE«, ki ga bere — posebno ob nedeljah — z malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča!

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 3. julija: 12 Druga za drago plošča hiti, v pisano vrsto veselih reči — 12.45 Vreme, poročila — 13. Cas, spored, obvestila — 13.15 Druga za drago plošča hiti, v pisano vrsto veselih reči — 14 Vreme — 14. delopust (igra Rad. orkester) — 14.40 Psihoanalitična teorija gonov (g. prof. E. Hrovat) — 19 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: O pomenu združništva (minister Djordjevič iz Beograda) — 19.50 Pregled sporeda — 20 O znanosti za mesec julij — Besedilo ostrižni oz. napisal Niko Kuret. Izvajajo člani rad. igral. družine. — 22 Cas, vreme, poročila, spored — 22.15 Vesel konec tedna! (igra Rad. orkester).

Drugi programi

Sobota, 3. julija: Beograd: 19.50 Narodne pesmi — 20.30 Pester program — Zagreb: 20 Trio in klavir — 21.30 Orkestralni koncert — Dunaj: 19.25 Opereta »Polkadni znak« — 21.40 Beethovnova skladbe — 22.30 Plesna glasba — Budimpešta: 21.30 Glasbena parodija — 22.30 Ciganska glasba — 23.30 Jazz — Trst-Milan: 17.15 Plošče — 21 Igra — Rim-Bari: 21 Opera — Praga: 19.15 Solistični koncert — 20.30 Opereta »Tisoč in ena noč« — 22.45 Kavarniška godba — Varšava: 21.05 Zbor — 21.50 Opereta — Berlin: 20 Opereta »Polkovna hči«.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izentovani oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pletina vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamke.

TEL. 22-21 **UNION**
 Divna iluzesenska dalada **Veliki in mali svet**
 v glavnih vlogah: Viktor de Kova, Heinrich George, Adela Sandrock
 Predstave danes ob 19-15 in 21-15 uri

Službo dobe

Uradnika (-co)
 z znanjem nemške korespondence, strojepljaja, knjigovodstva, zanesljivega, urnega, sprejem. Prednost imajo oni s poznanjem fotografske stroje. — Ponudbe poslati: Lončarjevič, Beograd, Tezarije 32. (b)

Kupimo

Zdravilna zelišča
 arnika cvetje, lipovo cvetje, bezgovo cvetje, spodleskovo seme, česminje-vo lubje itd., itd. kupujem v vsakih množinah in plačam najvišje dnevne cene. Pošljite ponudbe z vzorci na: Ed. Pisler, Vrhnika, Dravska banovina. (k)

Prodamo

Buret,
 lister in vsa letna oblačila nudi v elegantni izdelavi ceneno Presker, Sv. Petra cesta 14. (l)

Elektrolux-hladilnike

brez motorja, na električni, plinski ali petrolejski pogon, prodaja na ugodna odplačila Tehna, Ljubljana, Mestni trg 25/1 telefon 25-80. (l)

Najboljši trboveljski premog

brez prahu
koks, suha drva
L. Pogačnik
 Bohoričeva 5 Telefon 20-55

Blagajna Wertheim

srednje velika, naprodaj pri Ferjan, Ljubljana, Zvonarska ulica 7. (l)

Vino silvanec

odlične kakovosti, prodaja iz lastnih goric 10 litrov in več po 4 Din in trošarina. Naslov v upr. »Slovenca« pod 9568. (l)

Pisalni stroj »Ideal«

novejšega modela, z jamčeno brezhiben, poceni prodam. Matelič Josip, Ljubljana — Groharjeva ulica 2. (l)

Posedstva

Kunaver Ludvik
 gradbeno-strokovno obražen posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 27-33, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za navete brezplačno na razpolago. (p)

V Št. Vidu nad Ljubljano

oddam takoj v najem prenovljeno hišo z vrtem in njivo, poleg cerkve ob glavni cesti, pripravno za vsako obrt ali trgovino. Dr. Kavec, Št. Vid nad Ljubljano. (p)

Parcelo

za trgovsko ali stanovanjsko hišo, v centru ali najbližji okolici Ljubljane, takoj kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10441. (p)

Čitajte in širite »Slovenca«

Denar

Vrednostne papirje
 vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10, tel. 27-52.

BANČNO KOM. ZAVOD in MENJALNICA

MARIBOR
 Aleksandrova ulica št. 40 vnovčuje
HRANILNE VLOGE
 bank in hranilnic, kupuje vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni cenil.

Posojilo

morete dobiti v roku starih dni v gotovini in blagovnih bonih HERMES. Informacije: Tavčarjeva št. 2. (d)

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov, terjatve in vrednostne papirje

vnovčim

najkulantneje po najvišji cenil

takoj v gotovini

AL. PLANINSEK, LJUBLJANA, Beethovnova ulica 14, telefon 25-10.

SOBE

Lepo sobo

opremljeno, oddam na Rimski cesti. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.572. (s)

Glasba

Havajsko kitaro

dobro ohranjeno, prodam za 250 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 10.507. (s)

JE ODLOČIL:
NOBENA ŽENSKA SE NE BO MOGLA VEČ IZGOVARIJATI, KER JE ZANEMARILA SVOJO LEPOTO
 Coty ji omogoča uporabljati metodo za nego lepote, ki je znanstveno sestavljena, pri kateri je dokazan uspeh in ki ni draga.
 Ti proizvodi se prodajajo pri tržkah:
LJUBLJANA
 Drog. Gregorič
 Drog. I. Kane, Nebotičnik
MARIBOR
 Drog. M. Kane
CELJE
 Drog. F. Vrtovec
 ★
METODE ZA NEGO LEPOTE COTY
 10 minut zjutraj
 10 minut zvečer.
 Zahtevajte našo specialno brošuro »Pot do lepote«

Hotel „Grajski dvor“
 Radovljica
 Danes 3. julija otvoritev sezonske restavracije. Godba, prosta zabava. Vsak večer koncert. Hotel najmoderneje opremljen. Tujske sobe, tekoča topla in mrzla voda.
 Vlado Turk.

Stanovanja
ODDAJO:
 Z avgustom
 oddam dvosobno stanovanje. Bolgarska 17. (c)

UGODNA PRILIKA!
 Dve sobi, kabinet in so-poraba vrta za 550 Din. Pojašnila: Spod. Šiška, Goriska ulica 29. (c)

+
 Bogu vdano nam je po kratki bolezni umrla naša nepozabna soproga, predobra mama, gospa
Franja Sterle
 v 70. letu starosti.
 K večnemu počitku je spremimo v soboto, dne 3. julija t. l. ob dveh popoldne izpred mrtvaške veže državne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.
 Ljubljana, dne 1. julija 1937.
 Franjo, žel. uradnik v pokoju, soproga: Marija, Gusti, hčerki; Vinke, Berto, Drago, sinovi in ostalo sorodstvo.

+
 Bogu vdana nam je danes ob četrt na štiri zjutraj nenadoma umrla naša nad vse ljubljena in blaga mamica, tašča, stara mamica, sestra in teta, gospa
Marija Mikuš
 trgovka in posestnica
 Pogreb nepozabne bo v nedeljo, dne 4. julija ob 10 dopoldne iz hiše žalosti na domače pokopališče.
 Šmartno ob Paki, dne 2. julija 1937.
 Zaluzoče rodbine:
 Mikuš, Korošec, Pož in Loj ter ostalo sorodstvo.

+
 V globoki žalosti sporočamo vsem znancom in prijateljem, da je dopadlo Vsemogočnemu poklicati k sebi po službeno plačilo svojo zvesto služabnico, našo ljubo mamo, staro mamo, teto, gospo
Elizabeto Zalaznik
 roj. Čepon
 Pogreb predrage mame bo v nedeljo, dne 4. julija ob devetih dopoldne v Polhovem gradu.
 Avto vozi iz Ljubljane ob pol osmih zjutraj z Rimske ceste št. 19.
 Polhov gradec, dne 2. julija 1937.
 Zaluzoči: Marija Grasič, Frančiška Petrove, hčeri; Franc Petrove, set; Joško in Tonči Petrove, vauka, in ostalo sorodstvo.

+
 Umrla nam je v starosti 50 let, previdena s svetimi zakramenti, naša preljuba žena in mama, gospa
Marija Pfeifer
 roj. Strupej
 Pogreb naše nepozabne mame bo v nedeljo, dne 4. julija ob 10 dopoldne na pokopališče na Polzeli.
 Drago pokojnico priporočamo v molitev.
 Polzela, dne 2. julija 1937.
 Zaluzoči: Franc, mož; Hilda, Franc, Ivan, Bogomir, Karl, Jožef, Edvard, otroci, in ostalo sorodstvo.